SPIS TREŚCI

I.WPROWADZENIE 6
1.Podstawa prawna i zakres opracowania studium 8
2.Metoda i forma opracowania studium 9
3.Dotychczasowy tok opracowania studium 9
4.Materiały wejściowe 10

II.UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE 11
1.Uwarunkowania wynikające z „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego 11
2.Uwarunkowania wynikające z usytuowania gminy w strukturach ponadlokalnych 13
3.Uwarunkowania wynikające ze strategii rozwoju gminy Masłów 15

III.UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE 21
1.Charakterystyka poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego gminy 21
1.1.Położenie i opis ogólny obszaru gminy 21
1.2.Rzeźba terenu 21
1.3.Budowa geologiczna gminy i surowce mineralne 22
1.4.Charakterystyka warunków wodnych 22
1.4.1.Wody powierzchniowe 22
1.4.2.Wody podziemne 22
1.4.3.Zagrożenie powodziowe 23
1.5.Charakterystyka warunków glebowych 25
1.5.1.Charakterystyka jakości gleb i powierzchni ziemi 25
1.6.Warunki klimatyczne 27
1.6.1.Klimat 27
1.6.2.Warunki topoklimatyczne 27
1.7.Jakość powietrza atmosferycznego i zagrożenie hałasem 28
1.8.Flora i fauna 30
1.8.1.Charakterystyka szaty roślinnej 30
1.8.2.Ocena przyrodnicza zasobów leśnych 31
1.8.3.Świat zwierząt 32
1.9.Prawna ochrona przyrody 33
1.9.1.Istniejące formy ochrony przyrody 33
1.9.2.Warunki właściwego zagospodarowania obszarów chronionych oraz cennych przyrodniczo 34
1.10.Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego 39
1.11.Zagrożenia środowiska przyrodniczego 39

2.Dziedzictwo kulturowe 42
2.1.Rys historyczny 42
2.2.Herb gminy 43
2.3.Archeologia 43
2.4.Wykaz zabytków 46
2.5.Architektura sakralna 47
2.6.Cmentarze znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej ..... 49.
2.7.Architektura świecka 49
2.8.Pomniki 50
2.9.Miejsca pamięci narodowej, groby o znaczeniu historycznym oraz osób szczególnie zasłużonych 50
2.10.Walory historyczno-krajobrazowe 51
2.11.Historyczne postacie związane z obszarem gminy 51
2.12.Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska kulturowego 53
3.Osadnictwo 55
3.1.Układ osadniczy i tendencje w rozwoju przestrzennym gminy 55
4.Funkcja rolnicza 56
4.1.Główne uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne 56
4.2.Warunki agrarne i demograficzne w rolnictwie 56
4.3.Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów 57
4.4.Uwarunkowania wynikające ze struktury i rozmieszczenia zabudowy rolniczej 58
4.5.Wnioski dotyczące stanu i rozmieszczenia usług z otoczenia rolnictwa 58
4.6.Uwarunkowania wynikające z akcesji Polski do UE 58
5.Gospodarka leśna 60
5.1.Uwarunkowania rozwoju gospodarki leśnej 60
6.Zagospodarowanie turystyczne 61
6.1.Uwarunkowania rozwoju turystyki i rekreacji 61
7.Uwarunkowania społeczno-ekonomiczne 62
7.1.Demografia 62
7.2.Zatrudnienie i bezrobocie 65
7.3.Infrastruktura ekonomiczna 66
7.4.Wykaz głównych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie 67
7.5 Zasoby mieszkaniowe 68
7.6.Ruch budowlany 70
7.7.Dochody i wydatki budżetu gminy 72
8.Infrastruktura społeczna 73
8.1.Oświata i wychowanie 73
8.2.Biblioteki publiczne 74
8.3.Ochrona zdrowia 74
8.4.Pomoc społeczna 75
8.5.Usługi kultury 75
8.6.Bezpieczeństwo Publiczne i Ochotnicza Straż Pożarna 76

9.Komunikacja 77
9.1.Komunikacja drogowa 77
9.1.1.Analiza powiązań zewnętrznych 77
9.1.2.Analiza powiązań na obszarze gminy 77
9.1.3.Charakterystyka układu drogowego gminy 78
9.1.4.Ocena warunków ruchu istniejącego 81
9.2.Lotnictwo 82
9.3.Komunikacja zbiorowa 83
9.4.Stan i zaplecze motoryzacji 84
9.5.Ogólna ocena układu komunikacyjnego 84
10.Infrastruktura techniczna 86
10.1.System zaopatrzenia w wodę 86
10.2.System odprowadzania ścieków sanitarnych 89
10.3.System gazowniczy 90
10.4.System zasilania elektroenergetycznego 91
10.5.Telekomunikacja 93
10.6.Ciepłownictwo 94
10.7.Gospodarka odpadami 95
11.Aspekty obronne 96
12.Wykaz zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych 97

IV.GŁÓWNE SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO 98

I. WPROWADZENIE

Ze względu na dezaktualizację przepisów prawnych określających zawartość studium, (która nastąpiła w wyniku wejścia w życie w dniu 11 lipca 2003r. nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zastępującej ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym) oraz konieczność uzupełnienia i poszerzenia zawartej w tym dokumencie problematyki o zagadnienia związane z członkostwem Polski w UE oraz ustalenia nowych programów gminnych i wojewódzkich (posiadających w odniesieniu do studium charakter nadrzędny) zaszła potrzeba zmiany lub uaktualnienia całości treści omawianego dokumentu. W tej sytuacji dokonana zmiana studium oznacza w praktyce opracowanie nowego dokumentu, który objął wszystkie niezbędne zagadnienia przewidziane w art. 10 ust. 2 nowej ustawy, a ponadto m. innymi: wnioski z ekofizjografii gminy oraz zadania wynikające ze „Strategii zrównoważonego rozwoju gminy Masłów”, „Programu ochrony środowiska dla gm. Masłów” oraz „Planu zagospodarowania przestrzennego woj. świętokrzyskiego”.

Podstawą racjonalnego zagospodarowania obszaru gminy powinna być **zasada trwałego zrównoważonego rozwoju**, oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje zespolenie działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu stworzenia możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności lub obywateli zarówno współcześnie żyjących, jak i przyszłych pokoleń.

Przepisy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym przyjmując zrównoważony rozwój jako priorytet działań w sprawach objętych ustawą, nakazują w zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnić:

- wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- walory architektoniczne i krajobrazowe;
- wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych;
- walory ekonomiczne przestrzeni;
- prawo własności;
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa;
- potrzeby interesu publicznego.

Zadaniem zarządu gminy jest kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, zgodnej z zasadą zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem ustaleń

„Strategii rozwoju województwa” zawartych w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa” oraz strategii rozwoju gminy.

W tym celu rada gminy zobowiązana ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. nr 80, poz. 717 — jednolity tekst) podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dokumentu planistycznego opracowanego dla obszaru całej gminy.

Projekt tego dokumentu Wójt po uzyskaniu odpowiednich uzgodnień (art. 11 ust.: 5, 6, 7 ww. ustawy) przedkłada do zaopiniowania właściwym jednostkom i organom (art. 11 ust. 8 ww. ustawy), a następnie wykłada do publicznego wglądu. Dokument ten uchwala rada gminy, rozstrzygając jednocześnie o sposobie rozpatrzenia wniosków.

Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym określa merytoryczną zawartość studium, które powinno uwzględniać uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Ponadto w studium określa się w szczególności:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,

- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ww. ustawy,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 oraz obszary przestrzeni publicznej,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenie działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maj 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271),
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania przestrzennego występujących w gminie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie stanowi prawa miejscowego, jego ustalenia są jednak wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Zgromadzony w studium kompleksowy zasób informacji może posłużyć nie tylko dla prowadzenia polityki przestrzennej, ale również na jego podstawie można sporządzać programy inwestycyjne i gospodarcze, formułować oferty dla potencjalnych inwestorów, promujące gminę itp.

1. PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES OPRACOWANIA STUDIUM

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. nr 80, poz.717 — jednolity tekst),
- Uchwała Nr XVII/126/03 z dnia 29 grudnia 2003r. Rady Gminy w Masłowie o przystąpieniu do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów uchwalonego uchwałą Nr XVI/161/2000 z dnia 9 listopada 2000 r.,
- Umowa z dnia 02.06.2004 r. zawarta pomiędzy Gminą Masłów, reprezentowaną przez Wójta Gminy a Świętokrzyskim Biurem Rozwoju Regionalnego, w sprawie zlecenia, na podstawie zamówienia publicznego udzielonego w trybie przetargu nieograniczonego z dnia 19.04.2004 zgodnie z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych, opracowania „Studium ...”,

- Zasięg opracowania „Studium...” obejmuje teren w aktualnych granicach administracyjnych gminy Masłów.

2. METODA I FORMA OPRACOWANIA STUDIUM

Metoda opracowania „Studium...” wyłania się z założonego efektu końcowego. Istnieje jednak szereg warunków, jakie muszą zostać spełnione, aby opracowane „Studium...” było dokumentem odpowiadającym zarówno wymaganiom ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym i innym przepisom szczególnym, a jednocześnie odzwierciedlało specyfikę obszaru gminy.

Najważniejsze z tych warunków to:
- **wola polityczna** władz samorządowych do sporządzenia dokumentu ukazującego społeczeństwu zwartą i godząca różne interesy koncepcję rozwoju przestrzennego gminy oraz przedsięwzięcia organizacyjne i prawne, umożliwiające niezbędne działania,
- **dostępny zasób informacji o gminie** i jej zewnętrznym otoczeniu pozwalający na wiarygodne określenie uwarunkowań rozwoju,
- funkcjonowanie **lokalnego sytemu planowania** rozwoju gminy umożliwiające przenoszenie treści „Studium...” do innych dokumentów planistycznych o charakterze operacyjnym (strategie i programy) i regulacyjnym (plany miejscowe).

3. DOTYCHCZASOWY TOK OPRACOWANIA STUDIUM

W ramach I etapu wykonano następujące prace:

a) analiza materiałów służących opracowaniu „Studium...”:
- dotychczasowych opracowań planistycznych dotyczących obszaru gminy,
- informacji na temat zamierzeń realizacji ponadlokalnych zadań publicznych,
- materiałów dotyczących stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego, warunków życia mieszkańców, demografii, warunków gospodarczych gminy, zawartych w różnych opracowaniach studialnych oraz publikacjach,
- uwag i wniosków , które wpłynęły od zainteresowanych jednostek organizacyjnych i organów jako odpowiedź na powiadomienie o przystąpieniu do sporządzenia studium i zgłaszaniu posiadanych informacji przydatnych do w. w. opracowania;

b) sporządzenie opracowania ekofizjograficznego;

c) sporządzenie „Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy”, obejmujących:
- część tekstową zawierającą problematykę z zakresu: środowiska przyrodniczego i geologii, rolnictwa i leśnictwa, turystyki, demografii, mieszkalnictwa, infrastruktury społecznej, infrastruktury technicznej, infrastruktury ekonomicznej, dziedzictwa kulturowego, aspektów obronnych,
- oraz część graficzną, którą stanowi mapa:
  - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy, skala 1:10 000

I etap opracowania zakończono podsumowaniem podstawowych szans, zagrożeń oraz barier wynikających ze stanu zagospodarowania przestrzennego gminy.

Drugi etap prac obejmuje opracowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów, złożonych z:

a) elaboratu zawierającego: strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy, główne zasady i kierunki zagospodarowania, strefy polityki przestrzennej oraz kierunki ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, kierunki rozwoju: osadnictwa i funkcji gospodarczych, funkcji rolniczej i leśnej, turystyki i rekreacji, kierunki modernizacji i rozbudowy układu infrastruktury technicznej, komunikacji, kierunki zagospodarowania w zakresie obrony cywilnej oraz zestawienie obszarów objętych obowiązkiem opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

b) oraz części graficznej w postaci map, obrazujących ww. problematykę, zatytułowanych:

- Kierunki zagospodarowania przestrzennego, skala 1:10 000;
- Uwarunkowania i Kierunki — infrastruktura techniczna, skala 1:10 000.

Po zakończeniu drugiego etapu, następuje wyłożenie projektu „Studium ….” do zaopiniowania. Po wniesieniu ewentualnych uwag projekt „Studium...” przedkłada się następnie do uchwalenia. Uchwaleniu podlega całość Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz Kierunków zagospodarowania przestrzennego.

4. MATERIAŁY WEJŚCIOWE:

1. Dane statystyczne (publikacje WUS-u i dane udostępnione przez Gminę Masłów oraz zebrane przez zespół autorski).
2. Obszary, tereny i obiekty podlegające ochronie.
3. Inwentaryzacja urbanistyczna ogólna terenowa gminy Masłów.
4. Struktura własności i użytkowania gruntów na obszarze gminy.
5. Wnioski organów i instytucji — złożone w wyniku zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania studium (opinie do „Studium...”).
6. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Masłów.
7. Publikacje i opracowania popularno-naukowe, promocyjne dotyczące gminy Masłów.

II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z „PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO”

Głównym dokumentem określającym politykę Samorządu Województwa na obszarze gminy jest „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego”. Dokument ten wyraża jednocześnie politykę przestrzenną państwa, sformułowaną w dokumencie rządowym zat. „Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”.

Gmina Masłów zgodnie z określoną w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego” strukturą funkcjonalno-przestrzenną została zakwalifikowana do potencjalnego obszaru metropolitarnego ośrodka wojewódzkiego — Kielce. Ponadto większość obszaru gminy (za wyjątkiem wschodnich obrzeży) zaliczono do strefy rozwoju wielofunkcyjnego opartego generalnie o funkcje nierolnicze. Część wschodnią zakwalifikowano natomiast do obszaru o przewadze korzystnych warunków rozwoju rolnictwa, który wymaga jednak restrukturyzacji i uzupełnienia funkcjami komplementarnymi.

Wiodącymi obecnie kierunkami zagospodarowania gminy są: dynamicznie rozwijające się mieszkalnictwo, usługi i drobna przedsiębiorczość. Gmina charakteryzuje się podwyższoną dynamiką aktywności społeczno-gospodarczej oraz postępującym różnicowaniem się procesów ekonomicznych i urbanizacyjnych. Powstają zaczątki pasm aktywności gospodarczej usytuowane przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie Kielc i na obszarach korzystnie skomunikowanych. Wiodące w przeszłości rolnictwo jest obecnie funkcją uzupełniającą o charakterze regresywnym. Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe predysponują gminę do aktywizacji funkcji turystycznej. Kluczowym elementem infrastruktury o randze metropolitarnej jest lotnisko w Masłowie, które winno osiągnąć standard regionalnego portu lotniczego.

Jednocześnie na terenie gminy ma miejsce wysoka koncentracja zagrożeń rozwoju, związanych głównie z żywiołową urbanizacją i ekspansją mieszkalnictwa oraz lokalnie przemysłem wydobywczym. Konieczne jest więc zahamowanie i likwidacja niekorzystnych trendów prowadzących do zagrożeń ładu przestrzennego i degradacji środowiska przyrodniczego, które powinno być realizowane drogą rozwoju zrównoważonego, prowadzącą do osiągnięcia symbiozy środowiska zurbanizowanego z przyrodą. Winny być jednocześnie respektowane ograniczenia związane z położeniem części gminy w parku narodowym i jego otulinie oraz w obszarze chronionego krajobrazu.

W Planie zauważa się też pilną potrzebę sporządzenia — wspólnie ze wszystkimi gminami podkieleckimi — studium aglomeracji kieleckiej, z określeniem możliwości i kierunków jej rozwoju, uwzględniającego aspekty ekologiczne i

wymagania ładu przestrzennego w układzie międzygminnym oraz wdrożenie ustaleń ww. dokumentu w planach miejscowych.

Sprecyzowanymi w „Planie...” uwarunkowaniami, wpływającymi na zagospodarowanie gminy Masłów są ponadto:

w zakresie środowiska przyrodniczego:

- cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe: doliny rzeczne Lubrzanki i jej dopływów, kompleksy leśne,
- fragment węzła ekologicznego o randze międzynarodowej („Obszar Świętokrzyski”), zgodnie z koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET–PL, zlokalizowany w północno-wschodniej części gminy,
- położenie północno-wschodnich obrzeży gminy w Świętokrzyskim Parku Narodowym i jego otulinie a pozostałej części gminy w Podkieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu,
- przewaga obszarów niewodonośnych z wyjątkiem południowo-zachodnich obrzeży gminy, które położone są na użytkowym zbiorniku wód podziemnych,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- zagrożenie powodzią,
- zagrożenie wynikające z nie zrekultywowania kamieniołomów i wyrobisk, w których często lokalizuje się dzikie wysypiska,
- zagrożeniem środowiskowym, które wykazuje tendencje malejące są przemysłowe uszkodzenia drzewostanów obejmujące m.in. lasy ŚPN,
- uciążliwości związane z hałasem komunikacyjnym w pobliżu lotniska

w zakresie dziedzictwa kulturowego i ładu przestrzennego:

- małe nasycenie gminy zabytkami nieruchomymi, brak ruchomych dóbr kultury,
- słabe oznakowanie zabytków,
- niska estetyka zabudowy,
- lokalnie chaotyczna urbanizacja

w zakresie demografii:

- wysoka gęstość zaludnienia,
- korzystne tendencje rozwoju ludnościowego (wysoki przyrost naturalny oraz saldo migracji)

w zakresie rynku pracy:

- obszar koncentracji bezrobocia agrarnego (powyżej 45 osób pracujących na 100 ha UR)

w sferze gospodarczej:

- korzystne warunki do rozwoju drobnoskalowej produkcji ekologicznej z przeznaczeniem na rynek Kielc,
- niewykorzystanie w pełnym zakresie możliwości rozwoju turystyki, w tym agroturystyki,

- niepełne dostosowanie systemu obsługi rolnictwa do obecnych wymagań rynkowych oraz słabe tempo organizacji lokalnego rynku rolnego

w sferze komunikacji i infrastruktury technicznej:
- dobra dostępność do ośrodka wojewódzkiego i zarazem powiatowego,
- gęstość sieci dróg o twardej nawierzchni występujących w gminie powyżej średniej województwa,
- potrzeba znacznych przekształceń na drogach krajowych, przebiegających na obrzeżach gminy,
- potrzeba rozbudowy lotniska w Masłowie dla osiągnięcia parametrów regionalnego portu lotniczego,
- znaczne niedoinwestowanie w zakresie systemów wodno-ściekowych,
- brak zasilania gazem.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USYTUOWANIA GMINY W STRUKTURACH PONADLOKALNYCH

Gmina Masłów leży w północnej części województwa świętokrzyskiego. Wchodzi w skład powiatu kieleckiego ziemskiego. Południowo-zachodnią granicę gminy stanowi stolica województwa świętokrzyskiego — Kielce. Od północnego-zachodu Masłów graniczy z gminą Miedziana Góra, od północy z Zagnańskiem, od północnego-wschodu z Łączną, od wschodu z Bodzentynem i od południowego wschodu z gminą Górno.

Położenie w sąsiedztwie Kielc — krajowego ośrodka równoważenia rozwoju sprzyja aktywizacji społeczno-gospodarczej gminy ze względu na:
- położenie na obszarze krajowego węzła komunikacyjnego — Kielc, leżącego na przecięciu korytarzy transportowych znaczenia krajowego, łączących aglomeracje warszawską z krakowską, aglomerację łódzką z Podkarpaciem, oraz Województwo Lubelskie ze Śląskiem, z węzła tego wybiegają ponadto korytarze transportowe: międzyregionalny w kierunku Tarnowa oparty głównie o drogę krajową nr 73 Wiśniówka — Kielce — Tarnów — Jasło i regionalny Kielce — Częstochowa, znaczącymi elementami węzła jest istniejące lotnisko wielofunkcyjne w Masłowie oraz droga wojewódzka nr 745 Dąbrowa — Masłów — Radlin łącząca lotnisko z Kielcami i drogami krajowymi nr 73 i nr 74,
- możliwość współpracy w zakresie obsługi mieszkańców w wodę, kanalizację sanitarną, energetykę, gaz,
- dostępność do atrakcyjnego rynku pracy,
- dostępność do szkolnictwa wyższego,
- dostępność do specjalistycznych ośrodków zdrowia i szpitali,
- dostępność do placówek kulturalnych,
- potrzebę zapewnienia możliwości spędzenia wolnego czasu, zwłaszcza wypoczynku i rekreacji sobotnio – niedzielnej dla mieszkańców Kielc

Przynależność wraz z 8 gminami (oprócz Masłowa — Zagnańsk, Łączna, Bodzentyn, Górno, Bieliny, Nowa Słupia, Łagów, Waśniów) oraz Świętokrzyskim Parkiem Narodowym (jednocześnie członek i założyciel) do Związku Gmin

Świętokrzyskich sprzyja podejmowaniu wspólnych działań na rzecz ekologii i turystyki, mających na celu m.in. poprawę stanu czystości wód, gleb, powietrza, budowę oczyszczalni ścieków, dróg, „zielonych szkół”, zbiorników wodnych itp.

Pod względem zajmowanej powierzchni (86 km^2) gmina zalicza się do grupy gmin małych (powierzchnia gminy stanowi 0,7% ogólnej powierzchni województwa i 3,8% powierzchni powiatu) z dynamicznie rozwijającym się mieszkalnictwem, usługami i drobną przedsiębiorczością. Rolnictwo jest obecnie funkcją uzupełniającą o charakterze regresywnym, m.in. ze względu na gorsze warunki glebowo – klimatyczne, z niższą od średniej wojewódzkiej przydatnością rolniczą gleb.

Liczba ludności gminy stanowi 0,7% ludności województwa i 4,7% ludności powiatu.

Gęstość zaludnienia gminy jest nieco od średniej gęstości zaludnienia województwa — 110,8 os./km^2 i wynosi 106,8 osób/km^2 powierzchni ogólnej jest natomiast znacznie wyższa od średniej gęstości zaludnienia powiatu (87 os./km^2).

Według regionalizacji fizyczno - geograficznej Polski (J. Kondracki) gmina Masłów wchodzi w skład makroregionu Wyżyny Kieleckiej i mezoregionu Gór Świętokrzyskich. Północno-wschodnia część gminy, zgodnie z koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET–PL, stanowi fragment węzła ekologicznego o randze międzynarodowej („Obszar Świętokrzyski”), który jest ważnym elementem krajowego i europejskiego systemu przyrodniczego. Północno-wschodnie obrzeża gminy położone są w Świętokrzyskim Parku Narodowym i jego otulinie. Pozostała część Masłowa została włączona do Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Ogólna powierzchnia lasów wynosi 39,5% ogólnej powierzchni gminy i kształtuje się znacznie powyżej średniej wojewódzkiej (średnia lesistość województwa — 27%). Lasy skupiają się w czterech głównych kompleksach: w północno – zachodniej części gminy, w północno – wschodniej, w rejonie Mąchocic oraz na północ od zbiornika „Cedzyna”.

Podstawowy ciąg komunikacyjny gminy tworzy droga wojewódzka nr 745 Dąbrowa – Masłów – Radlin, łącząca drogi krajowe nr 73 i 74. Dodatkowo, ważnym elementem układu komunikacyjnego jest również przebiegająca w jej zachodniej części droga krajowa nr 7. Połączenia z najbliższymi ośrodkami usługowymi powiatowymi realizowane są również drogami powiatowymi: nr 0314T i 0312T .

Analiza powiązań siecią drogową i indywidualnymi środkami komunikacji określona 30-to minutowym dojazdem do Masłowa obejmuje teren 19 gmin położonych na obszarze dwóch powiatów: kieleckiego (14) i skarżyskiego (5), natomiast w odległości mierzonej 15-to minutowym dojazdem dostępne są 4 ośrodki: Kielce, Górno, Zagnańsk, Łączna.

Gęstość sieci dróg o twardej nawierzchni występujących w gminie jest powyżej średniej województwa. Powiązania komunikacyjne obszaru gminy z ośrodkiem wojewódzkim i zarazem powiatowym są dobre.

Podstawowe dane o gminie:

(dane wg rocznika statystycznego województwa świętokrzyskiego 2003, stan w dniu 31 XII 2002 r.)

- powierzchnia 86 km^2,

- liczba mieszkańców ogółem 9185 (w tym 4544 kobiety tj. ok. 98 kobiet na 100 mężczyzn),
- liczba sołectw 12: Barcza, Brzezinki, Ciekoty, Dąbrowa, Dolina Marczakowa, Domaszowice, Masłów I, Masłów II, Mąchocice Kapitulne, Mąchocice Scholasteria, Wiśniówka, Wola Kopcowa,
- gęstość zaludnienia - 106,8 osób/km^2 powierzchni ogółem
- pracujący wg sekcji - 580 osób (w tym 252 osoby pracujące w przemyśle),
- bezrobotni zarejestrowani w PUP - 941 osób.

Użytkowanie ziemi:
(dane z Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, powierzchnia ewidencyjna)
- użytki rolne stanowią ok. 53,9% powierzchni ogólnej,
- grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia — 39,5% powierzchni ogólnej,
- grunty zabudowane i zurbanizowane — 5,5% powierzchni ogólnej,
- grunty pod wodami — 0,7% powierzchni ogólnej,
- pozostałe tereny 0,4% powierzchni ogólnej (w tym nieużytki – 0,23% powierzchni ogólnej)

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁÓW

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Masłów została opracowana w sierpniu 2000 r. z zastosowaniem metodologii wypracowanej w ramach pilotażowego projektu realizowanego przez ekspertów UNDP Umbrella Project.

Według zamieszczonej w Strategii wizji przyszłości, w perspektywie lat 2015-2020 Gmina Masłów będzie gminą:

1. W sferze środowiskowej:
- z zagospodarowanymi w zróżnicowany sposób terenami, uwzględniającą sąsiedztwo aglomeracji kieleckiej i terenów chronionych, dbającą o utrzymanie swych specyficznych walorów krajobrazowych,
- o czystych lasach, rzekach i czystej wodzie w każdym gospodarstwie,
- posiadającą powiększone powierzchnie wód otwartych ze zbiornikami rekreacyjnymi, pełniącymi m.in. funkcję małej retencji,
- z zagospodarowanymi terenami poeksploatacyjnymi

2. W sferze społecznej:
- ze zmniejszonym bezrobociem,
- bezpieczną, ze zmniejszoną dokuczliwością patologii społecznych,
- ze większym zakresem świadczeń medycznych i lepszą opieką społeczną dla mieszkańców,
- dbającą o wysoki poziom nauki w zmodernizowanych szkołach oraz o szersze możliwości edukacji ekologicznej, kulturalnej i zawodowej,
- z aktywnymi mieszkańcami, o dużym poczuciu wspólnoty, kultywującymi swoje tradycje,
- z włączającymi się w jej rozwój organizacjami pozarządowymi,

- stymulującą rozbudowę, modernizację i budowę nowych obiektów użyteczności publicznej

3. W sferze gospodarczej:

- z rozwiniętą agroturystyką oraz turystyką kwalifikowaną,
- z rozwiniętymi, małymi rodzinnymi zakładami produkcyjnymi, handlowymi, usługowymi i rzemieślniczymi nie obciążającymi środowiska, stanowiącymi m.in. zaplecze dla gospodarki Kielc,
- z rolnictwem produkującym zdrową żywność oraz rozwiniętym drobnym przetwórstwem rolno – spożywczym,
- wykorzystującą skutecznie swoje zasoby surowcowe,
- z odbudowanymi tradycjami lokalnego rzemiosła

4. W sferze przestrzennej:

- z zachowanym historycznie wykształconym układem urbanistycznym oraz harmonijnie prowadzoną jego rozbudową, służącą zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, z architekturą nawiązującą do lokalnych tradycji, bez zabudowy blokowej, z zachowaną odrębnością przysiółków i sołectw,
- z uzbrojonymi, uporządkowanymi terenami przeznaczonymi pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe, z wyznaczonymi dodatkowymi terenami rekreacyjnymi, także dla mieszkańców Kielc,
- dbającą o porządek, estetykę w zabudowie mieszkalnej i zagrodowej z ładną małą architekturą oraz zielenią,
- zgazyfikowaną, skanalizowaną i zwodociągowaną, z oczyszczonymi w wysokim stopniu ściekami i z rozwiązanym problemem segregowania i utylizacji śmieci oraz dobrze funkcjonującą telekomunikacją,
- ze sprawną komunikacją poprowadzoną po zmodernizowanych drogach z wygodnymi połączeniami z Kielcami,
- z regionalnym lotniskiem w Masłowie dobrze skomunikowanym z Kielcami, którego funkcjonowanie sprzyja jej rozwojowi oraz nie koliduje z ochroną jej środowiska przyrodniczego.

5. **W sferze instytucjonalnej:**

- z dobrze i nowocześnie zorganizowanym Urzędem Gminy, w którym pracują kompetentni urzędnicy,
- z zarządzaniem opartym na szerokich konsultacjach społecznych i dobrze wykształconych działaczach samorządowych,
- z uczestnictwem w związkach między gminnych o podobnym profilu działania i w związkach partnerskich z powiatem i województwem,
- posiadająca rozszerzone możliwości samoorganizowania się społeczności lokalnych oraz dobre warunki funkcjonowania organizacji pozarządowych.

Jako nadrzędny cel rozwoju Strategia przyjmuje:

wysoką jakość życia mieszkańców gminy osiągniętą drogą zrównoważonego rozwoju: środowiska społecznego, gospodarczego, przestrzennego oraz ładu polityczno-instytucjonalnego

Początkowo wyodrębniono szanse i zagrożenia rozwoju gminy:

Poszczególne sfery	**Mocne strony gminy**	**Słabe strony gminy**
Sfera środowiskowa	-atrakcyjne położenie geograficzne, -tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, -niewysoki poziom urbanizacji, -czyste środowisko, -występowanie bogatych złóż kwarcytu	-zanieczyszczenie środowiska w części gminy głównie wód powierzchniowych, -brak zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych, -utrudnione warunki rozwojowe północnej części gminy, -zaniedbanie zabudowy i jej otoczenia, -słabe eksponowanie walorów krajobrazowych i obiektów zabytkowych, -mała świadomość ekologiczna mieszkańców
Sfera społeczna	-aktywność mieszkańców w kultywowaniu tradycji i rozwiązywania bieżących problemów publicznych, -niezbyt wysokie bezrobocie	-występowanie negatywnych zjawisk społecznych związanych z bliskością dużego miasta, -brak organizacji i działań integracyjnych dla mieszkańców, -gorszy poziom oświaty w porównaniu z Kielcami, -zła lokalizacja części obiektów usługowych, w tym ośrodków zdrowia i szkół, -niewystarczający zakres świadczeń medycznych i opieki społecznej, -słaba baza gastronomiczna
Sfera gospodarcza	-rozwój zakładów rzemieślniczych, -dobre warunki rozwoju agroturystyki, -dysponowanie dużą ilością miejsc noclegowych w rejonie Radostowej	-słaby rozwój drobnego przemysłu, w tym przetwórstwa rolno – spożywczego, -zaniedbane rolnictwo, produkujące głównie dla własnych potrzeb, -słaby rozwój agroturystyki, -niewystarczająca infrastruktura turystyczna, niewykorzystanie walorów zbiornika Cedzyna
Sfera przestrzenna	-historycznie wykształcony układ osadniczy, -możliwości zagospodarowania nowych terenów osadniczych, -dobry układ przestrzenny dróg, -lokalizacja lotniska	-niejednolita, chaotycznie zlokalizowana zabudowa o niskiej estetyce, -niezadawalający stan techniczny dróg, -niewystarczające uzbrojenie techniczne (niski stopień zwodociągowania i kanalizacji)
Sfera instytucjonalna	-podatność władz gminy na dobre sugestie dot. ukierunkowania jej rozwoju, -dobrze zorganizowany Urząd Gminy, -umiejętność współpracy zarządu gminy w związkach międzygminnych	-brak szerokiej promocji działań na rzecz rozwoju gminy, -słaba aktywność rad sołeckich

Czynnikami sprzyjającymi rozwojowi gminy są m.in.:
- możliwość aktywizacji gospodarczej gminy w oparciu o bliskość aglomeracji kieleckiej,
- konieczność włączenia się gminy w procesy restrukturyzacji terenów wiejskich przy zewnętrznym wsparciu,
- możliwość wykorzystania atrakcyjnego położenia gminy,
- rosnące potrzeby wprowadzania alternatywnych form turystyki przyjaznej dla środowiska, w tym agroturystyki,
- rosnący poziom cywilizacyjny kraju i wzrost poziomu życia jego mieszkańców.

Czynnikami zagrażającymi rozwojowi gminy są m.in.:
- trudności w przyspieszeniu modernizacji i rozbudowy układu komunikacyjnego na pograniczu gminy i miasta Kielce,
- trudności w wypracowaniu jasnej polityki Państwa w odniesieniu do restrukturyzacji rolnictwa,
- większa konkurencyjność innych gmin w uzyskaniu zewnętrznej pomocy.

Głównymi problemami rozwoju, których rozwiązanie warunkuje realizację celów głównych strategii są:
1. W sferze środowiskowej:
- niewystarczające postępy w uzyskiwaniu poprawy czystości wód powierzchniowych,
- zaniedbania w działaniach na rzecz odbudowy walorów krajobrazu lokalnego,
- niewystarczające postępy w uzyskaniu wysokiego poziomu świadomości ekologicznej
2. W sferze społecznej:
- niska aktywność mieszkańców oraz stopnia ich samoorganizowania się,
- niewystarczający poziom obsługi mieszkańców i turystów – pod względem standardów i szerokiej dostępności
3. W sferze gospodarczej:
- niski stopień wykorzystania walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy dla jej aktywizacji rekreacyjno – turystycznej ,
- brak atrakcyjnej oferty dla rozwoju produkcji, usług i rolnictwa uwzględniającej sąsiedztwo Kielc
4. W sferze przestrzennej:
- brak wypracowanej, powszechnie akceptowanej wizji rozwoju przestrzennego gminy, uwzględniającej ochronę krajobrazu i poprawę estetyki zabudowy,
- brak zgodności poglądów na docelowe rozwiązanie układu ponadregionalnych dróg na styku gminy z Kielcami,
- opóźnienia w rozbudowie sieci infrastruktury technicznej oraz układu komunikacji ze względu na brak środków finansowych
6. W sferze instytucjonalnej:
- brak samowystarczalności gminy w rozwiązywaniu problemów jej rozwoju.

Osiągnięcie celów głównych wiąże się ze spełnieniem następujących celów szczegółowych drogą realizacji wymienionych zadań:

Cele główne	Cele szczegółowe	Zadania
Zrównoważony rozwój środowiska przyrodniczego i kulturowego	1.Likwidacja zapóźnień w dziedzinie ochrony wód powierzchniowych 2.Pełna ochrona zasobów wód podziemnych 3.Poprawa walorów krajobrazu lokalnego 4.Uzyskanie wysokiego poziomu świadomości ekologicznej	1.Odnowa biologiczna Lubrzanki i innych cieków wodnych oraz ich ochrona 2.Eliminacja zagrożeń dla stanu czystości wód z rejony dawnego wysypiska w Barczy 3.i4.Prowadzenie stałych akcji na rzecz wzrostu świadomości ekologicznej– w placówkach oświaty i przez struktury samorządowe
Zrównoważony rozwój społeczny	1.Uzyskiwanie wysokiej aktywności mieszkańców oraz ich szerokie samoorganizowanie się 2.Uzyskanie wysokiego poziomu obsługi mieszkańców i turystów	1.Organizacja imprez i wspieranie inicjatyw służących rozwojowi aktywności obywatelskiej 2.Restrukturyzacja istniejącej sieci obiektów zdrowia 3.Modernizacja i dostosowanie do bieżących potrzeb oraz reformy oświaty sieci szkół 4.Rozbudowa bazy gastronomicznej, handlowej, kulturalnej i sportowej dla obsługi potrzeb rekreacyjno-wypoczynkowych aglom. kieleckiej i własnych
Zrównoważony rozwój gospodarczy	1.Pełne wykorzystanie walorów gminy dla aktywizacji rekreacyjno – turystycznej, głównie sobotnio-niedzielnej 2.Wypracowanie atrakcyjnej oferty rozwoju produkcji, w tym przetwórstwa oraz usług, uwzględniając sąsiedztwo Kielc	1.Aktywizacja pasma rekreacyjnego Masłów – Radostowa (Św. Katarzyna) 2.Zagospodarowanie rekreacyjne zachodnich brzegów zbiornika w Cedzynie 3.Wykorzystanie funkcji rekreacyjnych lotniska w Masłowie 4.Opracowanie i realizacja gminnego systemu ścieżek rowerowych w powiązaniu z układem miejskim 5.Udostępnienie terenów pod rozwój produkcji i usług w dobrym powiązaniu z układem dróg krajowych 6.Wspomaganie rozwoju małego biznesu współpracującego m.in. z firmami kieleckim
Zrównoważony rozwój przestrzenny	1.Wypracowanie zasad rozwoju przestrzennego gminy, eksponujących ochronę krajobrazu, poprawę walorów estetycznych zabudowy 2.wypracowanie zgodnego poglądu na rozwiązanie	1.Opracowanie studium uwarunk. i kierunków zagospodarowania przestrzennego z określeniem zasad umiarkowanego rozwoju przestrzennego gminy, uwzględniającego obecne i przyszłe potrzeby mieszkańców 2.Uzgodnienie zasad docelowego ustalenia przebiegu drogi nr 73 i 74

	ponadregionalnego układu komunikacyjnego na styku z Kielcami 3.Pozyskanie środków na rozbudowę sieci infrastruktury technicznej i układu drogowego	3.Ukończenie gminnego systemu zaopatrzenia w wodę 4.Budowa lokalnych systemów kanalizacji w części w powiązaniu z systemem kanalizacyjnym Kielc 5.Gazyfikacja gminy 6.Modernizacja istniejącej sieci dróg oraz jej rozbudowa w powiązaniu z układem komunikacyjnym Kielc 7.Rozbudowa lotniska sportowego w Masłowie dla uzyskania możliwości lotniczych połączeń biznesowych z krajem i zagranicą
Ład instytucjonalny i ład w zarządzaniu	1.Uzyskanie odpowiedniego poziomu pozyskiwania środków pomocowych	1.Zorganizowanie gminnego ośrodka koordynacji zabiegów o uzyskanie zewnętrznych środków pomocowych 2.Utworzenie pozarządowej organizacji działającej na rzecz realizacji i promocji strategii zrównoważonego rozwoju gminy

Ponadto omawiana Strategia zawiera: terminy i realizatorów ww. zadań oraz system zarządzania realizacją strategii (instrumenty realizacji, podmioty zarządzające, finansowanie realizacji zadań, wskaźnikowy system monitorowania strategii, system aktualizacji, relacje ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego.

III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

1. CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY

(szerzej problematyka ta została omówiona w Ekofizjografii sporządzonej do Studium)

1.1. POŁOŻENIE I OPIS OGÓLNY OBSZARU GMINY

Gmina Masłów położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego w bezpośrednim sąsiedztwie stolicy regionu — Kielc. Wchodzi w skład powiatu kieleckiego ziemskiego. Zajmuje powierzchnię 86 km^2, z czego 3,7 tys. ha stanowią użytki rolne (ok. 43% powierzchni gminy), w tym 2,3 tys. ha to grunty orne — ok. 27% powierzchni gminy (dane z rocznika statystycznego woj. świętokrzyskiego 2003), a ok. 3,4 tys. ha stanowią lasy (ok. 39% powierzchni gminy). Masłów graniczy z 6 gminami, w tym z 2 miastami:

- od południowego-zachodu z miastem i gminą Kielce,
- od północnego-zachodu z gminą Miedziana Góra,
- od północy z gminą Zagnańsk,
- od północnego-wschodu z gminą Łączna,
- od wschodu z miastem i gminą Bodzentyn,
- od południowego wschodu z gminą Górno.

Siedzibą władz gminnych jest miejscowość Masłów I, położona w centralnej części gminy. W skład gminy wchodzi 12 sołectw: Barcza, Brzezinki, Ciekoty, Dąbrowa, Dolina Marczakowa, Domaszowice, Masłów I, Masłów II, Mąchocice Kapitulne, Mąchocice Scholasteria, Wiśniówka, Wola Kopcowa.

1.2. RZEŹBA TERENU

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski (wg J. Kondrackiego) obszar gminy Masłów położony jest w obrębie makroregionu **Wyżyna Kielecka** oraz mezoregionu **Góry Świętokrzyskie**.

Cały mezoregion Gór Świętokrzyskich obejmuje powierzchnię 1 680 km^2. Stanowi on najwyżej wzniesioną część Wyżyny Kieleckiej. Góry te składają się z kilku pasm biegnących równolegle wobec siebie. Określenie „góry” nie wiąże się w tym przypadku z krajobrazem lecz ze strukturą geologiczną. Jedynie część głównego Pasma Świętokrzyskiego (Łysogór) można zaliczyć do typu gór niskich. Dopływy Nidy oraz Czarnej Staszowskiej przecinają w poprzek struktury paleozoiczne. W partiach szczytowych występują charakterystyczne gołoborza — zbocza pokryte rumoszem skalnym. Lasy wykazują w swym składzie podobieństwo do dolnego piętra leśnego w Beskidach. W środkowej części tego mezoregionu utworzono Świętokrzyski Park Narodowy.

1.3. BUDOWA GEOLOGICZNA GMINY I SUROWCE MINERALNE

Gmina Masłów leży w obrębie trzonu paleozoicznego Gór Świętokrzyskich. Najstarsze utwory to kambryjskie piaskowce kwarcytowe oraz łupki kwarcytowe i ilaste. Ordowik i sylur reprezentowany jest przez piaskowce, szarogłazy i łupki. Utwory dewonu to osady węglanowe, dolomity, wapienie i margle. Karbon reprezentują: łupki krzemionkowe i ilaste, a perm: zlepieńce i wapienie. Bezpośrednio na paleozoicznym podłożu leżą osady czwartorzędowe, tworząc nieciągłą pokrywę o zróżnicowanym wykształceniu. Są to: gliny, iły, mułki, piaski, żwiry, lessy oraz torfy i namuły. Kopaliny występujące na terenie gminy to piaskowce, wapienie, zlepieńce, surowce ilaste i piaski. Największe znaczenie gospodarcze mają kambryjskie piaskowce kwarcytowe, wydobywane ze złoża Wiśniówka. Surowiec ten nadaje się do wykorzystania jako kruszywo drogowe oraz jako materiał ogniotrwały.

Teren górniczy złoża Wiśniówka ulega aktualnie zmianie, jego granice naniesione na mapę najprawdopodobniej zostaną zmniejszone. Nowe (projektowane) granice terenu górniczego będą obowiązywać po uprawomocnieniu się decyzji dot. zmiany koncesji.

Pozostałe surowce, występujące na obszarze gminy nie są wykorzystywane, mimo czasem bardzo dobrych parametrów jakościowych i ilościowych. Decydują o tym ograniczenia sozologiczne (Świętokrzyski Park Narodowy, Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz gleby chronione i lasy ochronne). Rolniczo-turystyczno- wypoczynkowy charakter gminy Masłów o tym, że nie przewiduje się dalszego rozwoju przemysłu wydobywczego surowców skalnych.

1.4. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW WODNYCH

1.4.1. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym gmina Masłów leży w lewostronnym dorzeczu Wisły w obrębie zlewni Nidy (II rzędu). Większą część tego obszaru (ok. 75%) odwadnia rzeka Lubrzanka wraz ze swymi dopływami (zlewnia III rzędu). Ma ona swoje źródła w okolicy Zagnańska, następnie płynie przez Brzeziny w kierunku południowo-wschodnim. W Mąchocicach zmienia bieg na południowo-zachodni, płynąc wąską i głęboką doliną w przełomie Pasma Głównego.

Jak wynika z badań prowadzonych przez WIOŚ w Kielcach w 2003 r. Lubrzanka prowadziła wody III klasy czystości, na całym obszarze gminy. O klasie tej zadecydował wskaźnik bakteriologiczny (miano Coli). Rzeka ta powyżej zbiornika w Cedzynie jest odbiornikiem ścieków z Oczyszczalni Komunalnej w Leszczynach (gm. Górno) i Ośrodka Wczasowego „Ameliówka” w Mąchocicach. W okresie perspektywicznym do 2020 r. na omawianym obszarze planowane jest osiągnięcie I klasy czystości rzeki.

Pozostałą, zachodnią część gminy odwadnia rzeka Bobrza poprzez swoje dopływy — Silnicę i Sufraganiec (zlewnia III rzędu).

Zasoby wód powierzchniowych uzupełniają zbiorniki wodne. Obecnie na terenie gminy znajdują się dwa zbiorniki wodne:

1. Na rzece Lubrzance w km 12+100 istnieje zbiornik wodny **Cedzyna**, który został zrealizowany w latach 1967–72. Zbiornik posiada pojemność 1,6 mln m^3, przy powierzchni 64 ha. Aktualnie administratorem zbiornika jest Świętokrzyski Zarząd

Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach. Zbiornik wykonany został głównie dla potrzeb rolnictwa (wyrównania odpływów w okresie wegetacji roślin) oraz rekreacji i wypoczynku mieszkańców Kielc i okolicznych miejscowości. W 2003 roku wody zbiornika zakwalifikowano do III klasy czystości ze względu na miano Coli.

2. W górnej części Lubrzanki w trakcie meliorowania Doliny Wilkowskiej powstał mały zbiornik wodny **Ciekoty** o charakterze retencyjnym. Posiada on pojemność — 2 800 m^3 i powierzchnię 1,50 ha. Nie jest badany w ramach monitoringu regionalnego.

Podsumowując należy stwierdzić, że retencja zbiornikowa jest zdecydowanie za mała i nie odpowiada potrzebom gospodarki wodnej gminy, jest także niewystarczająca dla potrzeb gospodarczych, zwłaszcza turystyki i rolnictwa.

1.4.2. Wody podziemne

Warunki hydrogeologiczne obszaru gminy są ściśle związane z jego budową geologiczną. Znaczna część gminy (środkowa i północna) położona jest na bezwodnych utworach kambru, ordowiku i syluru, oraz na słabo wodonośnych utworach dewonu dolnego i kambru. Małe ilości wody w tych utworach są ujmowane studniami kopanymi oraz nielicznymi studniami wierconymi o niewielkich wydajnościach (103 m^3/h, rzadko 5m^3/h).

W południowej część gminy na północ od linii Kostomłoty — Dąbrowa — Masłów — Mąchocice występują utwory wodonośne m.in. środkowo- i górnodewońskie przedzielone strefami niskowodonośnych utworów dolnego dewonu i karbonu.

Niewielki południowy-zachodni fragment gminy położony jest na GZWP nr 417 „Kielce”. Zbiornik ten budują głównie środkowodewońskie wapienie i dolomity spękane i skrasowiałe charakteryzujące się dobrymi parametrami hydrogeologicznymi: wodo-przepuszczalnością 500–1000m^2/24h, wydajnością 30–120 m^3/h i wysoką jakością wody.

Na północy powyżej Wiśniówki przebiega granica GZWP nr 414 z wodonośnymi utworami permu i triasu. Jego zasoby zostały oszacowane na 48 000 m^3/d, co przy pow. 334 km^2 daje moduł zasobowy 1,66 l/s/km^2.

Na obszar gminy sięga granica RE (rejon eksploatacyjny) Kielce i podstrefa 3 (do granicy RE). Jest to obszar ochrony zwykłej na którym następuje spływ wód w kierunku GZWP nr 417. Należy stosować tu zakazy i nakazy wynikające z prawa wodnego i prawa geologicznego i górniczego. Konieczna jest tu ochrona cieków wodnych z uwagi na możliwość zasilania przez infiltrację wód rzecznych do utworów wodonośnych.

1.4.3. Zagrożenie powodziowe

Gmina Masłów posiada wyznaczone obszary zalewowe od rzeki Lubrzanki. Maksymalne stany wód na tej rzece występują w okresie wiosennych roztopów oraz na początku lata w czasie intensywnych opadów letnich.

Ochrona przed powodzią wymaga długofalowych działań, w związku z czym powinna być prowadzona zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej. Przepisy zawarte w ustawie „Prawo Wodne” z dnia 18.07.2001 r. (Dz.U. nr 115 poz. 1229)

szczególny nacisk kładą na ochronę czynną, realizowaną poprzez zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, biologiczna zabudowę terenów zlewni oraz budowę lub rozbudowę zbiorników wodnych i polderów przeciwpowodziowych. Zwraca również uwagę na potrzebę funkcjonowania systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami jak również na konieczność prawidłowego kształtowania zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 82.1 ww. ustawy obszary zagrożone powodzią obejmują:

- obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią (m.in. pomiędzy wałem p.p. a linią brzegu rzeki);
- obszary potencjalnego zagrożenia powodzią (tereny narażone na przelanie się wód przez koronę wału lub zalanie w przypadku zniszczenia odcinka wału i zagrożone zniszczeniem budowli piętrzących albo budowli ochronnych pasa technicznego).

Zagrożenie zalaniem wodami powodziowymi istnieje również wzdłuż większych cieków i rzek w czasie roztopów i deszczy nawalnych

Dla obszarów nieobwałowanych, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (zgodnie z ww. ustawą) Dyrektor RZGW w Krakowie sporządzi studium określające m.in. granice obszarów bezpośredniego zagrożenia uwzględniające częstotliwość występowania powodzi, ukształtowanie dolin rzecznych i tarasów zalewowych, strefę przepływów wezbrań powodziowych, tereny zagrożone osuwiskami oraz depresyjne i bezodpływowe). Do czasu opracowania ww. studium materiałem wiążącym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest „Operat przeciwpowodziowy dla woj. Kieleckiego” z 1989 roku. W operacie tym wyznaczono granice terenów zalewowych, obejmujące tereny wzdłuż rzeki Lubrzanki. Na terenach tych według Rozporządzenia Nr 11/92 Wojewody Kieleckiego z dnia 21 grudnia 1992 r. w sprawie określenia nie obwałowanych obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi zabronione jest:

- wznoszenie obiektów budowlanych;
- składanie materiałów;
- zmienianie ukształtowania powierzchni gruntu;
- sadzenie drzew o krzewów oraz wykonywanie urządzeń lub robót, które mogą utrudniać ochronę tych obszarów przed powodzią.

Zgodnie z Ustawą Prawo Wodne (Ar 40 ust. 1 pkt 3)na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania. Przepisy ww. ustawy (art. 83) wymieniają również czynności, których wykonanie jest zabronione na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią. Organem właściwym do wydania zgody na zwolnienie od zakazów dla obszarów zlokalizowanych wzdłuż cieków naturalnych jest dyrektor RZGW w Krakowie.

W celu zapobiegania małym lokalnym podtopieniom należy zadbać także o stan rowów odwadniających wykonanych na terenach rolnych oraz wzdłuż dróg, tak aby spływająca nimi woda nie natrafiała na przeszkody umożliwiające jej rozlanie się. Aby

zapewnić właściwy odpływ wody w rowach należy zadbać o ich częstą konserwacje i wykaszanie.

1.5. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW GLEBOWYCH

1.5.1.Charakterystyka jakości gleb i powierzchni ziemi

Według klasyfikacji JUNG Puławy gmina Masłów zalicza się do trzech regionów glebowo-rolniczych; łysogórskiego (północna i wschodnia część gminy), suchedniowskiego (część zachodnia) oraz daleszycko-rakowskiego (część południowa), które charakteryzują się na ogół niską lub bardzo niską jakością gleb. Nieco lepsze gleby posiada rejon łysogórski, który w znacznej części pokrywają lessy (z wyjątkiem obrzeża północno – wschodniego zbudowanego z piasków i utworów gliniastych). Na zboczach pasm górskich lessy te są jednak silnie spłycone i wymieszane z piaskami kwarcytowymi. Ponadto cechuje je znaczne rozdrobnienie (szerokość działki rolniczej nie przekracza kilkunastu metrów) oraz niski stopień kultury. W regionie tym przeważają kompleksy glebowe: 8 – pastewny mocny, 3 – pszenny wadliwy oraz (rzadziej) 2 – pszenny dobry (najlepsze gleby gminy skupiające się we wsiach; Masłów I, Masłów II i Mąchocice). W pozostałych regionach dominują silnie zakwaszone gleby piaszczyste lub gliniaste, zaliczane do kompleksów: 9 - pastewnego słabego oraz 6 i 7 (żytniego słabego i bardzo słabego), uznane obecnie się za nieekonomiczne w uprawie towarowej. W dolinach rzek i w dolinach bezodpływowych towarzyszą im użytki zielone wytworzone głównie z gleb hydromorficznych (gleby glejowe, mady, torfy niskie i murszowate). Zalicza się je do kompleksu słabego (3 z) lub średniego (2 z). Liczne kompleksy pastwiskowe (3 z) spotyka się również na stokach pasm górskich, na których występują w silnej szachownicy z gruntami ornymi, tworząc malownicze „pasiaki świętokrzyskie” posiadające wybitne walory krajobrazowe i kulturowe.

O niskiej jakości gleb świadczy również udział procentowy poszczególnych klas bonitacyjnych, który niekorzystnie odbiega od poziomu wojewódzkiego i krajowego.

Klasa gleb	Gmina	Województwo	Polska
I	0,0	3,2	0,5
II	0,0	9,2	3,3
IIIa	2,1	13,4	10,4
IIIb	5,6	9,5	14,4
IVa	20,7	16,4	22,5
IVb	26,2	15,4	16,6
V	33,8	19,4	20,3
VI	11,0	12,5	11,1
VI z	0,7	1,0	0,9
Razem	100	100	100

Jak już wspomniano istotnym elementem rzutującym na jakość gleb jest wysoki udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych, który wynosi 82% (średnio w województwie 56%). Skupiają się one w większych masywach we wsiach; Masłów II, Wola Kopcowa, Brzezinki i Ciekoty. Na obszarach tych występują znaczne potrzeby wapnowania.

Zadawalająca jest natomiast. ocena zanieczyszczenia powierzchniowej warstwy gleb użytków rolnych (0-20 cm) metalami ciężkimi. Świadczą o tym wyniki pomiarów monitoringu krajowego, którego punkt pobierania prób zlokalizowany jest w Woli Kopcowej (ostatnie badania dokonano według kryteriów obowiązujących do października 2002 r.).

Lokalizacja badań	**Rok**	**pH w KCl**	**Zawartość metali ciężkich w mg/kg gleby i stopień zanieczyszczenia**						**Zawartość siarki S-SO_4 w mg/100g gleby i stopień zanieczyszczenia**	**Zawartość WWA w µg/kg gleby i stopień zanieczyszczenia**
			Cd	**Cu**	**Cr**	**Ni**	**Pb**	**Zn**		
Wola Kopcowa (361)	1995	3,7	0,25 0	4,2 0	3,7 0	4,0 0	18,5 0	25,7 0	1,50 I	262 0
	2000	3,7	0,19 0	4,5 0	3,2 0	2,8 0	19,3 0	26,0 0	1,80 I	274 I

Zarówno regionalne badania WIOŚ Kielce jak i ww. wyniki monitoringu krajowego wskazują, że gleby gminy cechuje:

- naturalna zawartość metali ciężkich (ołowiu, miedzi, chromu, niklu i, cynku) określana jako 0 stopień zanieczyszczenia w skali 0-V, tj. od naturalnej zawartości do bardzo silnego zanieczyszczenia,
- mniej korzystnie kształtuje się zawartość siarki oraz węglowodorów aromatycznych, która przekroczyła próg 200 µg/kg kwalifikujący ten obszar do I stopnia zanieczyszczenia.

(w odniesieniu do zanieczyszczenia gleb przez WWA wg Kabata-Pendias i in. dopuszcza się możliwość uprawy wszystkich roślin przy 0 i I stopniu zanieczyszczenia bez obawy zanieczyszczenia ziemiopłodów)

Liczące się zagrożenie gleb stwarza czynna erozja wodna, którą objętych jest ca 12% gruntów ornych położonych na stokach (pow. 9°). Erozją potencjalną zagrożonych jest natomiast ca 34% terenów rolnych. Grunty te koncentrują się w Masłowie I i II, Barczy, Mąchocicach Kapitulnych i Dąbrowie. Z uwagi na silne rozdrobnienie pól oraz wysoki udział gruntów trwale zadarnionych (odłogi, pastwiska, liczne miedze) na większych przestrzeniach gminy występuje tylko erozja słaba i potencjalna, której można zapobiegać metodami agrotechnicznymi. Erozję silną i bardzo silną można spotkać tylko na niewielkich, terenach przekształconych w wyniku działalności gospodarczej (tereny wokół zabudowy na stokach, nasypy wzdłuż dróg, punkty „dzikiej” eksploatacji surowców mineralnych, tereny intensywnej penetracji turystycznej itp.).

Podsumowując można stwierdzić, że o jakości gleb decydują mało korzystne warunki naturalne (większość gleb została wytworzona z utworów piaszczystych i gliniastych) oraz niesprzyjająca procesom glebotwórczym konfiguracja terenu (tereny stokowe o spadkach pow. 6° zajmują ponad 40% użytków rolnych). Należy jednak podkreślić fakt, że znaczna cześć tych terenów, zwłaszcza położonych w partiach stokowych, poniżej piętra lasu posiada wybitne walory krajobrazowe i kulturowe, które wywołują chęć lokalizacji dalszych funkcji turystycznych i osiedleńczych, mogących powodować istotne kolizje funkcjonalne. Z tego względu tereny te powinny zostać objęte szczególnym reżimem ochronnym.

1.6. WARUNKI KLIMATYCZNE

1.6.1. Klimat

Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice klimatyczne (wg A. Wosia) gmina Masłów położona jest w regionie zachodniomałopolskim, w strefie małej zmienności częstości występowania poszczególnych typów pogody. Ukształtowanie powierzchni terenu powoduje występowanie różnic mikroklimatu w obrębie poszczególnych siedlisk. Dotyczy to szczególnie różnic temperatury, przymrozków, mgieł, długości okresu wegetacyjnego, jakie występują pomiędzy dnami dolin i stokami a intensywniej nasłonecznionymi wierzchowinami.

Podstawowe parametry klimatyczne dla obszaru gminy przedstawiają się następująco:

średnia temperatura powietrza w roku	6ºC
średnia temperatura stycznia	– 5ºC
średnia temperatura lipca	17ºC
długość zimy	100 dni
długość lata	80 dni
pierwsze jesienne przymrozki	20 X
ostatnie wiosenne przymrozki	30 IV
długość okresu bezprzymrozkowego	ok. 150 dni
długość okresu z pokrywą śnieżną	ok. 90 dni
długość okresu wegetacji	ok. 198 dni
roczna suma opadów	ok. 700 mm
przeważają wiatry zach. (pow. 35%)	

1.6.2. Warunki topoklimatyczne

Powyższa ogólna charakterystyka warunków termicznych, wilgotnościowych, opadowych i wietrznych dotyczy całego obszaru badań. Zmienne warunki fizjograficzne (głównie rzeźba terenu) powodują pewne lokalne zróżnicowanie klimatu. Należy wyróżnić następujące jednostki topoklimatyczne:

a) **Topoklimat ciepły występujący w obrębie zboczy o ekspozycji południowej, południowo-zachodniej, zachodniej i wschodniej** o bardzo dobrych warunkach klimatycznych. Tereny te charakteryzują się bardzo dobrymi warunkami solarnymi i termicznymi, dobrym przewietrzaniem, małą częstotliwością mgieł oraz krótszym okresem zalegania pokrywy śnieżnej. Wyróżniają się więc najbardziej korzystnymi warunkami topoklimatycznymi dla zabudowy mieszkaniowej, specjalnej oraz sadownictwa i warzywnictwa.

b) **Topoklimat wietrzny, właściwy dla obszarów płaskich** o przeciętnych warunkach topoklimatycznych. Tereny te charakteryzują się dobrymi i przeciętnymi warunkami solarnymi, dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi, bardzo dobrym przewietrzaniem oraz małą częstotliwością występowania mgieł. Tereny te wyróżniają się korzystnymi warunkami do zabudowy mieszkaniowej oraz są wskazane dla uprawy roślin wszystkich odmian.

c) **Topoklimat chłodny, występujący na północnych zboczach** o mało korzystnych warunkach klimatycznych. Obszary te charakteryzują się najsłabszymi warunkami

solarnymi (głównie jesienią i zimą), przeciętnymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi, dobrymi warunkami wietrznymi oraz dłuższym okresem zalegania pokrywy śnieżnej. Tereny te nie są wskazane do zabudowy rekreacyjnej, mieszkaniowej oraz dla upraw wymagających znacznego nasłonecznienia.

d) **Topoklimat wilgotny, zastoiskowy, właściwy dla dolin rzecznych** o niekorzystnych warunkach topoklimatycznych. Tereny te charakteryzują się gorszymi warunkami solarnymi, niekorzystnymi warunkami termicznymi, wilgotnościowymi, dużą częstotliwością występowania mgieł, słabą wentylacją i utrudnionymi warunkami rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Często występuje na nich niekorzystne zjawisko inwersji termicznej, co jest następstwem wychłodzenia się podłoża wskutek wypromieniowania ciepła pobranego w ciągu dnia przez grunt. Powietrze chłodne znajdujące się w warstwie przygruntowej, na skutek niewielkich spadków dolin ora zapór utrudniających jego spływ zalegać może stosunkowo długo w ich obrębie, nawet do późnych godzin przedpołudniowych. Doliny stanowią rynny spływu chłodnego i wilgotnego powietrza, przez co mają wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego. Obszary te są niekorzystne dla lokalizacji wszelkiej zabudowy oraz wprowadzania zieleni wysokiej. Jednocześnie wskazane są dla łąk i upraw odpornych na niskie temperatury i wymagających znacznej wilgoci.

e) **Topoklimat umiarkowany właściwy obszarom zabudowanym**. Charakteryzuje się bardziej zróżnicowanym przebiegiem temperatury i wilgotności względnej powietrza, zmniejszonymi prędkościami wiatru oraz zwiększonym zanieczyszczeniem powietrza w stosunku do terenów sąsiednich. W obrębie terenów o intensywnej zabudowie mieszkaniowej nie jest wskazana lokalizacja obiektów uciążliwych i szkodliwych dla otoczenia. Należy dążyć do zwiększenia powierzchni zielonych (parki, skwery) w celu poprawy warunków higieny atmosfery i samooczyszczania się środowiska.

f) **Topoklimat wilgotny, właściwy obszarom zalesionym**. Charakteryzuje się dużym osłabieniem promieniowania słonecznego, dużą zacisznością, wyrównanym profilem termicznym, podwyższoną wilgotnością względną powietrza, a przede wszystkim bakteriostatycznym działaniem olejków eterycznych. Lasy występujące na siedliskach świeżych i suchych są najbardziej wskazane do wykorzystania rekreacyjnego. Siedliska wilgotne, z uwagi na niekorzystne warunki bioklimatyczne zaliczane są do terenów o małej przydatności dla celów rekreacji.

1.7. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I ZAGROŻENIE HAŁASEM

Gmina Masłów nie posiada na swoim obszarze dużych obiektów pogarszających stan jakości powietrza. Na stan aerosanitarny w znacznej mierze składa się działalność miejscowych zakładów przemysłowych, lokalnych kotłowni oraz indywidualnych palenisk domowych. Emisję zanieczyszczeń powodują m.in. Kopalnię Kwarcytu w Wiśniówce (pyły mineralne). Duży wpływ na jakość powietrza ma import zanieczyszczeń z obszaru miasta Kielce. Czynnikiem skażenia atmosfery są także spaliny samochodowe, szczególnie w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu.

W roku 2003 dokonano kolejnej oceny poziomu substancji w powietrzu w poszczególnych strefach województwa (powiatach). W jej wyniku zaliczono cały powiat kielecki, ze względu na stężenie pyłu zawieszonego PM10, do klasy B ze względu na kryterium ochrony zdrowia (poziom substancji przekracza wartość dopuszczalną, ale nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji) i do klasy A ze względu na kryterium ochrony roślin (poziom substancji nie przekracza wartości dopuszczalnej).

Na stan higieny atmosfery wpływa również **hałas**. Normy w zakresie hałasu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku.

Na terenie gminy najwyższy poziom osiąga on w pobliżu lotniska w Masłowie. Opracowana „Wstępna ocena uciążliwości hałasu lotniczego dla środowiska” (*Koncepcja rozbudowy i modernizacji lotniska Kielce w Masłowie*) wykazała, że:

- I wariant rozbudowy lotniska

W zaprojektowanym rozwiązaniu istniejąca zabudowa mieszkaniowa, za wyjątkiem jednego budynku mieszkalnego, znajdzie się na zewnątrz krzywej równoważnego poziomu dźwięku 60 dB(A). Przewidywana do likwidacji część gospodarstw jest podyktowana względami ograniczenia wysokości zabudowy w strefach przylotniskowych z uwagi na przeszkody lotnicze, a nie względami wynikającymi z ww. rozporządzenia Ministra Środowiska.

- II wariant rozbudowy lotniska

W zaprojektowanym rozwiązaniu część istniejącej zabudowy mieszkaniowej (6 gospodarstw) znajduje się wewnątrz krzywej równoważnego poziomu dźwięku 60 dB(A). Wobec tych gospodarstw należy zastosować zabezpieczenia przeciwhałasowe, polegające przede wszystkim na zastosowaniu okien o zwiększonej izolacyjności akustycznej, tak aby przy zamkniętych oknach osiągnąć dopuszczalny poziom hałasu określony dla wnętrz pomieszczeń mieszkalnych w godzinach dziennych.

Wartości ponadnormatywne hałasu mogą również występować wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu samochodowego — droga krajowa nr 7, 73 i 74. Badania poziomu hałasu prowadzone są tylko na drogach krajowych nr 7 i 74.

Na drodze krajowej nr 7 zlokalizowanych jest 11 punktów pomiarowych, w których mierzony jest poziom hałasu. Jeden z nich znajduje się w granicach gminy Masłów — w Wiśniówce. Pomiary prowadzone są dwa razy w ciągu roku (I i II półrocze) w bezpośrednim sąsiedztwie trasy oraz na pierwszej linii zabudowy. Powyższe badania wykazały, że w punkcie tym są przekraczane dopuszczalne wartości poziomu hałasu.

Wyniki pomiaru hałasu wykonane w latach 2000–2002 w punkcie pomiarowym Wiśniówka na drodze krajowej nr 7.

	Poziom dźwięku [dB]								
	2000 r.			2001 r.			2002 r.		
	IV	VII	śred.	IV	VII	śred.	IV	VII	śred.
Bezpośrednie sąsiedztwo drogi	73,9	73,7	73,8	73,6	74,0	73,8	73,4	74,6	74,0

Pierwsza linia zabudowy	68,8	68,5	68,6	68,4	68,9	68,6	68,1	69,5	68,8

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2002.

Podobne badania prowadzone są na drodze nr 74 (tylko raz w roku), ale punkty pomiarowe znajdują się poza obszarem gminy Masłów. Najbliższy taki punkt zlokalizowany jest w gminie Górno — miejscowość Cedzyna. Również i w tym punkcie wartości normatywne są przekroczone.

Wyniki pomiaru hałasu wykonane w latach 2000–2002 w punkcie pomiarowym Cedzyna (gm. Górno) na drodze krajowej nr 74.

	Poziom dźwięku [dB]		
	2000 r.	2001 r.	2002 r.
Bezpośrednie sąsiedztwo drogi	75,2	75,1	74,1
Pierwsza linia zabudowy	70,1	69,9	69,0

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2002.

1.8. FLORA I FAUNA

1.8.1. Charakterystyka szaty roślinnej

Szata roślinna jest jednym z najważniejszych elementów przyrodniczych terenu oraz istotnym składnikiem krajobrazu. Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski (wg W. Szafera) gmina położona jest w Krainie Świętokrzyskiej, w Okręgu Łysogórskim.

W krainie tej największe znaczenie ma realny układ poziomy i pionowy naturalnych zbiorowisk roślinnych. Znaczna naturalna lesistość oraz zmieniające się lokalnie warunki mikroklimatyczne, pozostające w związku z bogatą rzeźbą terenu, stwarzają korzystne warunki życia dla roślin pochodzenia górskiego jak i dla naskalnej roślinności kserotermicznej, zwłaszcza na podłożu wapiennym. Naturalnym następstwem wielkiej rozpiętości warunków siedliskowych jest bogactwo florystyczne tej krainy.

Okręg Łysogórski obejmuje geologicznie najstarszą i najsilniej wyniesioną część Krainy Świętokrzyskiej. Pasma górskie porasta świętokrzyski las jodłowo-bukowy. Dominującym drzewostanem jest jodła i buk, ale spotkać tu można również jawor, lipę drobnolistną, klon zwyczajny, świerk, grab, sosna. Z krzewów wyróżnić można bez koralowy. W skład runa wchodzą paprocie, widłaki, przytulia okrągłolistna, kokoryczka okółkowa. W Paśmie Klonowskim grupują się najcenniejsze zbiorowiska lasów liściastych, świeże bory sosnowe i bory mieszane z udziałem jodły oraz dąbrowy..

Kompleksy leśne w dolinach to przede wszystkim bory sosnowe i mieszane. Lokalnie przy rzekach zachowały się fragmenty olsów i lasów łęgowych wraz z towarzyszącymi im zbiorowiskami łąkowo-torfowiskowymi. Są to głównie łąki i pastwiska o charakterze półnaturalnym i antropogenicznym. Miejscami występują zbiorowiska roślinności bagienno-szuwarowej z licznym gatunkami roślin rzadkich i chronionych.

Lokalnie na suchych, słonecznych zboczach wzgórz, dolin rzecznych i wąwozów, zwłaszcza o ekspozycji południowej, na podłożu wapiennym występują ciepłolubne zbiorowiska kserotermiczne pochodzenia południowoeuropejskiego z interesującymi pod względem botanicznym gatunkami roślin naczyniowych. Charakterystycznym elementem szaty roślinnej są także wielogatunkowe, barwne agrocenozy chwastów polnych towarzyszących uprawom z szeregiem rzadkich w skali kraju składników flory rodzimej.

Lasy na obszarze gminy skupiają się w czterech głównych kompleksach rozmieszczonych w północno-zachodniej części (Pasmo Masłowskie) oraz północno-wschodniej części gminy (ŚPN), w rejonie Mąchocic oraz na północ od zbiornika „Cedzyna”. Poza tym w niewielkich skupiskach rozproszone są na obszarze całej gminy. Łącznie lasy zajmują ok. 36% ogólnej powierzchni.

Najwyższe walory środowiska przyrodniczego reprezentują: lasy w północno-wschodniej część gminy wchodzące w skład Świętokrzyskiego Parku Narodowego i jego otuliny, przełom Lubrzanki na odcinku od Ciekot do Mąchocic oraz naturalne lasy o charakterze podmokłym w Dolinie Wilkowskiej.

Teren gminy stanowią głównie użytki zielone z licznymi zadrzewieniami i zakrzewieniami połęgowymi oraz starorzecza, oczka wodne i niewielkie torfowisko ze stanowiskami rzadkich i chronionych roślin. Zadrzewienia pełnią bardzo ważne funkcje ekologiczne (glebochronne, wiatrochronne i biocentyczne).

1.8.2. Ocena przyrodnicza zasobów leśnych

Lesistość gminy Masłów, wynosząca (39%). jest znacznie wyższa od wojewódzkiej a nawet krajowej, które kształtują się odpowiednio na poziomie 27,6%, i 28,5%. Lasy gminy skupiają się w 4 większych kompleksach w części północnej i centralnej porastając głównie niedostępne dla rolnictwa stoki i wierzchowiny Pasma Łysogórskiego, Masłowskiego i Doliny Wilkowskiej a także tereny wokół zbiornika wodnego „Cedzyna”. Kompleksy te są historycznie ukształtowanym elementem przestrzeni Gór Świętokrzyskich i razem z towarzyszącym im układem pól tworzą niepowtarzalny krajobraz rolno-leśny, będący głównym atrybutem krajobrazu kulturowego zarówno gminy jak i całego regionu świętokrzyskiego. Krajobraz ten winien podlegać szczególnej ochronie tym bardziej, że poddany jest silnej antropopresji i ulega przyspieszonej degradacji.

Obszary leśne zajmują ogółem 3,4 tys. ha, z czego tylko 333 ha stanowią lasy niepaństwowe. W północnej części gminy ekosystem leśny stanowi pozostałość dawnej Puszczy Świętokrzyskiej. Dominują tu żyzne siedliska lasu mieszanego i lasu mieszanego – świeżego (odmiana wyżynna lub wilgotna). Zachowały one na znacznych powierzchniach charakter naturalny o czym świadczy zbliżony do naturalnego udział jodły, buka, modrzewia, świerka, jaworu, klonu, lipy szerokolistnej, dębu a lokalnie także cisa. Drzewostany jodłowe, które osiągają tu granicę zasięgu północnego tworzą korzystne struktury biotyczne i stanowią jeden z największych ośrodków występowania tego gatunku w Polsce. Z ekosystemem tym są związane liczne gatunki roślin subalpejskich i reglowych będących reliktami okresów glacjalnych. W runie leśnym występują liczne gatunki chronione i zagrożone jak: miesięcznica trwała, prosownica, widłak wroniec, kokorycz pełna, różne odmiany żywca zaś w miejscach wilgotnych liczne rośliny naczyniowe i mszaki. Nieco słabszą

strukturą siedliskową, głównie boru mieszanego i boru świeżego (z fragmentami boru suchego na obszarach zalegania piasków głębokich) cechują się lasy położone na terenach nizinnych (np. kompleks LP w sąsiedztwie zbiornika „Cedzyna”), w obrębie którego dominują drzewostany sosnowe z domieszka olchy i brzozy. Wprawdzie zdrowotność drzewostanów iglastych uległa pogorszeniu m. innymi w wyniku oddziaływania pyłów i gazów przemysłowych (na terenie gminy status ochronny z powodu zniszczeń przemysłowych koron drzew posiada w/w las w Cedzynie) to jednak w ostatnich latach stan zdrowotny zwłaszcza drzewostanów jodłowych znacznie się poprawił, na co miały wpływ korzystne czynniki pogodowe w tym brak letnich susz.

Istotne uwarunkowanie zagospodarowania obszarów leśnych gminy stwarza fakt, że całość lasów państwowych jest uznana za ochronne z uwagi na położenie w sąsiedztwie miasta pow. 50 tys. mieszkańców. Ponadto część lasów poddana jest „dzikiej” penetracji turystycznej oraz bezpośrednim wpływom urbanizacji (zaśmiecanie, zabudowa terenów przyleśnych, ograniczanie dostępu do lasów prywatnych itp.). Zagrożenia te pogłębia deficyt małej infrastruktury turystycznej (urządzone parkingi i miejsca postojowe, pola namiotowe, trasy rowerowe i piesze, punkty widokowe itp.) oraz niski standard zagospodarowania turystycznego lasów, który w znacznym stopniu obniża atrakcyjność i funkcjonowanie tych obszarów jako przyrodniczej strefy buforowej miasta Kielc.

1.8.3. Świat zwierząt

Fauna (szczególnie bezkręgowce) wykazuje silne związki z szatą roślinną i warunkami mikroklimatycznymi. Zwierzęta tego obszaru można podzielić generalnie na: gatunki leśne, gatunki przestrzeni otwartych oraz gatunki związane ze ekosystemami wodnymi. Charakterystyczną cechą fauny gminy jest także obecność gatunków górskich. Są one zwykle składnikami najwartościowszych biocenoz. Wyjątkowo licznie występują one wśród mięczaków i owadów.

Lasy i zadrzewienia stanowią schronienie dla wielu gatunków zwierząt. Spośród leśnych gatunków występuje tutaj: sarna, dzik, lis, kuna, borsuk i in. Dużą liczebnością na obszarach leśnych odznaczają się ptaki śpiewające: kowalik, wilga, pełzacz, kilka gatunków sikor, pokrzewka, zaganiacz i in. Część gatunków wybiera za miejsca lęgowe biotopy pośrednie pomiędzy lasami i terenami otwartymi. Żyją tutaj: krogulec, pustułka, turkawka, kukułka, puszczyk i kilka gatunków dzięciołów.

Tereny otwarte (pola uprawne, łąki, pastwiska, nieużytki) zajmują większą część gminy. Występują tutaj drobne gryzonie, ssaki owadożerne (ryjówki, jeże, krety), drobna zwierzyna łowna (zające, bażanty, kuropatwy) oraz ptaki preferujące przestrzenie otwarte (skowronki, pokrzewki, pliszki, świergotki i in.). Nasłonecznione stoki są zasiedlane przez ciepłolubne gady: żmiję, jaszczurkę zwinkę i żyworodną. Bogata jest również fauna bezkręgowców, głównie owadów, towarzysząca takim siedliskom.

Wiele gatunków zwierząt związało się z siedliskami antropogenicznymi. W pobliżu ludzkich zabudowań często występują: wróble, bocian biały, dudek, kopciuszek, pliszki, jaskółki, sowy, muchołówki, kuna domowa, nietoperze i in.
Głównymi biotopami wodnymi gminy są doliny Lubrzanki i jej dopływów wraz z towarzyszącymi im obszarami podmokłymi oraz zbiorniki wodne. Stopień

przekształcenia dolin rzecznych jest niski, co ma wyraz w dużym zróżnicowaniu siedlisk. Rzeki są środowiskiem życia dla ichtiofauny i płazów. Siedliska podmokłe (łąki, zarośla łęgowe) są miejscem występowania wielu gatunków awifauny.

1.9. PRAWNA OCHRONA PRZYRODY

Podstawą prawną ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880).

1.9.1. Istniejące formy ochrony przyrody

Gmina Masłów odznacza się wybitnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi i z tego powodu została w całości objęta prawną ochroną przyrody. Jej północno-wschodnie obrzeża położone są w Świętokrzyskim Parku Narodowym i jego otulinie. Pozostała część gminy leży w Podkieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Najcenniejsze przyrodniczo drzewa oraz skałki zostały objęte ochroną w formie pomników przyrody.

Świętokrzyski Park Narodowy

Świętokrzyski Park Narodowy został utworzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1.04.1950 r. w sprawie utworzenia Świętokrzyskiego Parku Narodowego (DzU Nr 14, poz. 133). Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3.01.1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz.U. Nr 4, poz. 29) powiększono obszar Parku. Powierzchnia Parku wynosi obecnie 7633,52 ha. Powierzchnia otuliny Parku wraz ze strefą ekotonową 20 786,07 ha. Park ten jest najcenniejszym obszarem na terenie województwa pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Ochroną objęto najwyższe pasmo Gór Świętokrzyskich — Łysogóry i kompleksy leśne będące pozostałością dawnej Puszczy Świętokrzyskiej.

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu został ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Kieleckiego nr 12/95 z dnia 29 września 1995 roku. Ww. akt prawny został zmieniony Rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego nr 48/2002 z dnia 23 lipca 2002 roku. Głównym celem jego utworzenia jest ochrona zbiorników wód podziemnych (zbiornik Kielce oraz zbiornik Gałęzicko-Bolechowicko-Borkowski, z których m.in. czerpie wodę pitną miasto i aglomeracja Kielc). Ważną funkcją jest również ochrona wód powierzchniowych rzek: Lubrzanki, Warkocza, Czarnej Nidy i Belnianki, pełniących rolę korytarzy ekologicznych.

Pomniki przyrody

a) **Skałka „Wielki Kamień”** (039) o wysokości 5 m; skalny szczyt Góry Klonówki utworzony ze skał środkowego kambru. Zlokalizowany 1,5 km od Mąchocic. Został ustanowiony Orzeczeniem Prezydium WRN Nr 76 w 1954.10.28.
b) **Skałka** (184) o wysokości 4 m; liczne występy, progi, ścianki i bloki skalne utworzone z piaskowców kwarcytowych dewonu dolnego. Zlokalizowany w Kostomłotach, ok. 500 m od linii kolejowej Kraków — Warszawa i 1 km na wschód od zabudowań wsi. Został ustanowiony Zarządzeniem Wojewody

Kieleckiego Nr 23/87 (Dziennik Urzędowy Województwa Kieleckiego Nr 19, poz. 223) w 1987.10.02.

c) **Skałki „Kamieńczyk”** (185); próg skalny i urwisko skalne zbudowane z piaskowców kwarcytowych kambru górnego. Zlokalizowany w Mąchocicach Kapitulnych, na wschodnim skłonie grzbietu Klonówki, ok. 0,5 km na północ od wsi. Został ustanowiony Zarządzeniem Wojewody Kieleckiego Nr 23/87 (Dziennik Urzędowy Województwa Kieleckiego Nr 19, poz. 223) w 1987.10.02.

d) **Skałka** (186) o wysokości 2,5 m; urwisko, progi skalne, bloki zbudowane z piaskowców kwarcytowych kambru górnego. Zlokalizowany w Mąchocicach Kapitulnych, ok. 0,5 km na południe od Starej Ameliówki. Został ustanowiony Zarządzeniem Wojewody Kieleckiego Nr 23/87 (Dziennik Urzędowy Województwa Kieleckiego Nr 19, poz. 223) w 1987.10.02.

e) **Lipa szerokolistna** (373) o obwodzie 314 cm. Zlokalizowany na działce nr 99 w Barczy. Został ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Kieleckiego Nr 18/96 w 1996.12.30.

1.9.2. Warunki właściwego zagospodarowania obszarów chronionych oraz cennych przyrodniczo

Każda z istniejących na obszarze gminy prawnych form ochrony przyrody posiada określone w ustawie o ochronie przyrody oraz w akcie prawnym, który je ustanowił, ogólne warunki ochrony.

Na obszarze parku narodowego:

1) zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. zabrania się:

- *budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;*
- *rybactwa, z wyjątkiem obszarów ustalonych w planie ochrony albo w zadaniach ochronnych;*
- *chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;*
- *polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;*
- *pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkadzania roślin oraz grzybów;*
- *użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkadzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;*
- *zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;*
- *pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;*
- *niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;*

- *palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;*
- *prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;*
- *stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;*
- *zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;*
- *amatorskiego połowu ryb, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;*
- *ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;*
- *wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony oraz psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas;*
- *wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;*
- *ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach będących w trwałym zarządzie parku narodowego, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;*
- *umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;*
- *zakłócania ciszy;*
- *używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;*
- *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;*
- *biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody;*
- *prowadzenia badań naukowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody - bez zgody organu uznającego obszar za rezerwat przyrody;*
- *wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;*
- *wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;*

- *organizacji imprez rekreacyjno-sportowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody organu uznającego obszar za rezerwat przyrody.*

Zakazy te nie obejmują:

- *wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych;*
- *likwidacji nagłych zagrożeń oraz wykonywania czynności nieujętych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych, za zgodą organu ustanawiającego plan ochrony lub zadania ochronne;*
- *prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;*
- *wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;*
- *obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.*

2) zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego zabrania się:

- *polowania, wędkowania, chwytania, płoszenia, zabijania dziko żyjących zwierząt, zbierania poroży zwierzyny płowej, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych, gniazd ptasich i wybierania jaj,*
- *pozyskiwania, niszczenia lub uszkadzania drzew albo innych roślin,*
- *wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczenia wód i gleby oraz powietrza,*
- *zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków,*
- *wydobywania skał i minerałów,*
- *niszczenia gleby,*
- *palenia tytoniu oraz palenia ognisk poza miejscami do tego wyznaczonymi,*
- *stosowania środków chemicznych w gospodarce rolnej, leśnej, zadrzewionej i łowieckiej,*
- *prowadzenia działalności handlowej poza miejscami do tego wyznaczonymi,*
- *zbioru dziko rosnących roślin albo ich części w szczególności owoców i grzybów, poza miejscami do tego wyznaczonymi,*
- *ruchu pojazdów poza drogami do tego wyznaczonymi,*
- *umieszczenia tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną porządku publicznego i bezpieczeństwa,*
- *zakłócania ciszy,*
- *wykonywania lotów cywilnymi statkami powietrznymi poniżej 2000 m wysokości względnej, z wyjątkiem lotów patrolowych i interwencyjnych Lasów Państwowych oraz Państwowej Straży Pożarnej,*
- *używania lotni i motolotni,*
- *dostępu do enklaw i półenklaw obcej własności poza drogami do tego wyznaczonymi.*

3) zgodnie z projektem „Planu ochrony Świętokrzyskiego Parku Narodowego”:

- *dla zapewnienia ochrony wód, gleb i powietrza wskazane jest:*

- *uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Parku i w jego otulinie;*
- *opracowanie zasad organizacji systemu utylizacji odpadów komunalnych wraz z likwidacją istniejących w otulinie dzikich wysypisk śmieci;*
- *uwzględnienie zakazu lokalizowania na terenie otuliny Parku wysypisk odpadów;*
- *likwidacja źródeł niskiej emisji poprzez modernizację i przebudowę istniejących kotłowni węglowych na kotłownie przyjazne dla środowiska;*

- *dla zapewnienia łączności ekologicznej Parku z sąsiednimi obszarami przyrodniczymi oraz poszczególnymi kompleksami Parku wskazane jest:*
  - *zidentyfikowanie korytarzy ekologicznych oraz obiektów utrudniających łączność ekologiczną Parku;*
  - *wyznaczenie terenów pod zalesienia, zadrzewienia i inne przedsięwzięcia umożliwiające zachowanie lub przywrócenie łączności ekologicznej Parku;*
  - *nie obejmowanie strefą zabudowy gruntów położonych w strefie korytarzy ekologicznych;*
- *dla ciągów drogowych dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych przebiegających przez teren Parku dopuszcza się możliwość przeprowadzania na tych drogach prac modernizacyjnych;*
- *w obrębie otuliny Parku tworzy się strefę ekotonową, obejmującą pas terenu o szerokości 100 m od granicy Parku, w strefie tej:*
  - *dopuszcza się możliwość lokalizowania miejsc wypoczynku, wykorzystania części zabudowy dla potrzeb przyjaznej dla środowiska turystyki, wyciągów narciarskich oraz przeprowadzenia i budowy ścieżek i szlaków rowerowych;*
  - *pozostawia się dotychczasowy stan władania i sposób użytkowania;*
  - *utrzymuje się istniejącą zabudowę z możliwością jej modernizacji, wymiany i uzupełnienia o nowe obiekty w obrębie istniejących siedlisk;*
  - *zakazuje się wyznaczania nowych terenów budowlanych, a także zakazuje się wprowadzania obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy prawo ochrony środowiska;*
  - *zaleca się wprowadzanie dolesień, sadów. Tworzenie małych oczek wodnych oraz zamianę gruntów ornych na użytki zielone*
  - *w celu ochrony walorów krajobrazowych zasadne jest sprecyzowanie lub utrzymanie określonych w dotychczasowym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów” szczegółowych wytycznych w zakresie architektury do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i projektach budowlanych nawiązujących do lokalnych tradycji budownictwa.*

Na obszarze chronionego krajobrazu zabrania się:

1) zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego Nr 89/2005 z dnia 14 lipca 2005r. (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego Nr 156, poz. 1950):

- *zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego*

połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, od-budowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
- *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;*
- *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeże-li służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;*
- *likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.*

W stosunku do pomników przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

1) zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. zabrania się:
- *niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;*
- *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;*
- *uszkadzania i zanieczyszczania gleby;*
- *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;*
- *likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;*
- *wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;*
- *zmiany sposobu użytkowania ziemi;*
- *wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
- *umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*
- *zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;*

2) zgodnie z informacją paszportową pomników przyrody:
w odniesieniu do pomników przyrody nieożywionej zabronione jest:
- *niszczenie skał przez rozbijanie i rozsadzanie;*
- *eksploatowanie kopalin w obrębie skałek i ich najbliższego otoczenia;*
- *dokonywanie przemieszczeń bloków skalnych;*

- *wdrapywanie się i chodzenie po skale;*
- *usuwanie pokrywających skałki roślin oraz niszczenie roślinności w najbliższym otoczeniu skałek;*
- *umieszczanie na skale napisów, tablic i innych znaków (za wyjątkiem znaków o ochronie obiektów);*
- *rycie na skale napisów i znaków;*
- *zanieczyszczanie terenu w pobliżu skały*

  w odniesieniu do pomników przyrody ożywionej zabrania się:
- *wycięcia, niszczenia lub jakiegokolwiek uszkadzania;*
- *zrywania pączków, owoców, kwiatów i liści;*
- *nacinania, rycia napisów i znaków;*
- *wchodzenia na drzewo;*
- *umieszczania tablic oraz wszelkich napisów i znaków za wyjątkiem traktujących o ochronie obiektu;*

  w zasięgu rzutu korony zabrania się:
- *zanieczyszczania terenu;*
- *niszczenia gleby;*
- *wzniecania ognia;*
- *budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urządzeń lub instalacji.*

Poza ww. prawnymi formami ochrony przyrody, które mają określone warunki ochrony należy postulować o zachowanie innych obszarów i obiektów cennych przyrodniczo. Szczególnie cenne są wszystkie obszary podmokłe: bagna, torfowiska i podmokłe łąki, które podlegają ochronie na mocy Konwencji Ramsarskiej (ratyfikowana przez Polskę). Stanowią one ostoję dla szeregu rzadkich i chronionych gatunków ptaków, głównie wodno-błotnych.

1.10. FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W strukturze krajobrazu ekologicznego gminy tworzącego mozaikę wielu różnych ekosystemów wyróżnia się te, które reprezentują najwyższe wartości środowiska przyrodniczego oraz odgrywają najważniejszą rolę w systemie ochrony ze względu na różnorodność, zagęszczenie gatunków, naturalność i stabilność. Są to różnej rangi **węzły ekologiczne** i otaczające je strefy buforowe, które powinny być powiązane między sobą **korytarzami ekologicznymi** lub w skali lokalnej **ciągami ekologicznymi**, umożliwiającymi zasilanie obszarów węzłowych poprzez bardziej intensywny przepływ materii, energii i informacji genetycznej. Funkcje takich korytarzy pełnią mało przekształcone przez gospodarkę człowieka doliny rzek i cieków, strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych lub wydłużone kompleksy leśne (korytarze leśne).

Na taki modelowy układ węzłowo-pasmowy, decydujący o zachowaniu równowagi przyrodniczej, nakłada się działalność człowieka **(antropopresja)**. Zakłóca ona lub wręcz uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie przyrody. Najczęściej spotykanymi negatywnymi działaniami antropogenicznymi jest powstawanie **barier ekologicznych**, które przegradzają naturalne korytarze i ciągi

ekologiczne. Są to np.: ciągi komunikacyjne, zwarta i ciągła zabudowa, linie energetyczne i kolejowe oraz inne elementy infrastruktury technicznej.

Kompleksy leśne Pasma Klonowskiego — większa część Pasma Masłowskiego oraz Doliny Wilkowskiej stanowią, zgodnie z koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL, fragment **węzła ekologicznego o randze międzynarodowej** (Obszar Świętokrzyski).

Funkcję **regionalnych korytarzy ekologicznych** spełnia dolina rzeki Lubrzanki wraz z obudową biologiczną. Natomiast rangę **lokalnych ciągów ekologicznych** posiadają doliny małych, bezimiennych cieków.

1.11. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Do największych zagrożeń środowiska przyrodniczego występujących na obszarze gminy Masłów należą:

a) bariery ekologiczne

Na istniejący system przyrodniczy gminy nakłada się działalność człowieka (antropopresja). Najczęściej spotykanym negatywnym działaniem jest powstawanie barier ekologicznych, które przegradzają naturalne korytarze i ciągi ekologiczne. W ten sposób zakłócają one lub wręcz uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego. Najważniejszymi liniowymi barierami ekologicznymi na obszarze gminy utrudniającymi prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych są: ciągi komunikacyjne, zwarta zabudowa, napowietrzne linie energetyczne i inne elementy infrastruktury technicznej.

b) uszkodzenia przemysłowe lasów

Część lasów w gminie wykazuje uszkodzenia aparatu asymilacyjnego związane z przemysłowymi zanieczyszczeniami powietrza (m.in. lasy ŚPN). Zalesione wzniesienia stanowią bowiem barierę dla pyłów i gazów, transportowanych nieraz z odległych terenów. Szczególnie wrażliwym gatunkiem jest jodła. Należy jednak odnotować, że w ostatnich latach stan zdrowotny lasów uległ poprawie. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim znaczna poprawa jakości powietrza.

c) brak kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej i zły stan jakości wód powierzchniowych

Należy zwrócić szczególną uwagę na rozwiązanie tego problemu ze względu na położenie części gminy na obszarze GZWP oraz dużą dysproporcję pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie. Konieczna jest likwidacja wszelkich zrzutów nieczystości (szczególnie odprowadzeń z szamb do gruntu i wód powierzchniowych) oraz budowa systemów kanalizacji sanitarnej.

d) zagrożenie powodziowe

Rzeka Lubrzanka posiada wyznaczone wzdłuż swojego biegu tereny zalewowe, które nie mogą być zabudowywane. Ograniczana lub stopniowo eliminowana winna być także zabudowa dolin mniejszych cieków wodnych oraz dolin bocznych szczególnie zagrożonych spływem wód w przypadku wystąpienia deszczów nawalnych.

e) obszary zdegradowane eksploatacją surowców mineralnych

Eksploatacja złoża Wiśniówka spowodowała trwałe przekształcenie i degradację powierzchni ziemi. Do degradacji terenu przyczynia się także „dzika” eksploatacja

piasku. Często w małych niezrekultywowanych kamieniołomach i wyrobiskach, składuje się różnego rodzaju odpady.

f) powstawanie „dzikich” wysypisk śmieci

Istniejące „dzikie” wysypiska odpadów stanowią szczególne zagrożenie dla czystości wód podziemnych i powierzchniowych i wymagają szybkiej likwidacji. Należy jednak przypuszczać, że dopóki nie zostanie całkowicie rozwiązany problem kompleksowego gminnego systemu gospodarki odpadami (system odbioru i segregacji odpadów, odzysk i zagospodarowanie odpadów użytkowych oraz wywóz odpadów na składowisko oraz do kompostowni i spalarni) będą one powstawać w dalszym ciągu.

g) urbanizacja

Istotnym zagrożeniem środowiska przyrodniczego jest konflikt pomiędzy żywiołowo postępującą w gminie urbanizacją a przyrodą. Niezbędne jest zahamowanie lub maksymalne ograniczenie tych procesów oraz stopniowe osiągnięcie równowagi pomiędzy środowiskiem zurbanizowanym i przyrodą. Wymaga to poprzedzania opracowania planów miejscowych wykonaniem pełnej dokumentacji ekofizjograficznej oraz wdrożenie jej ustaleń w tych planach.

h) hałas

Przekroczenia wartości normatywnych poziomu hałasu występują wzdłuż dróg krajowych nr 7 i 74. Specyficznym źródłem szczególnie uciążliwego hałasu komunikacyjnego na terenie gminy jest również lotnisko w Masłowie.

i) procesy erozyjne

Lokalnie występuje problem erozji. Powoduje ona systematyczne ubożenie warstwy ornej w składniki pokarmowe i związki próchniczne, a w skrajnych przypadkach prowadzi do zniszczenia całego profilu glebowego. Proces ten wymaga podjęcia stosownych działań zapobiegawczych (stałe utrzymywanie pokrywy roślinnej, odpowiednie zabiegi agrotechniczne, ochrona istniejących oraz tworzenie nowych zadrzewień i zakrzewień i in.).

2. DZIEDZICTWO KULTUROWE

2.1. Rys historyczny

(na podstawie materiałów udostępnionych przez GOK)

Po raz pierwszy nazwa Masłów pojawia się w 1573 roku. Pochodzi ona od staropolskiej nazwy osobowej - Masło. Po przejściu dóbr biskupów krakowskich na własność skarbu Królestwa za czasów Dyrekcji Głównej Górniczej w Kielcach po roku 1816, Masłów należał do tzw. dóbr górniczych. W roku 1827 liczył około 800 mieszkańców. Przypuszczalnie w XVII w. istniała tu kaplica a przy niej cmentarz grzebalny. Dowodem tego może być tablica nagrobna zmarłej w 1653 roku Katarzyny Jurkiewiczównej zlokalizowana przy dzisiejszym kościele. Według podań księdza W. Sierakowskiego, od 1835 roku w omawianej kaplicy odprawiane były nabożeństwa niedzielne i świąteczne. W 1876 roku kaplica została generalnie przebudowana według projektu Franciszka Kowalskiego przez miejscowych włościan starających się o stworzenie samodzielnej parafii. Około 1890 r. kaplica stała się filialnym kościółkiem parafii św. Wojciecha w Kielcach. Na mocy dekretu biskupa Augustyna Łosińskiego ogłoszonego w 1918 roku, w Masłowie erygowano Parafię pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego. W latach 1927 – 1937 wybudowano obecny kościół.

Gmina Maslów została utworzona uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach 8 grudnia 1972 roku, z siedzibą gminnej rady narodowej w Masłowie. W skład nowo utworzonej gminy weszły obszary solectw: Barcza, Brzezinki, Ciekoty, Dąbrowa, Wiśniówka, Masłów Drugi, Masłów Pierwszy, Mąchocice Kapitulne, Mąchocice Scholasteria i Wola Kopcowa (Dziennik Urzędowy 1972).

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, wydany pod koniec XIX w., zamieszcza następujące, krótkie opisy niektórych miejscowości na terenie gminy:

Masłów – wieś, powiat kielecki, gmina Dąbrowa, parafia Kielce, leży o milę od Kielc, przy drodze bitej kielecko – radomskiej. Posiada szkołę początkową i urząd gminy. W 1827 r. należała do dóbr rządowych górniczych ekonomii Kielce, miała 47 domów i 819 mieszkańców.

Mąchocice – Mąkocice (Mochoczcicze) wieś, powiat kielecki, gmina Górno, parafia Leszczyny. Leży na południowym stoku Łysogór, nad rzeczką, która od wsi bierze nazwę Mąchockiej albo Mąkąckiej. Stanowiła własność biskupów krakowskich (Dług. I,456) a następnie należała do ekonomii kieleckiej dóbr rządowych. Było tu wójtostwo i osada młynarska.

Wiśniówka – góra w pasmie Łysogór, wznosi się ponad wsią Kajetanów, w powiecie kieleckim, gmina Samsonów.

Domaszowice – Domaszewice, wieś w powiecie kieleckim, gmina Dąbrowa, parafia Kielce. Posiada szkołę wiejską. W 1827 r. było tu 63 domy i 353 mieszkańców. (Ze strony internetowej Domaszowic można się ponadto dowiedzieć, że początkowo wieś ta składała się tylko z jednej ulicy obecnie nazywanej "Starą Wsią". Swym zasięgiem Domaszowice obejmowały obecną ulicę Domaszowską. Ten obszar nazywany był Domaszowice południowe - Scholasteria. Nieco dalej były Domaszowice Dowikaryjskie. Graniczyły z wsią Szydłówek (obecną dzielnicą Kielc), wsią Wola Kopcowa, wsią Cedzyna oraz miastem Kielce. W późniejszych latach

(około 1930 roku) przez Domaszowice kursowała kolejka wąskotorowa z Kielc, przed między innymi Domaszowice, Cedzynę, Radlin do Daleszyc).

Brzezinki – wieś, nad rzeką Czarną Nidą, powiat kielecki, gmina Dąbrowa, parafia Kielce. Leży na wyniosłości ponad bagnistymi lasami i błotami, ciągnącymi się od północy i wschodu po brzegach Czarnej Nidy. W 1827 r. było tu 41 domów i 269 mieszkańców. Istnieje tu szkoła wiejska.

Ciekoty – Ciekoły, wieś, powiat kielecki, gmina Dąbrowa, parafia Leszczyny. (W opracowaniu „Katalog zabytkowych założeń zielonych w woj. kieleckim: Ciekoty – park podworski” mgr D. Uruska podaje iż w 1827 r. Ciekoty były osadą górniczą rządową, która liczyła 6 domów i 21 mieszkańców, natomiast w 1829 r. istniał tu folwark z ogrodem, dzierżawiony od 1869 r. przez ojca Stefana Żeromskiego).

Dąbrowa – wieś rządowa, powiat kieleckie, gmina Dąbrowa, parafia Kielce. Leży w dolinie, śród południowej odnogi pasma Łysogór w pobliżu Kielc i traktu bitego z Kielc do Radomia. Posiada szkołę wiejską i garbarnię. W 1827 r. było tu 57 domów i 304 mieszkańców.

2.2. Herb gminy Masłów

Herb gminy jest jej znakiem rozpoznawczym. Jego celem jest przekazanie pewnego komunikatu, który w skondensowanej formie zawiera charakterystyczne cechy danego terytorium, dzięki którym w sposób czytelny i prosty jest możliwa identyfikacja. Herb gminy powstał na wzór dawnych herbów terytorialnych i miejskich.

Po roku 1990, kiedy ustawa o samorządzie terytorialnym dała prawo samorządom lokalnym do ustalenia herbu gminy i korzystania z niego jako godła pieczęci, wiele gmin skorzystało z tej możliwości. Również gmina Masłów podjęła starania o pozyskanie herbu jako symbolu więzi terytorialnej i kulturowej mieszkańców.

Herb gminy Masłów składa się z trzech części. W górnym polu znajduje się duża litera – M, koloru czarnego na niebieskim tle, symbolizująca nazwę gminy. Do litery tej po obu stronach „przytwierdzone” są białe skrzydła – symbolizujące dumę gminy – Aeroklub Kielecki. Dolna część herbu podzielona jest na dwa pola. Prawe pole przedstawia w sposób symboliczny, (zielone wzniesienie porośnięte drzewami) krajobraz gminy, z którego słynie Masłów. W lewym polu znajduje się natomiast postać kobieca w świętokrzyskim stroju ludowym - czarno – czerwonej zapasce a obok niej stoi maselnica, symbolizująca wyroby maselnicze, z których od wieków słynęła gmina (stąd wywodzi się jej nazwa).

2.3. Archeologia

(Na podstawie materiałów udostępnionych przez Wojewódzkie Służby Ochrony Zabytków w Kielcach.)

Południowo - zachodnia część gminy Masłów, podobnie jak część miasta i gminy Kielce oraz gminy Górno została objęta badaniami archeologicznymi, powierzchniowymi na obszarze AZP nr 85-63. Przeprowadzono je w kilku etapach do marca 1999 roku do października 2000 r. Kwerenda, którą objęto archiwa: Wydziału Archeologicznego WO SOZ w Kielcach, Muzeum Narodowego w Kielcach, Muzeum Archeologicznego w Krakowie i Państwowego Muzeum Archeologicznego w

Warszawie, ujawniła na tym obszarze kilkanaście stanowisk, głównie znanych z wcześniejszych badań J. Kuczyńskiego. Uwzględniono również stanowiska, które nie znalazły się w dokumentacji AZP z 1980r. W trakcie badań zweryfikowano pozytywnie jedynie stanowisko w woli Kopcowej (AZP 58-63/7). Nowo odkryte stanowiska należą do kategorii śladów osadnictwa. Większość zweryfikowanych i odkrytych stanowisk – ogółem 28, znajduje się w sąsiedztwie dolin rzecznych i dolin strumieni. Duża części stanowisk z badań J. Kuczyńskiego jest położona na stokach niewielkich wzniesień związanych z ww. dolinami. Ślady osadnictwa odkryte w południowej części terenu objętego badaniami wystąpiły na terenach pagórkowatych poza dolinami. Obecność infrastruktury miejskiej oraz zachodzący na tych terenach proces odłogowania pól uprawnych, który rozpoczął się w latach 90 znacząco utrudniły badania nad osadnictwem. Podsumowując należy zwrócić uwagę na związek wykrytych faktów osadniczych z siecią hydrograficzną oraz na to, iż znaczny odsetek zweryfikowanych faktów osadniczych związanych jest z okresem średniowiecza, co pozwala przypuszczać, że dopiero w tym okresie rozpoczęto zagospodarowanie bagnistej i trudnodostępnej doliny Silnicy.

Spis odkrytych i zweryfikowanych punktów osadniczych na terenie gminy Masłów AZP 85-63

Miejscowość	**Gmina**	**Nr stanowiska w miejscowości**	**Nr stanowiska na obszarze**	**Funkcja obiektu**	**Bliższa chronologia**
Epoka kamienia					
Świerczyny	Masłów	1	17	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia (neolit?)
Neolit					
Domaszowice	Masłów	7	25	Ślad osadnictwa	neolit
Neolit - eneolit					
Wola Kopcowa	Masłów	1	15	Ślad osadnictwa	Neolit - eneolit
Późne średniowiecze – okres nowożytny					
Wola Kopcowa	Masłów	2	7	osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny (XV-XVI w.)
Średniowiecze					
Wola Kopcowa	Masłów	2	7	osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny
Brak danych					
Domaszowice	Masłów	6	24	b.d.	b.d.

Ww. stanowiska (oznaczone na zał. graficznym do studium) objęte są bierną ochroną archeologiczną, co oznacza konieczność w przypadku podejmowania wobec nich jakiejkolwiek działalności inwestycyjnej zapewnienia na koszt inwestora nadzoru archeologicznego, prowadzonego przez dyplomowanego archeologa na podstawie zezwolenia wydanego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub wyprzedzających badań ratowniczych, w zależności od zakresu inwestycji i stopnia naruszenia zabytkowych struktur.

Pozostałe ślady osadnicze i luźne znaleziska z terenu gminy Masłów:

Miejscowość	Rodzaj stanowiska	Rodzaj obiektu	Mapa	Chronologia	Materiał masowy, ewent. Znalezisko wyodrębnione	Informacje dodatkowe
Mąchocice Kapitulne - Ameliówka	luźne	Znalezisko powierzchniowe	AZP 84-64	neolit	Fragment kardu motylkowego (obuch) w kilkumiejscach odbicia, powierzchnia gładzona, narzedzie wykonano z kwarcytu kambryjskiego	Badania powierzchniowe J. Czarnockiego i J. Samsonowicza ? ; znalezisko to niejest wspomniane w ich pracy – „Powiat kielecki pod względem archeologicznym ” W-wa, 1909
Mąchocice Kapitulne - Ameliówka	luźne	Znalezisko powierzchniowe	AZP 84-64	neolit	Siekierka krzemienna	Znajduje się w zbiorach Państwowego Muzeum Archeologicznego w W-wie PMA/II/2105
Wiśniówka (oznaczona na zał. Graficznym do studium)	luźne	Znalezisko powierzchniowe	AZP 84-63	Młodsza epoka kamienia	Fragment kamiennego narzędzia gładzonego, przełamany na wysokości przewierconego otworu, zachowała się partia z obuchem	Ślad osadniczy znaleziony w 1994 r., u podnóża osuwiska pod ścianą wyrobiska kamieniołomu, obiekt ten znajduje się w zbiorach prywatnych
Wola Kopcowa	luźne	Znalezisko powierzchniowe	AZP 85-64	neolit	Siekierka nieszlifowana, ostrze załuskane	Nabyta do zbiorów Muzeum Świętokrzyskiego w maju 1919 r.
Ciekoty (oznaczona na zał. Graficznym do studium)	Osada (wielokulturowa)	Znalezisko powierzchniowe (wydmowe)	AZP 84-64	Epipaleolit Mezolit późniejsze	27 ułamków krzemieni, w tym kilkanaście różnych narzędzi krzemiennych ze śladami obróbki napowierzchniowej i przykrawędnej	Ślady osadnicze, darowane w 1970 r.,, obecnie znajdują się w Państwowym Muzeum Archeologicznym PMA-I-6701

Ponadto w miejscowości Brzezinki na rzeczce Lubrzance funkcjonowała w 1746 r. (na podstawie „Katalogu Zabytków Budownictwa Przemysłowego w Polsce” – powiat Kielce – Województwo Kieleckie, Wrocław, 1959, Warszawa) kuźnica wodna z „polskim kuciem”, własność biskupów krakowskich, dalsze wzmianki pochodzą z 1788 r. (z dymarką) i z 1792 r. Zachowały się nikłe ślady żużla żelaza na prawym brzegu rzeki, ok. 100m od mostu, na drodze z Brzezinek do Klonowa. Obecnie w miejscu tym stoi prawdopodobnie młyn.

2.4. Wykaz zabytków

Wykaz obiektów zabytkowych, objętych ścisłą ochroną konserwatorską – wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w ewidencji WKZ w Kielcach, stan na 2004 r., znajdujących się na obszarze gminy Masłów:

TEREN W OBRĘBIE GMINY:

- Góra Radostowa nr rej.: 985 z 18.08.1978 oraz 985 z 22.04.1996 (obowiązuje tu strefa ochrony konserwatorskiej, która została szerzej omówiona poniżej, w części dotyczącej walorów krajobrazowych gminy)

Miejscowość: BARCZA:

- Kapliczka MB Częstochowskiej, drewn, z ok. 1950 r.,
- Szkoła, drewn. z ok. 1950r.,

Miejscowość: BRZEZINKI:

- Cmentarz parafialny stary, XIX w.,
- Cmentarz parafialny nowy, 1958 r., teren w granicach ogrodzenia,
- Dom nr: 65, drewn. XX, wł. Świerczyńska, 1920 r.,
- Dom nr 60, drewn. wł. Władysław Zelek, 1909 r.,
- Zespół zagrody z 1920 r., wł. Piotr Zmora:, dom drewn., piwnica mur. – drewn.,

Miejscowość: CIEKOTY:

- park, nr rej.: 640 z 17.12.1957

Miejscowość: DĄBROWA:

- Dom nr 63, drewn., wł. Helena Cedro, ok. 1900 r.,
- Dom, nr 64, drewn., wł. Piotr Cedro, ok. 1900 r.,
- Dom nr 74, drewn., wł. Czesław Cedro, ok. 1920 r.,
- Piwnica nr 40, mur. – drewn., wł. Stanisław Cedro, ok. 1939 r.

Miejscowość: DOMASZOWICE – STARA WIEŚ:

- kaplica, nr rej.: 1028 z 28.04.1984

Miejscowość: MASŁÓW DRUGI:

- Dom nr 73, drewn., wł. Teodora Baran, 1918 r.,
- Zespół zagrody drewn., ok. 1900 r., wł. Józef Kumór, ob. nie użytkowany: dom, obora, stodoła,

- Zespół zagrody drewn., wł. Stanisława Zacharska. 1932 r.: dom, stodoła

Miejscowość: MASŁÓW PIERWSZY:
- Cmentarz parafialny, teren w granicach ogrodzenia,
- Zespół kościoła paraf. p.w. Przemienienia Pańskiego, arch. – Jan Sas – Zubrzycki: kościół mur., 1936-1938, ogrodzenie z bramkami mur. – żelbet., 1938 r.,

Miejscowość: MĄCHOCICE - SCHOLASTERIA:
- Zespół zagrody drewn., wł. Zofia Mońkus, 1911 r.: dom, stodoła,
- Zespół zagrody drewn., wł. Władysław Błaszczyk, 1916 r.: dom, obora, stodoła,

Miejscowość: WIŚNIÓWKA:
- Dom nr 43, drewn., wł. Karolina Czapla, 1933,
- Budynek administracyjno – socjalny z kaplicą przy zespole kamieniołomów, drewn., wł. Kieleckie Kopalnie Surowców Skalnych, 1934-1936, (obecnie szkoła),
- Remiza strażacka przy zespole kamieniołomów, drewn., wł. Kieleckie Kopalnie Surowców Skalnych, 1934-1936, (już nie istnieje),
- Dom, zespół Osiedla robotniczego, drewn., XX w., wł. Kieleckie Kopalnie Surowców Skalnych, 1934-1936:
  - 23 domy nr: 2, 6, 7, 9, 12, 16-22, 24-28, 30, 32 i 36-39,
  - 15 domów z bud. gospodarczymi nr: 3-5, 8, 10, 11, 13-15, 23, 29, 31, 33-35,

Miejscowość: WOLA KOPCOWA:
- Zespół kaplicy p.w. św. Józefa Robotnika, nr rej.: 530 z 08.09.1969: kaplica drewn., z XIX w., 2 poł. XIX w. gruntownie remontowana (z wymianą oszalowania), ogrodzenie z bramką, mur. – drewn., XIX w., koniec XIX w. – remontowane,
- Dom nr 57, drewn., wł. Józef Kruszczak, 1881 r.,
- Dom, nr 75, drewn., wł. Ignacy Rzędowski, 1914 r.

2.5. Architektura sakralna

Do zabytków architektury sakralnej na obszarze gminy Masłów należą: kaplica p.w. Św. Józefa Robotnika w Woli Kopcowej, kaplica w Domaszowicach – Starej Wsi, zespół kościoła parafialnego p.w. Przemienienia Pańskiego w Masłowie Pierwszym oraz cmentarze a także wszystkie przydrożne krzyże oraz kapliczki.

Kaplica p.w. Św. Józefa Robotnika (nr rej. 530), opracowano na podstawie karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa oprac. przez mgr Annę Adamczyk IX 1996 r.

Występuje kilka teorii lokalizacji omawianej kaplicy. Pierwsza z nich głosi, iż kaplica ta stała w XIX w. na tzw. Kopcówkach koło Cedzyny, skąd przeniesiono ją w obecne miejsce w połowie stulecia. Druga teoria wiąże powstanie kaplicy z działalnością kanonika katedry kieleckiej – księdza Józefa Ćwiklińskiego, którego inicjatywie przypisuje się powstanie ok. 13 kaplic w okolicach miasta Kielce, m.in. tej, w woli Kopcowej.

Z dniem 17 kwietnia 1918 r. Wola Kopcowa przestała należeć do parafii katedry kieleckiej i przeszła w obręb tworzonej wówczas parafii w Masłowie

Jest to kaplica drewniana, bezstylowa o konstrukcji zrębowej, z zewnątrz szalowana deskami, wewnątrz otynkowana. Posiada krokwiowo – jętkową konstrukcję dachu. Na dachu pokrytym gontem wznosi się sześcioboczna sygnaturka i cebulasty hełm blaszany z krzyżem. Omawiana kaplica jest jednonawowa. Do prostokątnej nawy przylega zamknięte trójbocznie prezbiterium. Przy kaplicy znajdują się dwie małe przybudówki – od pn. – zakrystia a od zach. – kruchta frontowa. Wewnątrz znajduje się obraz Matki Boskiej Częstochowskiej w klasycystycznej oprawie.

Obecne ogrodzenie kaplicy wzniesiono ok. 1992 r. Jest ono półpełne, obłożone piaskowcem z niską podmurówką, na której znajdują się czworoboczne słupy, między niemi przęsła ze sztachet. Od południowej strony kaplicy znajdują się dwie stare lipy.

Kaplica w Domaszowicach – Starej Wsi, opracowano na podstawie karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa wypełnionej przez Krystynę Kotulę VI 1983 r.

Kaplica ta jest jedną z 13 kaplic ufundowanych przez wspomnianego wyżej ks. Ćwiklińskiego, prałata, scholastyka katedry kieleckiej, który w latach 80-tych rozbudowywał kościół św. Wojciecha w Kielcach, do parafii którego w 1889 r. została włączona omawiana kaplica. Obiekt ten posiada cechy budownictwa miejscowego oraz neogotyku (wieża). Ma duże walory krajobrazowe.

Kaplica leży w rozwidleniu drogi tworzącym mały plac otoczony od: zachodu i południowego wschodu zagrodami wiejskimi, od południa niezabudowany, stąd roztacza się rozległy widok. Ta orientowana kaplica, pierwotnie cmentarna leży na małym, zadrzewionym cmentarzu, otoczonym murem. Przy murze, na kamiennym postumencie znajduje się żeliwny krucyfiks.

Omawiany zabytek został założony na planie leżącego prostokąta z węższym, półkoliście zamkniętym prezbiterium, 3 kondygnacyjną wieżyczką od zachodu i zakrystią przylegającą do południowej ściany prezbiterium. Zróżnicowanie przestrzenne bryła zawdzięcza różnicom wysokości pomiędzy nawą a zakrystią.

Więźba jest konstrukcji krokwiowej, dach pokryty jest blachą ocynkowaną.

Wewnątrz znajdują się ołtarze drewniane, w ołtarzu w prezbiterium jest współczesny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, w ołtarzu poł. – obraz Św. Franciszka, w ołtarzu półn. – Św. Floriana. Przy wejściu znajduje się kropielnica z piaskowca, ponad nią tablica pamiątkowa.

Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego w Masłowie Pierwszym

Parafia Przemienienia Pańskiego została erygowana 19.IV.1918 r. przez Bpa Augustyna Łosińskiego, wydzielono ją z macierzystej parafii Św. Wojciecha w Kielcach. Kościół murowany zbudowano w latach 30-tych XX wieku na podstawie projektu architekta Jana Sasa – Zubrzyckiego, na miejscu drewnianego kościoła z 1835 r. Omawiany kościół był konsekrowany 5.VI. 1960 r. przez bpa Jana Jaroszewicza. Obiekt ten remontowano kilkakrotnie w 1977 r. i w 1983 r. Kapitalny remont organów przeprowadzono w 1992 r., natomiast polichromię odnowiono w 1993 r. Kościół p.w. Przemienienia Pańskiego jest usytuowany na niewielkim wzniesieniu. Wspaniałej iluminacji kościoła gmina zawdzięcza wygraną w konkursie „Na najlepiej oświetloną gminę roku 2003”.

2.6. Cmentarze znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej

- Cmentarz parafialny stary z XIX w. w Brzezinkach,
- Cmentarz parafialny nowy z 1958 r., w Brzezinkach, teren w granicach ogrodzenia,
- Cmentarz parafialny w Masłowie Pierwszym, teren w granicach ogrodzenia**.**

2.7. Architektura świecka

Budownictwo wiejskie

Wśród zachowanych zabytków na terenie gminy Masłów zdecydowanie dominują drewniane domy mieszkalne i zagrody. Pochodzą one głównie z początków XXw. Do dziś zachowały się w niektórych zagrodach drewniane stodoły, obory i mur. – drewniane piwnice. Niestety część z tych obiektów już nie istnieje, a pozostałe w większości są obecnie zaniedbane i nieużytkowane.

Zespół osiedla robotniczego

W 1934 roku rozpoczęto budowę osiedla robotniczego w Wiśniówce. Osiedle to było przeznaczone dla pracowników zespołu kamieniołomów, własności Kieleckich Kopalni Surowców Skalnych. Oprócz domów mieszkalnych i budynków gospodarczych, w obrębie osiedla znalazły się m.in.: remiza strażacka oraz budynek administracyjno – socjalny z kaplicą – w którego części znajduje się dziś szkoła. Wszystkie obiekty wchodzące w skład tego zespołu są drewniane o konstrukcji zrębowej, parterowe z poddaszem użytkowym i dachami krytymi gontem . W chwili obecnej domy znajdują się w rękach prywatnych właścicieli – głównie rodzin pracowników kamieniołomów. Ich stan jest w większości dobry. Jedyny mankament stanowią chaotyczne remonty, które różnicują wygląd budynków tj. np. wymiana pokrycia dachowego, wymiana okien, co skutkuje różnicami w kolorystyce, wielkości otworów okiennych w poszczególnych budynkach. Ponadto obiektem, który zdecydowanie negatywnie wyróżnia się z całego osiedla jest nowy obiekt administracyjno – socjalny kamieniołomów z płaskim – stropodachem i elewacjami pokrytymi białym sidingiem.

Budownictwo dworskie

Jedynym przykładem założenia dworsko – parkowego a w zasadzie jego reliktem na terenie gminy Masłów jest park podworski w Ciekotach, gdzie swoje dzieciństwo spędził Stefan Żeromski.

Z danych przedstawionych przez mgr D. Uruską w „Katalogu Zabytkowych założeń zielonych w województwie kieleckim” wynika, że już w 1829 r. istniał tu folwark z ogrodem. Wg dokumentów Dyrekcji Ubezpieczeń z 1857 r., zabudowania dworskie we wsi Ciekoty należały do rządu. Wykaz nieruchomości obejmował następujące zabudowania dworskie: dom mieszkalny pod gontem, dom mieszkalny pod gontem przystawiony winklem, obora drewniana pod słomą, stajnia drewniana pod słomą, stodoła drewniana pod słomą, młyn wodny pod gontem. Od 1869 r. folwark ten dzierżawił od rządu Wincenty Żeromski ojciec Stefana Żeromskiego. Wybitny pisarz spędził tu dzieciństwo i młodość do 1883 r. Opisy Ciekot odnajdujemy m.in. w „Dziennikach” – „...kontury dworku naszego tak się cudownie, otulone w lip ramiona, od zachodzącego słońca odbijały, żem go nie poznał... Modrzew, mój ukochany modrzew, przedmiot moich zachwytów, kołysał się tak poważnie, staw, w którym łagodnie siwo zarysowana odbija się Łysica ...Dworek nasz biały odbił się w tym

zwierciadle całkowicie z swym gankiem, tak prześlicznie dzikim obrośniętym winem, z swymi błyszczącymi oknami, z lipami, modrzewiem, wierzbami i gruszą...
Z opisów tych wynika, że był to typowy dworek polski. Prawdopodobnie były tu elementy tj.: zajazd – dwór – salon. Dużą rolę odgrywało powiązanie z krajobrazem, osie widokowe skierowane na naturalne dominanty – „góry domowe” – Radostową i Łysicę.

W 1900 r. dwór spłonął, natomiast zabudowania folwarczne prawdopodobnie rozebrano po II wojnie światowej.

Park położony jest w południowym rogu trójkąta zabudowy wsi, na najbardziej wysuniętym na południe jej krańcu. Droga prowadząca obok ogrodu od strony zachodniej prowadzi do wsi Mąchocice – Radostowa. Obie miejscowości oddziela szeroka dolina rzeki Lubrzanki. Teren parku ma kształt czworoboku nachylonego w kierunku południowym z ekspozycją widokową na góry. Aktualnie na tym terenie znajduje się zbiornik wodny, pole biwakowe i związana z nim infrastruktura, od zachodu granicę stanowi zalew a od południa bezimienny strumyk – dopływ Lubrzanki. Nie ma zabudowań folwarcznych. W 1969 r. w 100 rocznicę urodzin pisarza, w miejscu przypuszczalnej lokalizacji dworu postawiono tablicę pamiątkową, a kilkanaście metrów dalej stoi pomnik z cytatem.

Park ten jako miejsce historyczne i zabytek kultury narodowej jest chroniony prawnie.

2.8. Pomniki

- Kamienny obelisk z żeliwną tablicą upamiętniający odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 r., poświęcony Twórcy legionów – marszałkowi Józefowi Piłsudkiemu, odsłonięty 08.11.1998r. (60 lat po zniszczeniu poprzedniego pomnika przez Niemców) znajdujący się przy szkole w Wiśniówce,
- żelazny krzyż na kamiennym cokole w Domaszowicach z napisem przypominającym patriotyczne manifestacje sprzed powstania styczniowego – „Błogosław Boże Twojemu ludowi” I.E.C. 1862

2.9. Miejsca pamięci narodowej, groby o znaczeniu historycznym oraz osób szczególnie zasłużonych

(Na podstawie materiałów udostępnionych przez WSOZ w Kielcach jak m.in.: „Cmentarze I wojny światowej w województwie kieleckim” U. Oettingen, 1988, „Miejsca pamięci narodowej 1939 – 1945 w woj. kieleckim”)

- Pojedyncza mogiła opatrzona metalowym krzyżem zmarłego tragicznie z rąk hitlerowców z 17.10.1941 r. na cmentarzu w Masłowie,
- Mogiła 13 nieznanych żołnierzy W.P. poległych we wrześniu 1939 r., (przeniesiona z dawnego cmentarza na pn. od Brzezinek), na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,
- Mogiła Franciszka Głowackiego, ps. Ryś – żołnierza A.K. z oddz. Wybranieccy z 1944 i oficerów W.P. poległych we wrześniu 1939 r. ,(przeniesiona z dawnego cmentarza na pn. od Brzezinek), na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,
- Mogiła nieznanych żołnierzy W.P. poległych w 1914–1939 (przeniesiona z dawnego cmentarza na pn. od Brzezinek), na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,

- Mogiła żołnierzy 1914 – 1915 na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,
- Mogiła Barbary Osuch, uczestniczki Powstania Warszawskiego w batalionie Parasol, z 1985 r. na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,

Miejscem pamięci narodowej, niestety na dzień dzisiejszy bez dokładnej lokalizacji, będącym jednocześnie świadectwem martyrologii jest również miejsce bestialskiego mordu prezydenta Kielc – Stefana Artwińskiego (1862 – 1939) w kamieniołomach na Wiśniówce.

2.10. Walory historyczno – krajobrazowe.

Ze względu na walory historyczne jak i wysoką wartość estetyczno – krajobrazową Góra Radostowa, „domowa góra” Stefana Żeromskiego utrwalona w literaturze polskiej, podlega ochronie w naturalnym stanie krajobrazu nieskażonego działalnością ludzką. W związku z czym wokół tej góry wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej: A i B. Strefa B została odłączona Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 22.04.1996 r. w związku z utratą walorów krajobrazowych, do czego przyczyniło się wprowadzenie dysharmonijnej zabudowy w obrębie omawianej strefy.

Aktualnie obowiązuje wyłącznie strefa A ochrony konserwatorskiej (oznaczona na załączniku graficznym):

- użytkowanie terenu objętego ścisłą ochroną winno się ograniczyć do upraw rolniczych i leśnych,
- nie dopuszcza się nowej zabudowy budynkami letniskowymi, mieszkalnymi, gospodarczymi, produkcyjnymi, garażami,
- zakazuje się dokonywać sprzedaży terenu na działki letniskowe i ogradzać,
- zabrania się wydobywania kamienia.

W Masłowie znajdują się niezwykle malownicze, charakterystyczne jedynie dla województwa świętokrzyskiego tzw. „pasiaki świętokrzyskie”. Jest to szachownicowy układ długich i wąskich pól smużnych, o zróżnicowanej kolorystyce, związanej z różnorodnością upraw.

W Mąchocicach Kapitulnych warto zobaczyć wyjątkowo urokliwy przełom rzeki Lubrzanki na wysokości 270 m n.p.m., rozdzielający dwie góry: Dąbrówkę i Radostową. Ponadto na obszarze gminy znajduje się wiele punktów widokowych (oznaczonych na załączniku graficznym), które zasługują na ochronę i odpowiednie oznakowanie i zagospodarowanie.

2.11. Historyczne postacie związane z obszarem gminy

Stefan Żeromski (1864 – 1925)

Urodził się 14 października 1864 we wsi Strawczyn (woj. kieleckie) w zubożałej rodzinie szlacheckiej. Na folwarku w Ciekotach w gminie Masłów pisarz spędził dzieciństwo i młodość do 1883 r. Ciekoty były jedną z kolejnych dzierżaw rodziny Żeromskich po Strawczynie, Woli Kopcowej i Krajnie. Żeromski był bardzo związany ze swoim domem z lat dziecinnych, czemu wielokrotnie dał wyraz m.in. pisząc: *„...Mój Boże, jakże ta chata droga i nienaruszalna jest dla mnie. Gdybym miał majątek, dziś bym oddał, ile by chcieli tylko, by mi mój kąt oddali, a ja bym prochu tam ruszyć nie dał – niechby tak skamieniało na wieki...”* W twórczości pisarza Ciekoty zostały wielokrotnie uwzględnione pod różnymi nazwami – m.in. jako:

Gawronki w „Syzyfowych pracach”, Niemrawe w „Promieniu”, Głogi w „Ludziach bezdomnych”, Wyrwy w „Popiołach”, Ciernie w „Urodzie życia”, Chłodek w „Przedwiośniu”. Również inne walory otoczenia domu rodzinnego, tj. np. „góry domowe”, czyli Radostowa i Łysica, mają swoje odbicie w „Dziennikach” jak i innych dziełach pisarza.

Stefan Żeromski początkowo uczęszczał do szkoły wiejskiej w Psarach, w 1874 wstąpił do gimnazjum w Kielcach. Później pracował jako guwerner, udzielał korepetycji, systematycznie prowadził dzienniki. Jesienią 1886 zapisał się do warszawskiej Szkoły Weterynaryjnej, której nie ukończył z barku środków materialnych, brał też udział w pracach tajnych organizacji, w tym w Związku Młodzieży Polskiej. Później zajmował się nauczaniem dzieci w dworach szlacheckich na Kielecczyźnie, Mazowszu, Podlasiu i w Nałęczowie. Jesienią 1892 roku objął posadę zastępcy bibliotekarza w Muzeum Polski w Rapeswillu w Szwajcarii. W tym okresie ukazują się pierwsze książki *"Rozdziobią nas kruki, wrony"* (1895), *Opowiadania* (1895), *Syzyfowe prace* (1897). W latach 1897-1904 pracował w bibliotece Ordynacji Zamoyskich w Warszawie. Po roku 1904 zajął się wyłącznie działalnością pisarską. Po powrocie z Paryża, gdzie spędził 3 lata, w 1912 zamieszkuje w Zakopanem, skąd w 1818 przenosi się do Warszawy. W okresie plebiscytu na Warmii i Mazurach razem z Janem Kasprowiczem bierze udział w agitacji na rzecz przyłączenia tych ziem do Polski. W 1920 zakłada Towarzystwo Przyjaciół Pomorza. Pełni funkcje korespondenta wojennego w czasach wojny polsko-bolszewickiej. Zabiera publicznie głos w kwestiach publicznych, atakowany przez prawicę polityczną. Był inicjatorem projektu Akademii Literatury, założyciel Straży Piśmiennictwa Polskiego i polskiego oddziału PEN-Clubu (1924), współtwórca i pierwszy prezes Związku Zawodowego Literatów Polskich. Niepowodzeniem zakończyły się starania o przyznanie mu Nagrody Literackiej Nobla. Umiera 20 listopada 1925 roku w Warszawie. Pogrzeb Stefana Żeromskiego 23 listopada 1925 stał się manifestacją narodową, pisarza pochowano na warszawskim cmentarzu ewangelicko-reformowanym.

Posługiwał się pseudonimami: Maurycy Zych, Józef Katerla.
Twórczość: *Rozdzióbią nas kruki, wrony*, *Doktor Piotr*, *Zmierzch*, *Siłaczka*, *Zapomnienie* , *Promień*, *Syzyfowe prace*, *Ludzie bezdomni*, *Popioły*, *Dzieje grzechu*, *Duma o hetmanie*, *Róża* , *Sułkowski*, *Sen o szpadzie*, *Uroda życia*, *Wierna rzeka*, *Walka z szatanem*: *Nawracanie Judasza*, *Zamieć*, *Charitas*; *Wisła*, *Wszystko i nic*, *Początek świata pracy*, *Projekt Akademii Literatury Polskiej*, *Organizacja inteligencji zawodowej*; *Przedwiośnie Puszcza jodłowa*, *Ponad śnieg bielszy się stanę, Biała rękawiczka*, *Turoń*, *Uciekła mi przepióreczka, Snobizm i postęp*, *Bicze z piasku*.

<u>Walery Przyborowski (1845 – 1913)</u>

Tworzył pod pseudonimem Zygmund Lucjan Sulima. Urodził się w Domaszowicach w 1845 r. Pisarz, prozaik, dziennikarz, historyk, znany autor powieści historycznych dla młodzieży m.in.: *„Bitwa po Raszynem”, „Szwedzi w Warszawie”, „Noc styczniowa”, „Rycerz bez skazy i trwogi”, „Szwoleżer Stach”.* Był uczestnikiem powstania styczniowego w 1863 r. W Domaszowicach nadal stoi żelazny krzyż na kamiennym cokole z napisem przypominającym patriotyczne manifestacje sprzed powstania styczniowego – „Błogosław Boże Twojemu ludowi” I.E.C. 1862

Władysław Aleksander Malecki (1836 – 1900)

Urodził się w 1836 r. w Masłowie. Zmarł w 1900r. w Szydłowcu, koło Radomia. W 1852-56 uczył się malarstwa w warszawskiej SSP pod kierunkiem Ch. Breslauera, następnie pracował w dekoratorni teatrów rządowych. Od 1866 studiował malarstwo w Akademii monachijskiej. W 1880 wrócił do kraju. Malował pejzaże z Bawarii, Tyrolu i Alp, ale również krajobrazy rodzime, sceny z powstania styczniowego, widoki wnętrz. Pozostawił po sobie też interesujące rysunki. Jego obrazy można dziś oglądać m.in. w Muzeach Narodowych w: Kielcach, Krakowie, Warszawie.

Stanisław Mijas

Nieżyjący już dziś wielki miłośnik Gór Świętokrzyskich, redaktor „Słowa Ludu”, znawca literatury, głównie Żeromskiego. Człowiek zasłużony dla gminy, m.in. dzięki jego staraniom powstała szkoła im. Stefana Żeromskiego w Mąchociach Scholasterii. Autor *„Przypadków górali Świętokrzyskich”*, których bohaterami byli głównie mieszkańcy jego ukochanego miejsca, w którym zamieszkał - Mąchocic Scholasterii.

Jan Pieniążek (1901 – 1979)

Od 1921 związany z Masłowem, gdzie zorganizował chór, który funkcjonuje do dziś. Był wielokrotnie nagradzany w przeglądach wojewódzkich i ogólnopolskich. Autor piosenek ludowych m.in.:

„O mój Janku, kocham cię nad wszystkich
Bo jesteś z Maśłowa, od Gór Świętokrzyskich”.

Całe życie poświęcił popularyzacji muzyki ludowej.

2.12. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska kulturowego

Gminę Masłów charakteryzuje brak „ruchomych” dóbr kultury oraz małe nasycenie zabytkami „nieruchomymi” (w ewidencji ODZ W-wa, figurują 94 pozycje, natomiast w rejestrze konserwatorskim 4 (źródło ODZ W-wa): 1 założenie przestrzenne, 2 z zakresu architektury i budownictwa, 1 z podgrupy parki i cmentarze.

Główne szanse:

- wyjątkowo cenne walory krajobrazowe min. niespotykane w innych regionach kraju „pasiaki świętokrzyskie”, liczne punkty widokowe, stanowiące często naturalne dominanty krajobrazowe, malowniczy przełom rzeki Lubrzanki;
- miejsca historyczne związane z pobytem wybitnego pisarza Stefana Żeromskiego tj. m.in. park w Ciekotach, „góra domowa” – Radostowa;
- cenne obiekty zabytkowe m.in. objęte ścisłą ochroną konserwatorską kaplice w Woli Kopcowej, Domaszowicach – starej Wsi, poza tym dobrze zachowany zespół kamieniołomów z zabytkowym osiedlem robotniczym, przykłady tradycyjnego budownictwa drewnianego;
- dbałość mieszkańców i samorządu gminnego o kreowanie pozytywnego wizerunku gminy, czego przejawem jest iluminacja lokalnej dominanty - kościoła paraf. p.w. Przemienienia Pańskiego w Masłowie Pierwszym;
- dbałość mieszkańców gminy o obiekty architektury sakralnej – cmentarze, kaplice i kapliczki, krzyże przydrożne;
- prężna działalność Gminnego Ośrodka Kultury,

- kultywowanie tradycji oraz lokalnego folkloru.

Główne zagrożenia:

- zły stan techniczny oraz rozbiórki zabytkowych domów drewnianych i elementów zagród, wynikający z braku świadomości mieszkańców co do wartości kulturowej tych obiektów, będących spuścizną dla przyszłych pokoleń oraz wysokich kosztów utrzymania i remontów tego typu obiektów,
- chęć zabudowy najcenniejszych pod względem krajobrazowym i turystycznym miejsc, m.in. Radostowej oraz szczytów innych pasm górskich,
- zagrożenie oryginalnego układu pól tzw. „pasiaków świętokrzyskich” na skutek tendencji do przemian w rolnictwie prowadzących do scalania pól i likwidacji miedz;
- brak jakichkolwiek działań w kierunku uatrakcyjnienia ważnego miejsca historycznego jakim jest park w Ciekotach, związany z postacią Stefana Żeromskiego, mających na celu rewaloryzację tego cennego miejsca,
- brak oznakowania najcenniejszych zabytków, miejsc historycznych, punktów widokowych
- niedostateczne uświadomienie niektórych mieszkańców zabytkowych domów, m.in. osiedla robotniczego w Wiśniówce, którzy remontując zabytkowe domy niejednokrotnie zmieniają np. kolorystykę pokrycia dachowego, wielkość otworów okiennych, co wpływa negatywnie na odbiór wizualno – estetyczny całego osiedla.

Na terenie gminy Masłów nie zauważa się dóbr kultury współczesnej w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (***Dz.U. Nr 118 poz. 1233***), które kwalifikowałyby się do ochrony prawnej.

3. OSADNICTWO

3.1. Układ osadniczy i tendencje w rozwoju przestrzennym gminy.

Układ osadniczy w gminie tworzy 12 sołectw: Barcza, Brzezinki, Ciekoty, Dąbrowa, Dolina Marczakowa, Domaszowice, Masłów I, Masłów II, Mąchocice Kapitulne, Mąchocice, Scholasteria, Wiśniówka, Wola Kopcowa. Generalnie przeważa tu zabudowa skupiona, głównie mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa w formie ulicówek. Zabudowa rozproszona występuje rzadko i jedynie lokalnie np. w Parcelach w Masłowie I. W nielicznych wsiach występuje zabudowa o charakterze osiedli (osiedle w zabudowie jednorodzinnej i letniskowej w pobliżu zbiornika Cedzyna, w miejscowości Parcele w sołectwie - Wola Kopcowa, osiedle robotnicze w Wiśniówce - utrwalone historycznie, osiedle w zabudowie jednorodzinnej w miejscowości Kolonia w sołectwie Dąbrowa). W ciągu ostatnich lat, w miejscowościach charakteryzujących się szczególnie malowniczym położeniem, nasila się w tendencja do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej. Należy jednak chronić szczególnie wartościowe komponenty krajobrazu naturalnego przed ich zabudową tj. np. szczyty wzniesień i inne eksponowane widokowo miejsca.

Zwarty charakter zabudowy, zlokalizowanej wzdłuż dróg ułatwia zapewnienie wszystkich mediów, a tym samym podniesienie standardu zamieszkania.

Negatywnym zjawiskiem zaburzającym ład przestrzenny jest często występujący na terenie gminy brak spójności estetycznej przejawiający się zróżnicowaniem gabarytów zabudowy, wysokości, kolorystyki i sposobu wykończenia elewacji, kształtu i nachylenia połaci dachowych itp. Należy tu podkreślić, iż w gminie Masłów chcącej zaktywizować funkcję turystyczną niezbędne jest umiejętne kształtowanie zabudowy zgodnie z zasadą ekorozwoju drogą wprowadzania ładu przestrzennego i systematycznej estetyzacji zabudowy i jej otoczenia. Niezwykle istotna jest tu również dbałość o istniejące zasoby dziedzictwa kulturowego oraz dobra kultury współczesnej. Niestety na terenie gminy zauważa się negatywną tendencję prowadzącą do rozbierania zabytkowych drewnianych chałup i obiektów gospodarczych.

Bardzo istotnym dla rozwoju osadnictwa w gminie jest sąsiedztwo Kielc. W ciągu ostatnich lat obserwuje się nasilenie procesów urbanizacyjnych, zachodzących zwłaszcza na granicy miasta z gminą. Powstają tu osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagęszcza się zabudowa wzdłuż dróg. Zabudowie typowo mieszkaniowej towarzyszą obiekty przemysłowo – składowe oraz różnego rodzaju działalność gospodarcza. Enklawy pól uprawnych i użytków zielonych zostały przekształcone w ogródki działkowe. Nasilona urbanizacja szczególnie uwidacznia się w sołectwach: Domaszowice i Wola Kopcowa. Analiza wniosków zebranych do studium wskazuje na potrzebę uzupełnienia istniejących ciągów zabudowy oraz wyznaczenia nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe głównie w sołectwach: Domaszowice, Wola Kopcowa, Dąbrowa, Masłów I.

Przy kształtowaniu nowych, ewentualnie korekcie istniejących terenów dopuszczalnego rozwoju osadnictwa należy każdorazowo brać pod uwagę uwarunkowania wynikające z konieczności ochrony przyrody, dziedzictwa kulturowego oraz cennych w tej gminie walorów krajobrazowych a także możliwości doprowadzenia niezbędnych mediów.

4. FUNKCJA ROLNICZA

4.1. Główne uwarunkowania przestrzenno - funkcjonalne

Rolnictwo jest funkcją uzupełniająca, bowiem z pracy w swoim gospodarstwie utrzymuje się zaledwie 5,6% ludności (w województwie 31,2%), zaś użytki rolne, stanowią 47,1% powierzchni ogólnej (w regionie 62,6%). Do najważniejszych uwarunkowań rozwoju tej funkcji należy również zaliczyć:

- niską jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej (ogólny wskaźnik jakości rpp, opracowany przez JUNG Puławy w skali 120 stopniowej wynosi 53,9 pkt. co pozwala zaliczyć gminę do słabych glebowo obszarów województwa) (*szczegółowe dane dotyczące rozmieszczenia warunków glebowych zawarte są w ekofizjografii gminy opracowanej do niniejszego „studium”).*
- nie sprzyjające warunki agroklimatyczne związane z oddziaływaniem klimatu Gór Świętokrzyskich (wskaźnik bonitacji agroklimatu wynosi w skali 12-to punktowej - 5,0 pkt. podczas gdy w województwie świętokrzyskim wynosi 10.8 pkt.),
- niekorzystna rzeźba terenów rolnych (wskaźnik bonitacji w skali 5-cio punktowej wynosi 1,9 pkt – w województwie 4,1 pkt.),
- wysoki udział użytków zielonych (gmina 37,3%, województwo 17,8%),
- silny wpływ procesów urbanizacji, który w rolnictwie przejawia się wysokim rozdrobnieniem gospodarstw oraz zminimalizowaniem produkcji towarowej zwłaszcza we wsiach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Kielc (według danych z PSR 2002` średni areał gospodarstwa indywidualnego - powyżej 1 ha UR wynosi 3,4 ha zaś udział gospodarstw do 1 ha w ogólnej ich liczbie wynosi 41% - przeciętnie w województwie wskaźniki te wynoszą odpowiednio; 5,4 ha i 27%).
- w strukturze produkcji rolnej (w znacznym stopniu ukierunkowanej na samozaopatrznie lub sprzedaż na rynkach Kielc) główne miejsce zajmuje uprawa zbóż, ziemniaków oraz tradycyjnie chów bydła mlecznego, do kierunków uzupełniających można zaliczyć chów trzody chlewnej i drobiarstwo (obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha UR wynosi 45 SD, w województwie 65 SD).
- produkcja rolnicza w ponad 57% gospodarstw rolnych uzupełniana jest inną działalnością gospodarczą (handlem, działalnością przemysłowo – usługową, usługami budowlanymi oraz rozwijającą się dynamicznie agroturystyką i wynajmem pokoi) zaś dalsze 33% nie prowadzi żadnej działalności utrzymując się ze źródeł niezarobkowych.

4.2. Warunki agrarne i demograficzne w rolnictwie

Głównym dysponentem ziemi jest sektor gospodarstw indywidualnych, który włada 3702 ha użytków rolnych (ok. 47% ogólnej powierzchni UR). Według danych z PSR 200`2 liczba gospodarstw indywidualnych wynosi 1780 w tym działek rolnych – 731. Na jedno gospodarstwo indywidualne przypada średnio 2,8 działki rolnej o przeciętnej powierzchni 2,0 ha. Średnia odległość siedliska od najdalej położonej działki wynosi 1,8 km (w woj. świętokrzyskim wskaźniki te kształtują się odpowiednio; 3,5 działki, 1,6 ha, oraz 2,0 km). Struktura gospodarstw rolnych wg grup obszarowych w porównaniu do średniej w województwie świętokrzyskim przedstawia się następująco:

Liczba Gosp. rolnych	Ogółem [szt.]	Działki rolne [szt.]	Indywidualne gospodarstwa rolne pow. 1 ha UR w grupach obszarowych %				
			Razem	1 - 5	5 - 10	10 - 15	Pow. 15.
Gmina Masłów	1780	731	1049	84,7	14,8	0,5	-
Region %	-	-	100%	41,4	50,6	5,3	2,7

Strukturę procentową gospodarstw wg. grup obszarowych przeliczono na podstawie danych z PSR- 2002 r.)

Jak wynika z zestawienia podstawową cechą struktury agrarnej jest jej duże rozdrobnienie, które praktycznie uniemożliwia osiągnięcie rynkowych standardów efektywności (średni areał gospodarstwa w krajach UE wynosi ca 17 ha).

Do ważniejszych problemów w tej dziedzinie rolnictwa zalicza się:

- brak obrotu ziemią rolniczą stanowiący warunek jej koncentracji w gospodarstwach rozwojowych,
- niska jej cena, kształtująca się znacznie poniżej wartości terenów budowlanych (w opinii większości użytkowników ziemia rolnicza jest za tania i tam gdzie jest to możliwe chcieliby przeznaczyć ją na cele budowlane),
- powszechna w mniejszych obszarowo gospodarstwach postawa przeczekiwania trudności ekonomicznych oraz brak zainteresowania zwiększaniem areału i skalą produkcji,
- deficyt miejsc pracy poza rolnictwem (zarówno w gminie jak i na rynku kieleckim) oraz zbyt wolny rozwój przedsiębiorczości lokalnej,
- wysoki poziom zatrudnienia w rolnictwie na 100 ha UR (54 osoby), świadczący o występowaniu ukrytego bezrobocia agrarnego.

4.3. Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów

W strukturze własnościowej gruntów rolnych dominuje zdecydowanie własność osób fizycznych które władały według danych US Kielce z 2001 r - 97,0% UR. Liczący się areał (nie licząc gruntów leśnych) zajmują grunty Skarbu Państwa zarządzane przez ANR - oddział w Rzeszowie (267 ha). W ramach tego areału - 11 ha stanowi zasób nieruchomości rolnej SP, zaś 121 ha zasób nieruchomości Skarbu Państwa. Grunty gminne i związków międzygminnych zajmują, natomiast 160 ha, z czego grunty stanowiące gminny zasób nieruchomości – 111 ha.

Ocenia się, że powyższa oferta gruntów mimo, że stanowi atrakcyjną (jak na warunki gminy) propozycję terenów dla inwestorów z zewnątrz nie jest jeszcze wystarczająca i winna być jeszcze poszerzona o grunty położone w strefach potencjalnej aktywizacji, funkcji mieszkaniowych i turystycznych. Zbyt mała jest również oferta gruntów gminnych na cele publiczne jak również oferta tych gruntów pod większe inwestycje o charakterze strategicznym (turystyka, usługi związane z potrzebami gminy, drobny przemysł przetwórczy o charakterze nieuciążliwym), mogąca zainteresować inwestorów z zewnątrz..

4.4. Uwarunkowania wynikające ze struktury i rozmieszczenia zabudowy rolniczej

Głównym elementem zabudowy rolniczej jest drobnotowarowa zabudowa zagrodowa, skupiającej się wzdłuż ważniejszych dróg i tworząca na ogół zwarte układy liniowe, które są pochodną struktury przestrzennej pól i układów własnościowych. Zabudowa ta jest na ogół silnie przemieszana z zabudowa jednorodzinną i usługową, rzadziej turystyczną.

Niewielki odsetek stanowi zabudowa rozproszona (kolonijna i samotnicza), położona niekiedy w oddaleniu od centrum wsi. Charakterystyczna dla małych ośrodków zurbanizowanych zabudowa gniazdowa, nie związana bezpośrednio z obsługiwanym areałem gruntów występuje w niewielkim zakresie tylko w Masłowie I.

Obecny układ zabudowy wiejskiej powoduje duże koszty doprowadzenia zbiorczych systemów infrastruktury technicznej oraz utrudnia modernizacje siedlisk rolniczych i wprowadzenie funkcji towarowych. Gabaryty tych siedlisk są, bowiem zbyt małe i na ogół nie zapewniają warunków lokalizacji większych obiektów gospodarskich a także odpowiedniej izolacji przestrzennej i epizootycznej. Ogółem na terenie gminy funkcjonuje 1112 siedlisk rolniczych, które posiadają m in. 475 budynków gospodarskich, 673 stodoły oraz 52 przechowalnie OW i ziemniaków.

4.5. Wnioski dotyczące stanu i rozmieszczenia usług z otoczenia rolnictwa

W gminie zarejestrowanych jest 6 prywatnych podmiotów gospodarczych działających w sektorze obsługi rolnictwa, przy czym większość prowadzi samodzielną działalność handlowo – usługową w zakresie zaopatrzenie w środki produkcji (nawozy, materiał siewny i sadzeniakowy itp.). Usługi mechanizacyjne świadczą prywatni właściciele sprzętu zaś naprawy są wykonywane przez lokalne warsztaty rzemieślnicze. Do ważniejszych usług w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego zalicza się ubojnię zwierząt gospodarskich (Domaszowice 112) oraz piekarnię (Dąbrowa Osiedle 11). Zaznacza się niedobór nowych usług związanych z doradztwem finansowym i gospodarczym, informacją handlową i marketingiem a także zorganizowanych na zasadach „agrobiznesu” (powiązania finansowego wszystkich ogniw gospodarki żywnościowej).

Podsumowując można stwierdzić, ze usługi w otoczeniu rolnictwa są słabo rozwinięte działają w rozproszeniu i nie są obecnie w stanie zapewnić dostatecznej stabilizacji produkcji.

4.6. Uwarunkowania wynikające z akcesji Polski do UE

Rolnicy gminy uzyskali pełny dostęp do bezpośrednich dopłat obszarowych oraz z tytułu położenia gminy na obszarze o niekorzystnych warunkach gospodarowania (I strefa nizinna ONW). Ponadto wieś Ciekoty została zakwalifikowana do Świętokrzyskiej strefy priorytetowej „Krajowego programu rolnośrodowiskowego” (schemat II), którego celem jest podtrzymanie ekstensywnej i rozdrobnionej produkcji rolniczej na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objętych prawną ochroną przyrody. W najbliższych latach na zagospodarowanie przestrzeni rolniczej wpływać będą również programy pomocowe ukierunkowane na modernizacje i dostosowanie sektora rolnego do

wymagań konkurencji rynkowej. W warunkach gminy fundusze pomocowe mogłyby być skierowane na następujące przedsięwzięcia i obszary działań:

- poprawę struktury obszarowej gospodarstw (obejmującą zwiększenie obrotu ziemią, scalenia i wymiany gruntów oraz zagospodarowanie gruntów odłogujących i źle wykorzystanych),
- modernizację rozwojowych gospodarstw rolniczych (kredytowanie inwestycji służących poprawie jakości produkcji i warunków higienicznych, usługi doradcze i finansowe),
- rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki,
- zalesienia gruntów rolnych,
- promocja i marketing artykułów rolnych, w tym o cechach regionalnych, w powiązaniu z modernizacją miejscowego przetwórstwa rolnego,
- odnowę wsi i ochronę dziedzictwa kulturowego.

Równolegle w ramach programów rozwoju lokalnego (ZPORR) finansowane mogą być inwestycje służące poprawie warunków życia i pracy ludności wiejskiej oraz wdrażania rozwoju zrównoważonego jak między innymi:

- rozwój infrastruktury technicznej i społecznej z preferencją dla inwestycji proekologicznych i służących poprawie stanu oświaty,
- tworzenie pozarolniczych miejsc pracy oraz przyciągnięcie kapitału inwestycyjnego,
- ochrona i promocja folkloru oraz twórczości ludowej.

5. GOSPODARKA LEŚNA

5.1 Uwarunkowania rozwoju gospodarki leśnej

Lasy w gminie Masłów zajmują łącznie ca 3360 ha i skupiają się w północnej i centralnej części gminy. W strukturze władania dominują zdecydowanie lasy państwowe, które są zarządzane przez 3 gospodarstwa leśne: Nadleśnictwo Zagnańsk (największy, północno - zachodni kompleks leśny), Świętokrzyski Park Narodowy (fragment północno - wschodniego kompleksu leśnego w rejonie wsi Klonów) oraz Nadleśnictwo Kielce (pozostałe kompleksy lasów państwowych). Zasady gospodarki w lasach obydwu nadleśnictw określają plany urządzenia lasów odnoszące się do gruntów leśnych i nieleśnych pozostających w zarządzie LP, zaś w ŚPN – plan ochrony parku, który prócz terenów leśnych obejmuje również tereny rolne wsi Ciekoty położone w otulinie Parku. Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa stanowią ca 20,1% ogólnej pow. leśnej i występują we wszystkich wsiach gminy tworząc na ogół małe, rozproszone kompleksy o charakterze ekotonowym, które nie wytworzyły właściwego topoklimatu. Zasady gospodarki w tych lasach określają uproszczone plany urządzenia opracowane dla poszczególnych wsi, o powierzchni lasów min. 10 ha (część tych planów znajduje się w opracowaniu). Do podstawowych uwarunkowań rozwoju funkcji leśnej rzutujących na politykę przestrzenną gminy zalicza się:

- konieczność określenia granicy rolno – leśnej sygnalizowana w strategii zrównoważonego rozwoju gminy oraz gminnym programie ochrony środowiska,
- umiarkowane potrzeby zalesieniowe ujęte w wojewódzkim programie zwiększenia lesistości do 2020 r. - wynoszące 63 ha,
- niewielkie preferencje krajowe (w krajowym programie zwiększenia lesistości gmina została sklasyfikowana na 85 miejscu wśród 120 miast i gmin woj. Świętokrzyskiego),
- brak miejscowych planów terenów do zalesienia,
- zgłoszony przez Nadleśnictwo Zagnańsk wniosek nie lokalizowania na terenach przylegających do gruntów LP działalności uciążliwej dla środowiska a w szczególności powodujących zanieczyszczenie gleb i wód oraz powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych,
- potrzeba respektowania przepisów p.poż, w tym zakazu wzniecania otwartych źródeł ognia w odległości 100m od lasu.

6. ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE

6.1. Uwarunkowania rozwoju turystyki i rekreacji

W krajowej klasyfikacji obszarów z walorami wypoczynkowymi w gminie Masłów wyznaczono 20 km^2 I i II kategorii oraz 60 km^2 III kategorii (w skali czterostopniowej), co łącznie stanowi ok. 93% pow. terenu gminy. Podstawową infrastrukturę turystyczną gminy stanowią: dwa piesze szlaki turystyczne: czerwony Kuźniaki — Gołoszyce, niebieski Wąchock — Cedzyna, żółta ścieżka spacerowa przebiegająca wokół Kielc, dwa szlaki rowerowe: niebieski Dąbrowa — Wola Kopcowa i czerwony Cedzyna — Janowice, dwa wyciągi narciarskie a także fragmenty turystycznych tras samochodowych „Duża i Mała Pętla Świętokrzyska” oraz szlak Cystersów (fragment Pętli Kieleckiej Małopolskiego Szlaku Cystersów — do oznakowania). Istotną rolę w rozwoju turystyki i rekreacji odgrywają również zbiorniki wodne w Cedzynie i Ciekotach. (gdzie lata młodzieńcze spędził Stefan Żeromski, w miejscu dawne dworu rodzinnego znajduje się pamiątkowa tablica.

Magnesem przyciągającym turystów może być także malowniczy przełom rzeki Lubrzanki oraz lokalne lotnisko. Duże znaczenie dla rozwoju turystyki może mieć również to, iż Masłów jest jednym z ważniejszych mikrocentrów folklorystycznych a także tradycji rzemieślniczych w województwie świętokrzyskim.

Na terenie gminy znajduje się 5 większych obiektów noclegowych (pensjonat „Radostowa”, hotel „Przedwiośnie”, ośrodek wczasowo-wypoczynkowy „Ameliówka”, ośrodek edukacyjno-szkoleniowy „WSU”, szkolne schronisko młodzieżowe oraz klub „Ambaras”), 2 gospodarstwa agroturystyczne oraz 11 punktów gastronomicznych (restauracje, bary, pijalnie piwa) — dane UG w Masłowie.

Ze względu na fakt, że przeważająca część gminy położona jest na terenach chronionych (Świętokrzyski Park Narodowy wraz z otuliną i Podkielecki OChK) część gminy została uznana za obszar o korzystnych warunkach przestrzennych do rozwoju agroturystyki (szczególnie tereny położone nad zbiornikami wodnymi oraz rzeką Lubrzanką), strefę wypoczynku podmiejskiego dla mieszkańców Kielc oraz strefę zwiększonego ruchu turystyczno-rekreacyjnego (co ze względu na objęcie gminy prawną ochroną przyrody może mieć niekorzystny wpływ na środowisko naturalne). Poza tym obszar gminy stanowi tzw. strefę buforową dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Występują tutaj dobre warunki dla turystyki i rekreacji, zarówno letniej, jak i zimowej, dla turystyki kwalifikowanej (aktywnej) oraz specjalistycznej.
Biorąc pod uwagę powyższe istnieją tu możliwości wędrówek pieszych, rowerowych i narciarskich, uprawiania narciarstwa zjazdowego, żeglarstwa (możliwość zdobycia patentu żeglarza i sternika) oraz szybownictwa, lotniarstwa, lotnictwa, spadochroniarstwa i paralotniarstwa (Aeroklub Kielecki działający przy lotnisku w Masłowie).

7. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO - EKONOMICZNE

7.1. Demografia

Sytuacja demograficzna gminy Masłów na tle powiatu kieleckiego i gmin sąsiednich

Ogólne dane demograficzne, stan na 31.XII.2002 r. (na podst. Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego 2003)

Gmina, ew. miasto i gmina - Powiat	Powierzchnia ogólna w km^2	Liczba mieszkańców ogółem	% udział w ludności powiatu	Wskaźnik feminizacji Kobiety na 100 mężczyzn	Gęstość zaludnienia os./km^2
1.Bieliny	88	9806	5,0	98,2	111,4
2.Bodzentyn	161	11786	6,0	101,3	73,2
3.Chęciny	127	14598	7,5	103,0	114,9
4.Chmielnik	143	11603	5,9	98,7	81,1
5.Daleszyce	222	14264	7,3	100,9	64,3
6.Górno	83	12485	6,4	100,0	150,4
7.Łagów	113	7059	3,6	96,4	62,5
8.Łopuszno	177	8932	4,6	98,8	50,5
9.Masłów	**86**	**9185**	**4,7**	**97,9**	**106,8**
10.Miedziana Góra	71	9409	4,8	104,6	132,5
11.Mniów	95	9214	4,7	101,4	97
12.Morawica	141	12566	6,4	97,7	89,1
13.Nowa Słupia	86	9822	5,0	101,8	114,2
14.Piekoszów	103	14801	7,6	101,7	143,7
15.Pierzchnica	105	4777	2,4	100,0	45,5
16.Raków	191	6037	3,1	95,5	31,6
17.Sitkówka – Nowiny	46	6838	3,5	101,7	148,7
18.Strawczyn	86	9696	5,0	98,0	112,7
19.Zagnańsk	124	12652	6,5	103,1	102,0
20.Pow. kielecki bez m. Kielce	2248	195529	-	100,3	87,0

Gmina Masłów należy do najmniejszych gmin w powiecie kieleckim pod względem zajmowanej powierzchni – 86 km^2 (mniejszą powierzchnię zajmują jedynie gminy: Sitkówka – Nowiny, Miedziana Góra, Górno, tą samą natomiast: Nowa Słupia, Strawczyn). Po względem liczby ludności Masłów zamieszkuje 9185 osób, co stawia gminę na 14 miejscu w powiecie na 19 gmin. Gęstość zaludnienia jest wyższa od średniej w powiecie i wynosi 106,8 os./km^2.

Masłów należy do gmin charakteryzujących się niewielką defeminizacją (ok. 98 kobiet na 100 mężczyzn), podczas gdy średnio w powiecie występuje równowaga płci. Według struktury wiekowej (na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, w 2002r.) liczba ludności przedstawiała się następująco:

- w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) - 2543 osoby (1332 mężczyzn i 1211 kobiet),
- w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) - 5416 osób (2872 mężczyzn i 2544 kobiety), w tym w wieku niemobilnym (mężczyźni i kobiety powyżej 45 roku życia) – 1634 osoby,
- w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej) - 1134 osoby (383 mężczyzn i 751 kobiet).

Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w gminie (27,9% ogółu ludności) jest porównywalna do średniej dla powiatu kieleckiego (27,2% ogółu ludności), natomiast większa niż średnio na terenach wiejskich województwa świętokrzyskiego (23,2% ogółu ludności). Ludność w wieku produkcyjnym, stanowiąca potencjalne zasoby pracy jest wyższa w gminie (59,5% ogółu ludności Masłowa) niż średnio w powiecie kieleckim (58,1% ogółu ludności powiatu) i na terenach wiejskich województwa (56,5 ogółu ludności). Grupa ludności w wieku poprodukcyjnym w gminie jest stosunkowo niewielka (stanowi 12,5% ogółu ludności), w porównaniu do średniej na terenach wiejskich woj. (18,5%) i w powiecie kieleckim (14,7%),co nie stwarza na dzień dzisiejszy zagrożenia starzeniem się społeczeństwa.

Stan ludności gminy Masłów oraz dynamika zmian

Rok	Liczba ludności	Dynamika zmian w latach	Dynamika zmian w %
1970	4537	-	-
1975	5239	70/75	115,5
1980	6049	75/80	115,5
1985	6941	80/85	114,7
1990	7804	85/90	112,4
1995	8568	90/95	109,8
1999	8937	-	-
2000	9176	95/00	107,1
2001	9276	00/01	101,1
2002	9368	01/02	101,0
2003	9468	02/03	101,1
2004 (sierpień)	9532	03/04	100,7

Powyższa tabela obrazuje zmiany w ogólnej liczbie mieszkańców Masłowa, począwszy od roku 1970 aż do 2004 r. Wyraźnie widać, iż dynamika zmian systematycznie maleje, oznacza to, że pomimo iż stale przybywa ludności to przyrost ten systematycznie maleje. Na podstawie tych danych można wstępnie obliczyć, że przyjmując opisane tendencje, liczba ludności w gminie w 2020 r. zbliży się do poziomu 11 – 12 tys. mieszkańców.

Dane demograficzne dotyczące zmian ludnościowych Masłowa na podst. Roczników Statystycznych Województwa Świętokrzyskiego 2000, 2001, 2002, 2003

Lata	Małżeństwa	Przyrost naturalny na 1000 ludności	Napływ ludności (osób)	Odpływ ludności (osób)	Saldo migracji na 1000 ludności
1999	44	2,8	142	77	7,4
2000	46	5,7	175	69	11,9
2001	36	3,0	133	54	8,7
2002	47	1,9	188	71	12,9

Gminę Masłów charakteryzują pozytywne tendencje rozwoju ludnościowego, co wynika z powyższej tabeli. Przyrost naturalny, wynoszący – plus 1,9‰ pomimo, iż stopniowo maleje jest nadal znacznie wyższy niż średnio na terenach wiejskich woj. świętokrzyskiego - minus 1,3‰. Saldo migracji rosnące od 2001 r., w 2002r. wynosiło 12,9‰ i znacznie przewyższało średnią w gminach wiejskich woj. świętokrzyskiego – plus 0,1‰, co świadczy o znacznej przewadze napływu ludności nad ubytkiem. Korzystne saldo migracji jest uwarunkowane głównie trendem, panującym wśród mieszkańców większych miast (w tym przypadku Kielc) do osiedlania się w atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo gminach podmiejskich, z możliwością szybkiego dojazdu do pracy w mieście.

Zestawienie liczby mieszkańców w poszczególnych sołectwach wg. danych UG

Lp.	Sołectwa	Liczba mieszkańców w 2000 r. (01.01)	Liczba mieszkańców w 2004 r.
1.	Barcza	303	331
2.	Brzezinki	506	532
3.	Ciekoty	302	361
4.	Dąbrowa	1050	1058
5.	Dolina Marczakowa	387	371
6.	Domaszowice	932	1009
7.	Masłów I	1412	1526
8.	Masłów II	858	915
9.	Mąchocice Kapitulne	1307	1366
10.	Mąchocice Scholasteria	464	469
11.	Wiśniówka	582	584
12.	Wola Kopcowa	847	1010
13.	**Ogółem**	**8.950**	**9532**

Jak wynika z tabeli, w przeciągu 4 lat największy przyrost liczby mieszkańców, powyżej 100 osób, nastąpił w sołectwach: Wola Kopcowa (163 osoby) i Masłów I (114 osób). Niewielki spadek liczby mieszkańców zanotowano jedynie w sołectwie Dolina Marczakowa.

W 2002 r. na 12 sołectw, aż w 5 liczba mieszkańców przekraczała 1000 osób (Dąbrowa, Domaszowice, Masłów I, Mąchocice Kapitulne, Wola Kopcowa).

Dane z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 – Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie	**Ogółem w tys.**	**Wykształcenie w odsetkach**				
		wyższe	**Średnie i policealne**	**Zasadnicze zawodowe**	**Podstawowe ukończone**	**Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego**
Gmina Masłów	7,4	7,1	24,5	25	35,1	7,7
Powiat kielecki ziemski	159,1	5,3	22,3	25,7	39,1	7,6

Porównując poziom wykształcenia ludności gminy Masłów ze średnimi wskaźnikami w powiecie kieleckim ziemskim, należy stwierdzić że odsetek ludzi z wyższym i średnim, w tym policealnym wykształceniem jest w omawianej gminie wyższy. Niewiele niższy w gminie jest natomiast udział ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym.

7.2. Zatrudnienie i bezrobocie

Wg danych z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, na 9100 osób zamieszkujących gminę, 5871 osób utrzymuje się z pracy. Udział ludności utrzymującej się z pracy w gminie jest wyższy niż średnio w powiecie kieleckim ziemskim (w Masłowie - 64,5% ogółu ludności, w powiecie kieleckim – 61,4%). Z pracy najemnej utrzymuje się w gminie - 4678 osób, natomiast z pracy we własnym gospodarstwie rolnym jedynie – 516 osób, co stanowi zaledwie 5,7% ogółu ludności. Z pozostałych źródeł utrzymuje się 3175 osób, co stanowi 34,9% ogółu ludności gminy, w tym dla 1366 osób źródłem utrzymania jest emerytura, natomiast dla 1099 – renta.

Rynek pracy w gminie cechują negatywne zjawiska tj. m.in. spadek liczby zatrudnionych i co za tym idzie wzrost bezrobocia.

Liczba pracujących wg sekcji (na podstawie danych z Roczników Statystycznych województwa Świętokrzyskiego) w gminie Masłów maleje niemalże z roku na rok (w 2002 r. - 580 osób, w 2001 – 672, w 2000 – 666, w 1999 – 724). Najwięcej osób śród pracujących znajduje zatrudnienie w przemyśle.

Liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, stale rośnie (w 1999 – 654 osoby, 2000 – 730, 2001 – 911, w 2002r. – 941 osób), w tym rośnie również liczba bezrobotnych nie posiadających prawa do zasiłku. Poza tym część osób pozostających bez pracy nie jest zarejestrowana i jest to tzw. bezrobocie ukryte, którego stan trudno ocenić. Pozytywnym elementem na rynku pracy jest spadek udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (w 2000r. – 52,2% ogółu bezrobotnych stanowiły kobiety, w 2001 r. - 49,5%, w 2002 r – 47,7%).

Rosnące bezrobocie jest główną przyczyną zwiększonego zapotrzebowania na wsparcie finansowe z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Również i Samorząd Gminny powinien nadal wspierać najbardziej potrzebujących w tym zakresie mieszkańców umożliwiając im podjęcie pracy przy robotach publicznych, czy pracach interwencyjnych. Pożądane jest również kontynuowanie aktywizacji bezrobotnych

przez GOK, współorganizatora programu skierowanego do osób bezrobotnych - „Wsparcie”.

7.3. Infrastruktura ekonomiczna

Podstawowym elementem gospodarki w gminie jest drobnotowarowe, indywidualne rolnictwo, uzupełnione handlem, drobną wytwórczością, działalnością przemysłowo-usługową, usługami budowlanymi, lokalnie - eksploatacją powierzchniową surowców mineralnych (rejon Wiśniówki). Działalność produkcyjno-usługowa koncentruje się we wsiach takich jak: Masłów I i II, Wola Kopcowa, Wiśniówka i Dąbrowa. Funkcją uzupełniającą, która dynamicznie się rozwija jest również turystyka, oparta o istniejące zaplecze turystyczne, skoncentrowane we wschodniej części gminy w rejonie Ameliówki (z ok. 400 miejscami noclegowymi w 4 obiektach), rozbudowany system szlaków pieszych i rowerowych wraz z wyciągiem narciarskim pod Ameliówką, w tym agroturystyka.

Głównymi szansami rozwoju gospodarczego gminy są:

- rozwój zakładów rzemieślniczych,
- sprzyjające uwarunkowania i dobre przykłady działalności agroturystycznej na terenie gminy,
- znaczny potencjał turystyczny w okolicach góry Ameliówki i Radostowej.

Do czynników zagrażających rozwojowi gminy można zaliczyć:

- brak inicjatyw dla rozwoju drobnego przemysłu, w tym przetwórstwa rolno-spożywczego,
- stosunkowo niewielki stopień wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy dla aktywizacji rekreacyjno-turystycznej,
- brak atrakcyjnej oferty terenów dla rozwoju produkcji, usług i rolnictwa uwzględniającej sąsiedztwo ponadregionalnego ośrodka i stolicy województwa – Kielc,
- słaby rozwój rolnictwa nastawionego głównie na potrzeby indywidualne,
- niewystarczające wykorzystanie walorów rekreacyjnych zbiornika w Cedzynie.

Działalność podmiotów gospodarczych wg. sołectw na dzień 20.08.2004 r.

Sołectwo	Produkcja	Gastro-nomia	Handel	Obsługa roln.	Pozost. Usługi	Usł. Moto-ryzacyjne	Usługi budowl.	Ogółem
Barcza	1		6		2		7	**16**
Brzezinki	1	1	8		4		3	**17**
Ciekoty			8	1	4	1	6	**20**
Dąbrowa	3	3	25		22	10	13	**76**
Dolina Marczakowa			1		1		3	**5**
Domaszowice	7	4	36	2	26	10	18	**103**
Masłów Pierwszy	6	1	34		39	12	13	**105**

Masłów Drugi	3		12		9	6	17	**47**
Mąchocice Kapitulne	7	1	19	2	23	10	10	**72**
Mąchocice Scholasteria	2		8		2	2	3	**17**
Wiśniówka	2		17		14	4	4	**41**
Wola Kopcowa	4	2	20	1	25	2	11	**65**
OGÓŁEM	**36**	**12**	**194**	**6**	**171**	**57**	**108**	**584**

Działalność gospodarcza na terenie gminy Masłów w latach 1998-2004

Wyszczególnienie	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**
Liczba jedn. zarejestrowanych	75	62	55	98	75	77	38
Liczba jedn. działających	284	320	356	395	475	508	546

7.4. Wykaz głównych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie

1. Produkcja mebli:
- Tomasz Woźniak, Mąchocice Kapitulne 78
- Janusz Łoskot, Masłów Drugi 1A

2. Szwalnie:
- Marek Kozubek „REMI”, Mąchocice Kapitulne 91
- Krzysztof Sędecki „ALEKSANDER”, Domaszowice 182A
- Krzysztof Zawada „ERGO”, Domaszowice 158

3. Usługi piekarnicze:
- Ryszard Filipowicz, Dąbrowa Osiedle 11

4. Mechanika i blacharstwo samochodowe:
- Robert Doleziński „ROCAR”, Dąbrowa 41A
- Andrzej Stępnik, Mąchocice Kapitulne 101
- Janusz Salwa, Domaszowice 126A

4. Salon samochodowy:
- Czesław Słabiak „SOLO”, Dąbrowa 350

5. Ubojnia zwierząt gospodarskich:
- Ludwik Stąpór, Domaszowice 112

6. Produkcja pustaków:
- Aniela Ciosek, Masłów Pierwszy 228

7. Hotele i lokale gastronomiczne:

- Ośrodek Wczasowy „AMELIÓWKA”, Mąchocice Kapitulne 176
- Hotel-Club „Ambara's”, Aneta i Marek Grzesińscy, Dąbrowa 351

8. Produkcja drzewna:
- Zakład Produkcji Drzewnej „DREWMAX”, Sławomir Zatorski, Masłów Pierwszy 277

9. Producent bram:
- PHU „DARMAR” Sp. j., Domaszowice 174F

10. Producent opakowań:
- „POLFOL”, Masłów Pierwszy 240A

11. Producent żaluzji:
- „ALUTECHNIKA” Piotr Syska, Masłów Pierwszy

12. Fabryka maszyn pralniczych:
- Liwocha Czesław „PRAMAZUT”, Masłów Pierwszy 236

13. Mała poligrafia:
- Marcin Kaleta „BRO-KAL”, Mąchocice Kapitulne 90

14. Skład materiałów budowlanych:
- Mariusz Rachwał „BUDMAR”, Domaszowice 67

15. Produkcja okien:
- Dawid Gołąbek, Mąchocice Kapitulne 65
- Janusz Kotur „BASKOT”, Masłów Pierwszy 48

16. Zakład ślusarsko-kotlarski
- Mieczysław Lasek „KIEL-INOX”, Wola Kopcowa ul. Świętokrzyska 137

7.5. Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe zamieszkane wg danych z Roczników Statystycznych woj. świętokrzyskiego

Wyszczególnienie	**Mieszkania**	**Izby**	**Powierzchnia użytkowa mieszkań**	**Ludność**		**Przeciętna**				
				ogółem	**w mieszkaniach**	**liczba izb w mieszkaniu**	**liczba osób**		**pow. użytkowa w m²**	
							w 1 mieszkaniu	**na 1 izbę**	**1 mieszkania**	**na 1 osobę**
Gmina Masłów, (2000 r.)	1934	6624	139492	9091	9045	3,43	4,68	1,37	72,1	15,4
Gmina Masłów (2001 r.)	1943	6683	140838	9195	9149	3,44	4,71	1,37	72,5	15,4
Gmina	2149	8997	200598	9100	9069	4,19	4,23	1,01	93,6	21,9

Masłów (2002 r.)										
Gminy wiejskie woj. świętokrzyskiego (2002 r.)	132858	506003	10853935	504425	502221	3,81	3,79	1,00	82,4	21,7

Z tabeli wynika, iż zasoby mieszkaniowe gminy Masłów wykazują tendencję wzrostową, rośnie również liczba izb w mieszkaniach. W 2002 r. na terenie gminy znajdowało się 2149 mieszkań z 8997 izbami. Liczba izb w mieszkaniu stawia gminę powyżej średniej dla gmin wiejskich województwa. Nieco korzystniej Masłów wypada również pod względem powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkańca (gmina – 21,9 m^2 na 1 mieszkańca, gminy wiejskie woj. – 21,7). Natomiast niekorzystnym zjawiskiem jest wciąż większa niż średnio w gminach wiejskich liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie (w Masłowie w 2002 – 4,2 os., w gminach wiejskich woj. – 3,8).

Zasoby mieszkaniowe według sołectw na podstawie danych z Urzędu Gminy

Lp.	sołectwo	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkań	Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
1.	Barcza	331	61	5,4
2.	Brzezinki	532	114	4,7
3.	Ciekoty	361	94	3,8
4.	Dąbrowa	1058+584(Wiśniówka)-1642	349 razem z Wiśniówką	4,7
5.	Dolina Marczakowa	371		
6.	Domaszowice	1009	206	4,9
7.	Masłów I	1526	382	4,0
8.	Masłów II	915+371(Dolina Marczakowa)-1286	243 razem z Doliną Marczakową	5,3
9.	Mąchocice Kapitulne	1366	292	4,7
10.	Mąchocice Scholasteria	469	88	5,3
11.	Wiśniówka	584		
12.	Wola Kopcowa	1010	410	2,5
13.	Ogółem	9532	2239	4,5 (średnio)

Powyższa tabela obrazuje, że najgorsza sytuacja w tym zakresie, czyli najwięcej osób (5 i powyżej) przypadających na 1 mieszkanie występuje w sołectwach: Barcza, Mąchocice Scholasteria i Masłów II z Doliną Marczakową.

W porównaniu do terenów wiejskich województwa, gdzie najwięcej mieszkań pochodzi z okresu powojennego (1945-1970 – 39,2% ogółu) gmina Masłów dysponuje dużym zasobem mieszkań względnie nowych, głównie powstałych w latach 1979-

1988 (23,8% ogółu) i 1989 – 2002 (22,7%). Mieszkania powstałe w okresie powojennym stanowią również istotny zasób - 23,2%.

Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego 2002

Wyszczególnienie	**Ogółem**	**W tym mieszkania wyposażone w:**					
		Wodociąg	**Ustęp**	**Łazienkę**	**Ciepłą wodę bieżącą**	**C.o.**	**Gaz z sieci**
Gmina Masłów	2149 100%	1645 76,5%	1387 64,5%	1438 66,9%	1358 63,2%	1573 (indywidualne) 73,2%	11 0,5%
Tereny wiejskie woj. świętokrzyskiego % udział w stosunku do ogółu	186600 100%	151000 80,9%	113300 60,7%	117900 63,2%	107800 57,8%	113700 60,9%	15600 8,4%

Pod względem wyposażenia w: ustęp, łazienkę, ciepłą wodę bieżącą, c.o. Masłów znajduje się powyżej średniej dla terenów wiejskich województwa. Natomiast gminę cechuje niedoinwestowanie w zakresie systemów wodno – kanalizacyjnych oraz gazu sieciowego. Należy tu również podkreślić, iż znaczna dysproporcja pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, co ma miejsce w omawianej gminie (59,2 km sieci wodociągowej, 5,3 km sieci kanalizacyjnej), stwarza istotne zagrożenie dla stanu środowiska zwłaszcza wód podziemnych. Dlatego też niezbędnym wydaje się ukierunkowanie działalności inwestycyjnej Urzędu Gminy na skanalizowanie, dalsze zwodociągowanie oraz gazyfikację gminy. Zważywszy na ożywioną urbanizację gminy, podczas wyposażania w infrastrukturę techniczną należy wziąć również pod uwagę tereny potencjalnego rozwoju osadnictwa.

7.6. Ruch budowlany

Ruch budowlany według wydanych pozwoleń na budowy i rozbudowy budynków mieszkalnych w latach 1999 – 2003, dane z Urzędu Gminy

Lp.	**Sołectwo**	**Pozwolenia na budowę budynków mieszkalnych**				
		2000	**2001**	**2002**	**2003**	**razem**
1.	Barcza	1	5	-	1	7
2.	Brzezinki	3	4	6	5	18
3.	Ciekoty	9	3	3	7	22
4.	Dąbrowa	-	6	-	-	6
5.	Dolina Marczakowa	-	5	-	1	6
6.	Domaszowice	3	4	8	5	20
7.	Masłów I	10	9	10	14	43
8.	Masłów II	10	10	-	3	23

9.	Mąchocice Kapitulne	5	4	5	7	21
10.	Mąchocice Scholasteria	7	5	-	-	12
11.	Wiśniówka	-	2	-	-	2
12.	Wola Kopcowa	17	20	13	10	60
13.	**Ogółem**	**65**	**77**	**45**	**53**	**240**

Pozwolenia na budowę budynków gospodarczych, dane z Urzędu Gminy

Lp.	**sołectwo**	**Pozwolenia na budowę budynków gospodarczych**				
		2000	**2001**	**2002**	**2003**	**razem**
1.	Barcza	-	-	2	-	2
2.	Brzezinki	-	2	1	-	3
3.	Ciekoty	-	1	1	-	2
4.	Dąbrowa	-	-	-	1	1
5.	Dolina Marczakowa	-	1	2	2	5
6.	Domaszowice	3	-	5	3	11
7.	Masłów I	5	5	8	5	23
8.	Masłów II	7	1	3	1	12
9.	Mąchocice Kapitulne	7	3	4	3	17
10.	Mąchocice Scholasteria	2	1	1	2	6
11.	Wiśniówka	-	-	-	1	1
12.	Wola Kopcowa	4	8	4	3	19
13.	**Ogółem**	**28**	**22**	**31**	**21**	**102**

Z powyższych zestawień wynika, że ruch budowlany w gminie jest dosyć duży (ogółem w ciągu trzech lat wydano 342 pozwoleń na budowę, w tym 240 na budowę budynków mieszkalnych i 102 na budowę budynków gospodarczych).

Szczególnie dużo pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych wydaje się dla sołectw: Wola Kopcowa (60 przez 3 lata), Masłów I (43). Miejscowościami atrakcyjnymi dla zamieszkania są ponadto: Masłów II ,Ciekoty, Mąchocice Kapitulne, Domaszowice (20 i więcej wydanych pozwoleń na budowę). Najmniejszy ruch budowlany notuje się w sołectwach: Wiśniówka (2 pozwolenia w ciągu trzech lat), Dąbrowa (6), Dolina Marczakowa (6), Barcza(7). Atrakcyjność terenów mieszkaniowych ze względu na walory krajobrazowe, czyste środowisko oraz bliskość ośrodka wojewódzkiego sprzyja rozwojowi osadnictwa na tym terenie, czego przejawem jest rosnący z roku na rok napływ ludności z okolicznych terenów, głównie z Kielc.

Najwięcej pozwoleń na budowę budynków gospodarczych uzyskały sołectwa, w których nadal rozwija się rolnictwo: Masłów I (23 pozwolenia w ciągu trzech lat), Wola Kopcowa (19), Mąchocice Kapitulne (17), natomiast najmniej: Dąbrowa (1) i Wiśniówka (1).

7.7. Dochody i wydatki budżetu gminy

Oprac. na podst. Roczników Statystycznych Woj. Świętokrzyskiego: 2000, 2001, 2002, 2003

Rok	Dochody gm. Masłów w tys. zł				Wydatki gm. Masłów w tys. zł		
	Ogółem	Własne	Dotacje z budżetu państwa	Subwencje ogólne	Ogółem	Bieżące	Na inwestycje
1999	9343,1	3726,1	926,2	4324,5	7880,9	6962,0	918,9
2000	9297,8	3488,7	1330,5	3854,0	9186,7	7335,2	1851,5
2001	9820,9	3531,2	1006,1	4578,4	10008,8	7854,3	2154,5
2002	11747,6	4752,8	994,2	5493,0	10876,8	8428,3	2448,5

Dane z Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego na 2002 r.

Wyszczególnienie	Dochód ogółem na 1 mieszk. w zł.	Z liczby ogółem dochody własne na 1 mieszk. w zł.	Wydatki ogółem na 1 mieszk. w zł.	z liczby ogółem wydatki inwestycyjne na 1 mieszk.
Gminy wiejskie woj. świętokrzyskiego	1327	363	1316	237
Gmina Masłów	1288	521	1193	269

Z powyższych danych wynika, że począwszy od 2000 r. systematycznie rosną zarówno dochody jak i wydatki budżetu gminy. Szczególnie istotny jest znaczny wzrost dochodów własnych gminy, zwłaszcza w 2002 r., przy malejących dotacjach z budżetu państwa. Dochód ogółem na 1 mieszkańca jest niższy w Masłowie o 2,9% od dochodu gmin wiejskich woj. św., podobnie jak wydatki ogółem na 1 mieszkańca są niższe o 9,3% w gminie niż średnio w gminach wiejskich województwa świętokrzyskiego. Natomiast dochody własne na 1 mieszk. znacznie przewyższają średnią dla gmin wiejskich. Większe są również w Masłowie wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca .

8. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

8.1.Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne w gminie Masłów odbywa się w oddziałach przedszkolnych, działających przy 7 szkołach podstawowych.

Dane z Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego na 2002/2003 r.

Rok	Wyszczególnienie	Placówki	Oddziały	Miejsca•	Dzieci	Nauczyciele
1999/2000	Gmina Masłów	6	9	21	130	11
2000/2001	Gmina Masłów	7	11	18	179	14
2001/2002	Gmina Masłów	6	8	-	151	9
2002/2003	Gmina Masłów	7	10	-	176	10
	Gminy wiejskie woj. świętokrzyskiego	411	450	-	8377	604
	Pow. kielecki (bez miasta Kielce)	156	195	-	3446	228

•w przedszkolach

Z tabeli wynika, że począwszy od roku szkolnego 1999/2000 w gminie rokrocznie zwiększa się ilość dzieci w wieku przedszkolnym, przypadających na jednego nauczyciela. W roku szk. 2002/2003 omawiany wskaźnik był wyższy niż średnio w powiecie kieleckim i w gminach wiejskich województwa świętokrzyskiego (dane z 2002/2003r.: Masłów – 17,6 dzieci, powiat – 15,1, gm. wiejskie woj. św. – 13,9). Przyczynia się do tego wzrost liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego, zwłaszcza po roku 2001.

Szkoły podstawowe

Według danych z Zespołu Oświaty, w gminie Masłów funkcjonuje obecnie (rok szk. 2004/2005) 7 szkół podstawowych, do których uczęszcza 649 uczniów: w Brzezinkach (105 uczniów), Masłowie I (219 uczniów), Masłowie II (41 uczniów), Mąchocicach Kapitulnych (123 uczniów), Mąchocicach Scholasterii (93 uczniów), Wiśniówce (41 uczniów), Woli Kopcowej (27 uczniów) oraz 2 gimnazja z 384 uczniami: w Masłowie I (259 uczniów) i w Mąchocicach Kapitulnych (125 uczniów).

Szkoły podstawowe, dane z Roczników Statystycznych Województwa Świętokrzyskiego: 2000, 2001, 2002, 2003

Rok	Wyszczególnienie	Szkoły ogółem	Uczniowie ogółem	Absolwenci ogółem
1999/2000	Gmina Masłów	7	905	158
2000/2001	Gmina Masłów	7	746	262
2001/2002	Gmina Masłów	7	737	123
2002/2003	Gmina Masłów	7	700	137
	Gminy wiejskie woj. św.	417	44198	7838
	Pow. kielecki (bez miasta Kielce)	153	18425	3272

Systematycznie malejąca liczba uczniów w szkołach podstawowych, malejący przyrost naturalny oraz względnie korzystny wskaźnik ilości uczniów przypadających na 1 szkołę (w gminie – 100 uczniów, w gminach wiejskich – ok. 106 uczniów, w powiecie kieleckim ziemskim – ok. 120 uczniów), eliminuje w najbliższych latach potrzebę budowy w gminie nowych placówek tego typu.

Gimnazja, dane z Roczników Statystycznych Województwa Świętokrzyskiego: 2000, 2001, 2002, 2003

Rok	Wyszczególnienie	Gimnazja ogółem	Uczniowie ogółem	Absolwenci ogółem
1999/2000	Gmina Masłów	2	100	b.d.
2000/2001	Gmina Masłów	2	211	b.d.
2001/2002	Gmina Masłów	2	333	b.d.
2002/2003	Gmina Masłów	2	367	99
	Gminy wiejskie woj. św.	109	22950	7602
	Powiat kielecki (bez miasta Kielce)	41	9702	3188

Począwszy od 1999r. wzrasta natomiast liczba uczniów w gimnazjach. Liczba ta uzależniona jest od ilości absolwentów szkół podstawowych. Ze względu na spadek ich liczebności w ostatnich latach, nie ma również potrzeby planowania budowy nowego gimnazjum.

Należy jednocześnie podkreślić potrzebę modernizacji niektórych placówek edukacyjnych, podniesienia ich standardu oraz budowę sal gimnastycznych, boisk sportowych, wyposażanie pracowni informacyjnych w sprzęt komputerowy itp.

Szkoły ponadpodstawowe

Większości absolwentów gimnazjum w gminie kontynuuje naukę w Kielcach, ze względu na dobrą dostępność oraz bogatą ofertę szkolnictwa zarówno średniego jak i wyższego.

8.2. Biblioteki publiczne

W 2002 r. w gminie Masłów funkcjonowały 2 placówki biblioteczne (1 biblioteka i jedna filia). Liczba ludności przypadająca na 1 placówkę biblioteczną znacznie przekraczała tu średnią dla gmin wiejskich woj. świętokrzyskiego (Masłów – 4593 osoby, gminy wiejskie – 2989 osób). Pomimo, iż omawiane placówki dysponowały nieco mniejszym księgozbiorem niż średnio w gminach wiejskich województwa (Masłów – 3025,6 na 1000 osób, gm. wiejskie – 3588,8 na 1000 osób), to liczba wypożyczeń w ciągu roku przypadających na 1 czytelnika była w Masłowie wyższa (Masłów – 20,4 wypożyczeń w ciągu roku na 1 czytelnika, gminy wiejskie – 19,8). Biorąc pod uwagę powyższe dane należałoby się zastanowić nad potrzebą lokalizacji kolejnej placówki bibliotecznej w gminie.

8.3. Ochrona Zdrowia

Na obszarze gminy Masłów są zlokalizowane następujące ośrodki zdrowia w: Masłowie I, Mąchocicach Kapitulnych, Wiśniówce. Zatrudniają one łącznie (stan na 2004 r. wg informacji z Ośrodka Zdrowia w Masłowie I): 6 lekarzy, w tym 2 w

niepełnym wymiarze godzin, 8 pielęgniarek, w tym 1 w niepełnym wymiarze godzin, oraz 2 stomatologów w niepełnym wymiarze godzin.

Pomimo, iż w Masłowie przypada mniej osób (dane z 2002 r.) na 1 ośrodek zdrowia niż średnio w gminach wiejskich województwa świętokrzyskiego (gmina – 3062 osoby/1 ośrodek zdrowia, gminy wiejskie woj. św. – 3827) to obsługa w ramach podstawowej opieki zdrowotnej jest w gminie niewystarczająca. Na 1000 osób w gminie przypada 0,65 lekarza (biorąc pod uwagę również zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin), podczas gdy średnio w powiecie kieleckim ziemskim jest w tym zakresie znacznie lepiej, na 1000 osób przypada 1,22 lekarza, w województwie świętokrzyskim – na 1000 osób przypada 2,07 lekarza. Znacznie gorzej w porównaniu do średniej dla powiatu i województwa przedstawia się również obsługa w zakresie podstawowej opieki pielęgniarskiej (na 1000 osób przypada odpowiednio: w gminie – 0,87 pielęgniarki, w powiecie – 3,89 pielęgniarki, w województwie – 5,17). Nieco lepiej wypada obsługa stomatologiczna, w gminie na 1000 osób przypada 0,22 stomatologa, w powiecie – jedynie 0,12, w województwie – 0,3.

Obsługa mieszkańców gminy w zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej (przychodnie specjalistyczne, szpitale) odbywa się głównie w ośrodku powiatowym i jednocześnie wojewódzkim – Kielcach.

Biorąc pod uwagę dane z Rocznika Statystycznego 2003, w 2002 roku w gminie Masłów funkcjonowała 1 apteka, co stanowiło znaczne niedosłużenie w tym zakresie zważywszy na fakt, iż średnio w gminach wiejskich na 1 aptekę przypadało 5807 osób, zaś w Masłowie – 9185. Jednak obecnie sytuacja ta uległa znacznej poprawie, na terenie gminy znajdują się bowiem 4 punkty apteczne (w Masłowie I, Mąchocicach Kapitulnych, w Wiśniówce), w tym 2 apteki.

8.4. Pomoc Społeczna

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej ze środków pochodzących: z budżetu województwa (za zadania zlecone) oraz z budżetu gminy (za zadania własne).

W 2003 r. GOPS udzielił pomocy finansowej i rzeczowej 385 rodzinom, w tym 1685 osobom, zamieszkującym na terenie gminy Masłów. Głównymi powodami przyznawania pomocy było: bezrobocie (271 rodzin), ubóstwo (185 rodzin), długotrwała choroba (162 rodziny) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (129 rodzin, w tym 76 rodzin wielodzietnych). Jak wynika z danych z GOPS-u z roku na rok o ok. 10% wzrasta liczba osób wymagających pomocy. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest rosnące bezrobocie.

8.5. Usługi Kultury

Na terenie gminy, w Masłowie I, funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury, którego głównym celem jest edukacja kulturalna skierowana do wszystkich grup wiekowych społeczności gminnej, przy współpracy ze szkołami oraz placówkami kulturalnymi z terenu województwa. GOK sprawuje również nadzór merytoryczny nad działalnością świetlic samorządowych w: Barczy, Ciekotach i Woli Kopcowej oraz nadzór ogólny nad biblioteką gminną i jej filią. Świetlice samorządowe są miejscem

spotkań Kół Gospodyń Wiejskich oraz przede wszystkim polem działalności edukacyjno – kulturalnej dzieci i młodzieży.

W gminie działa m.in.: 8 Kół Gospodyń Wiejskich, chór „Masłowianie” i Zespół Pieśni i Tańca „Ciekoty”. Czynnie rozwija się również współpraca międzygminna ze szwedzką gminą Skurup (jej owocem była m.in. wystawa w Szwecji prezentująca gminę i jej twórców ludowych oraz występ chóru „Masłowianie”) oraz Szwajcarskim Związkiem Miast.

GOK realizuje swoje zadania poprzez działania w zakresie:

- rozwijania i kultywacji folkloru i sztuki ludowej:
  - opieka nad artystycznymi zespołami ludowymi,
  - współorganizowanie dożynek,
  - organizowanie przygotowań do Powiatowych Eliminacji Międzynarodowych Buskich Spotkań z Folklorem, Przegląd Zespołów Folklorystycznych – Śladków Mały,
  - organizowanie „Biesiady Masłowskiej”,
  - organizowanie przygotowań do imprez typu: „Folklor w Mostkach”, Wojewódzkiego Przeglądu Zespołów Kolędniczych, Świętokrzyskiego Konkursu Kolęd i Pastorałek,
  - organizowanie plenerów malarskich,
  - współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich,
- edukacji kulturalnej i aktywności sportowej:
  - nauka gry na: instrumentach klawiszowych, pianinie, akordeonie, na gitarze,
  - zajęcia komputerowe,
  - organizowanie prób zespołów tj. „Na Luzie”, „Sympatyczna Piątka”,
  - organizowanie i współorganizowanie imprez plenerowych, konkursów plastycznych, sportowych, zajęć klubowych itp.,
  - współpraca w tym zakresie ze świetlicami samorządowymi i szkołami,
  - redagowanie siłami społecznymi „Kuriera Masłowskiego”- lokalnej gazety,
- organizowanie przygotowań do imprez tj.:
  - ww. oraz: Biegi Terenowe Szlakiem Szkolnych Lat Stefana Żeromskiego, Turniej Sołtysów, Zabaw Choinkowych dla dzieci, Spotkań Noworocznych itp.
- aktywizacja bezrobotnych:
  - współorganizowanie programu „Wsparcie”, szkolenia mające na celu wyrobienie umiejętności poszukiwania pracy, poprzez odpowiednią autoprezentację oraz poczucie wartości i swobody w kontaktach interpersonalnych z potencjalnym pracodawcą.

8.6. Bezpieczeństwo Publiczne i Ochotnicza Straż Pożarna

Na terenie gminy znajduje się 1 Posterunek Policji (Masłów) oraz 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP: Brzezinki, Ciekoty, Masłów, Mąchocice, Wola Kopcowa, Wiśniówka). 5 spośród wymienionych jednostek OSP to jednostki typu „S” – posiadające samochód pożarniczy, a jedna to jednostka typu „M” – posiadająca monopompę. Jednostka OSP Mąchocice należy do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG).

9. KOMUNIKACJA

9.1. Komunikacja drogowa

9.1.1. Analiza powiązań zewnętrznych

Gmina Masłów położona jest w kieleckim węźle komunikacyjnym, który ma znaczenie krajowe. Przez teren gminy przebiegają następujące drogi krajowe stanowiące o znaczeniu węzła kieleckiego:

- nr 7 Gdańsk – Warszawa – Kielce – Kraków – Chyżne,
- nr 73 Wiśniówka – Kielce – Busko Zdr. – Tarnów – Jasło,
- nr 74 (Łódź) Sulejów – Kielce – Opatów – Kraśnik – Zamość – gran. Państwa

Układ dróg krajowych uzupełnia droga wojewódzka nr 745 Dąbrowa – Masłów – Radlin łącząca drogi krajowe nr 73 i 74 poza obszarem miasta, stanowiąca dla obszaru gminy podstawowy ciąg komunikacyjny.

Powiązania obszaru gminy z odległymi celami podróży odbywa się wyłącznie drogami krajowymi.

Połączenie z najbliższymi ośrodkami usługowymi powiatowymi realizowane są oprócz w/w dróg następującymi drogami publicznymi:

- powiatową nr 0314T Mąchocice Kapitulne – Ciekoty – Św. Katarzyna ze Starachowicami,
- powiatową nr 0312T Masłów – Wola Kopcowa – Domaszowice (alternatywny dojazd do Kielc.

Połączenia te prowadzone są trasami o odpowiednich dla ruchu parametrach, wymagającymi w najbliższym czasie, poza przebiegami przez miasta, tylko niewielkich modernizacji.

Najdogodniejsze połączenia z sąsiednimi ośrodkami gminnymi odbywają się następującymi drogami publicznymi:

- krajową nr 73 z Zagnańskiem Łączną i Miedzianą Górą (przez obwodnicę Kielc),
- krajową nr 74 i wojewódzką nr 745 z Górnem, Daleszycami,
- powiatową nr 0314T z Bodzentynem.

Powiązania zewnętrzne ilustruje załączona mapa w skali 1:1000000.

Analiza powiązań siecią drogową i indywidualnymi środkami komunikacji (głównie samochodami osobowymi), przedstawiona na załączonym rysunku a określona 30-to minutowym dojazdem do Masłowa obejmuje teren 19 – tu gmin położonych na obszarze dwóch powiatów kieleckiego (14) i skarżyskiego (5).

W najdogodniejszej sytuacji są gminy położone w odległości mierzonej 15-to minutowym dojazdem (Kielce, Górno, Zagnańsk, Łączna). Najdalej położone gminy w strefie 25-30 –to minutowego dojazdu to:

- Skarżysko Kościelne na północy,
- Łagów na wschodzie,
- Morawica na południu,
- Strawczyn na zachodzie.

9.1.2. Analiza powiązań na obszarze gminy

Miejscowości położone na obszarze gminy są najlepiej powiązane z ośrodkiem gminnym – Masłowem, oraz pobliskimi Kielcami. Sołectwa Wiśniówka i Dąbrowa połączone są z Masłowem drogą krajową i wojewódzką, Mąchocice Kapitulne drogą wojewódzką a pozostałe sołectwa drogami powiatowymi o nawierzchni bitumicznej.

Wyżej wymienione powiązania dotyczą przeważającej części zabudowy położonej bezpośrednio przy tych drogach. Pewna cześć zabudowy położona jest przy drogach gminnych o twardej nawierzchni. Istnieje stosunkowo niewielka liczba siedlisk obsługiwana przez drogi wewnętrzne o nawierzchni gruntowej. Również wzajemne powiązania sołectw są dogodne.

Wszystkie sołectwa położone są w 15-to minutowej strefie dojazdu samochodem osobowym do centrum administracyjno-usługowego gminy (w warunkach optymalnych – poza godzinami szczytu).

Sołectwa; Masłów II, Mąchocice Kapitulne, Wola Kopcowa, Dąbrowa, Marczakowa Dolina, znajdują się w strefie 5- cio minutowej (ok. 65,4 % ludności gminy).

Sołectwa; Wiśniówka, Domaszowice, Brzezinki, Ciekoty, Mąchocice Scholasteria położone jest w strefie 6-10-cio minutowej (31,2 %) a jedynie Barcza w strefie 11-15 –to minutowej (3,4%).

Przy dojeździe środkami komunikacji publicznej sytuacja jest mniej korzystna, chociaż poza Wiśniówką cały obszar gminy mieści się w 15-to minutowej strefie dojścia i dojazdu do centrum Masłowa.

9.1.3. Charakterystyka układu drogowego gminy

Podstawowy układ drogowy gminy, co do jego funkcji scharakteryzowano w analizie powiązań zewnętrznych.

Droga krajowa nr 7 mająca na obszarze gminy parametry jednojezdniowej drogi ekspresowej przebiega przez obszary leśne i ma jedynie znaczenie dla ruchu tranzytowego Posiada również rezerwy przepustowości ruchu do ok. 2015 roku.

Droga krajowa nr 74 przebiega stycznie od południa, do granic gminy, na odcinku ok. 2 km i ma również niewielkie znaczenie dla obsługi obszaru gminy. Przepustowość drogi jest wyczerpana. Obsługuje jedynie tereny handlowo – usługowe w Domaszowicach (niezgodnie z funkcją tranzytowa drogi).

Droga krajowa nr 73 przebiega po zachodniej stronie, stycznie do terenów zainwestowanych gminy i obsługuje bezpośrednio sołectwa Wiśniówka i Dąbrowa. Posiada jeszcze niewielkie rezerwy przepustowości.

Droga wojewódzka nr 745 Dąbrowa – Masłów – Radlin przebiega w układzie wschód – zachód, na długości 8,4 km i stanowi podstawowe znaczenie dla gminy wiążąc układ dróg i łącząc go z drogami krajowymi. Posiada znaczne rezerwy przepustowości zwłaszcza na odcinku Masłów – Radlin.

Droga posiada koronę o szerokości 10,0 m, jezdnię o szerokości 6,0 –7,0 m. Jej przebieg na odcinku gminy jest w miarę prostolinijny, lecz występują trzy załamania trasy drogi.

Sieć dróg powiatowych jest niejednorodna. Obok dróg spełniających kryteria tej kategorii występują odcinki tras mających znaczenie lokalne. Ważne znaczenie mają drogi powiatowe:

- nr 0314T Mąchocice Kapitulne – Ciekoty – Św. Katarzyna, która stanowi pomocnicze powiązanie (dla ruchu osobowego) Kielc i Starachowic i podstawowe połączenie Bodzentyna z Kielcami,
- nr 0311T Masłów Nademłynie – Brzezinki – Ciekoty spinająca układ drogowy gminy oraz łącząca Masłów z Bodzentynem,
- nr 0296Tkielce – Zagnańsk przebiegająca przez tereny lasów,

- nr 0312T Masłów – Wola Kopcowa – Domaszowice doprowadzająca ruch z obszaru gminy do wschodniej i centralnej części Kielc.

Pozostałe 7 odcinków dróg powiatowych ma aktualnie znaczenie lokalne łącząc poszczególne sołectwa ze sobą lub z podstawową siecią dróg.

Łączna długość dróg powiatowych wynosi – 42,2 km . Jezdnie dróg krajowych i wojewódzkiej posiadają nawierzchnie bitumiczną a jezdnie dróg powiatowych na dł. 40,2 km są bitumiczne, 1,4 km – tłuczniowe, 0,6 km – gruntowe.

Uzupełniający układ stanowią drogi gminne występujące w liczbie 10, o łącznej długości 14,4 km, w tym o nawierzchni ulepszonej – 5,1 km, utwardzonej – 2,7 km, i gruntowej – 3,9 km .

Obok ww. dróg gminnych istnieją jeszcze drogi mające twardą nawierzchnię i spełniające parametry dróg publicznych. Należy do nich droga Mąchocice Scholasteria – Brzezinki (0,8 km), krótki odc. (320m) w Masłowie II oraz w sołectwie Mąchocice Kapitulne - 3 odc. o naw. bitumicznej o łącznej dł. 1,65 km)

Ogólna długość dróg o twardej nawierzchni wynosi na obszarze gminy 70,6 km, w tym o nawierzchni ulepszonej 66,5 km a utwardzonej 4,1 km.

Wskaźnik gęstości dróg twardych wynosi 80,2 km/100 km^2 i jest niższy od średniej dla województwa (90,4 km/100 km^2).

Podstawowe parametry dróg tworzących układ komunikacyjny powiązań zewnętrznych i wewnętrznych przedstawia poniższa tabela.

Charakterystyka układu drogowego gminy Masłów

Nr ewid. drogi	Nazwa drogi	Klasa techniczna	Długość odc. w granicach gminy (km)	Rodzaj nawierzchni:				Szerokość (m)	
				Ulepszona	Utwardzona	Gruntowa ulepszona	Gruntowa naturalna	Jezdni	Korony
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DROGI KRAJOWE			**10,01**	**10,01**	-	-	-		
7	Warszawa – Kielce _Kraków - Chyżne	S	4,62	4,62	-	-	-	7,5	12,0
73	Wiśniówka – Kielce –Tarnów - Jasło	G	3,53	3,53	-	-	-	7,0	12,0
74	Sulejów – Kielce – Kraśnik – Zamość	G	1,86	1,86	-	-	-	7,0	12,0
DROGA WOJEWÓDZKA			**8,41**	**8,41**	**-**	**-**	**-**		
745	Dąbrowa – Masłów - Radlin	G	8,41	8,41	-	-	-	6,0-7,0	8,0-8,7
DROGI POWIATOWE			**42,16**	**40,21**	**1,40**	**-**	**0,55**		
0269T	Kielce -Zagnańsk	G	2,45	2,45	-	-	-	6,0	9,0
0308T	Kajetanów – Marczakowskie D.-Podemłynie	L	2,40	2,40		-		5,0	7,0
		D	0,90	-	0,90	-	-	4,0	5,5
		-	0,55	-	-		0,55	2,5	-
0309T	Dąbrowa – Podwiśniówka – Oboźna Droga	L	4,62	4,62	-	-	-	5,0	6,5
0310T	Dąbrowa – Stara Góra	L	0,20	0,20	-	-	-	7,0	10,0
		D	1,08	1,08	-	-	-	4,5	7,0
0311T	Masłów Nademłynie - Brzezinki - Ciekoty	L	8,30	8,30	-	-	-	5,5	10,0
0312T	Masłów - Wola Kopcowa - Domaszowice	Z	6,12	6,12	-	-	-	5,2	8,0
0314T	Mąchocice Kap.- Ciekoty – Św. Katarzyna	G	5,00	5,00	-	-	-	6,0	9,0
0315T	Masłów I – Mąchocice Kapitulne	L	4,09	4,09	-	-	-	5,0-6,0	6,0-8,0
0317T	Droga do ośr. Wypoczynkowego „Ameliówka”	L	0,88	0,88	-	-	-	5,0	7,5
0321T	Przez wieś Mąchocice Scholasteria	L	2,57	2,57				5,0	7,5
0595T	Klonów - Nademłynie	L	2,40	2,40		-	-	5,0	7,0
		D	0,60	-	0,60	-	-	4,0	6,0
	DROGI GMINNE		**14,36**	**5,11**	**2,67**	**2,02**	**1,91**		
002076	Podwiśniówka - Wiśniówka	D	0,97	-	-	0,97	-	4,0	5,0
002077	Mąchocice Dolne - Mąchocice	D	0,72	0,72	-	-	-	4,0	5,0
002078	Wola Kopcowa - Kopcówki	D	2,67	-	2,67	-	-	4,5	5,5
002079	Mąchocice – Radostowa - Ciekoty	D	2,63	1,58	-	1,05	0,5	4,0	5,0
002080	Barcza przez wieś	D	1,05	1,05	-	-	-	4,0	5,0
002081	Masłów – Stara Wieś	L	1,21	1,21	-	-	-	5,0	6,0
002082	E-7 – Kolonia Dąbrowa	L	0,32	0,32	-	-	-	5,0	6,0

002083	Masłów - Mąchocice Kapitulne	D	2,90	0,80	-	-	-	4,0	5,0
002084	Brzezinki – Barcza	D	1,41	-	-	-	1,41	.	.
002085	Domaszowice przez wieś	L	0,48	0,48	-	-	-	5,5	6,5.

Sieć dróg gminnych jest słabo urządzona. Jedynie drogi o nawierzchni bitumicznej mają parametry zbliżone do normatywnych.
Sieć dróg wszystkich kategorii z podziałem wg rodzaju nawierzchni przedstawiono na załączonej mapie w skali 1: 50000.

Charakterystyczne dla ciągów drogowych gminy jest wystarczająca ich gęstość oraz niska klasa dróg zwłaszcza gminnych, oraz stosunkowo duży udział dróg o nawierzchni ulepszonej (84%), jak również braki w odwodnieniu, zwłaszcza na drogach gminnych.

9.1.4. Ocena warunków ruchu istniejącego

Podstawą do oceny warunków ruchu były wyniki generalnych pomiarów ruchu prowadzonych cyklicznie na drogach publicznych przez Generalną Dyrekcję Dróg Publicznych i od 2000 r przez Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach.

Wyniki pomiarów wyrażone średniorocznym ruchem dobowym (ŚDR)

Lp.	Nr drogi	Nazwa odcinka drogi	ŚDR (poj. rz./d)	Rodzaje pojazdów:						
				Motocykle	Sam. osobowe, mikrobusy	Lekkie sam. cięż.	Sam. cięż. bez przyczep	przyczepamiSam. cięż. z	Autobusy	Ciągniki roln.
1	7	Skarżysko-Kam. - Wiśniówka	14472	29	9827	2113	1042	1259	188	14
2	7	Wiśniówka - Niewachlów	5026	5	3202	563	467	754	35	0
3	73	Wiśniówka - Kielce	9179	9	6765	1313	514	395	174	9
4	74	Kielce - Radlin	13480	13	10622	1227	553	661	391	13
5	745	Dąbrowa - Masłów	2865	14	2203	352	189	32	37	37
6	745	Masłów - Radlin	655	10	447	64	60	24	37	14

Pomiar ruchu na wybranych 4 odcinkach dróg powiatowych wykazał stosunkowo duży ruch wynoszący na poszczególnych odcinkach:

- Kielce – Zagnańsk - 2802 poj. rz/d,
- Mąchocice Kap. – Ciekoty – 1959 poj. rz/d,
- Masłów – Podklonówka – 2199 poj. rz/d,
- Masłów – Domaszowice – 965 poj. rz/d.

Wielkość ruchu występująca na drodze krajowej nr 74 przekracza przepustowość drogi powodując w godzinach szczytu znaczne zaburzenia ruchu a przepustowość odcinka drogi nr 73 jest na wyczerpaniu. Fragment obwodnicy Kielc (S-74) ma jeszcze rezerwy przepustowości.

Wielkość ruchu na drodze wojewódzkiej i wybranych powiatowych nie stwarza większych problemów. Zgodnie z niżej zamieszczoną prognozą ruchu również i w okresie najbliższych 20 lat przepustowość dróg na obszarze gminy będzie wystarczająca pod warunkiem ich modernizacji do pełnych parametrów wymaganych dla danej kategorii drogi, zminimalizowania ruchu pojazdów ciężkich przejeżdżających przez obszar gminy tranzytem oraz wyizolowania z jezdni ruchu pieszego i rowerowego.

Prognoza

Lp.	Nr drogi	Nazwa odcinka drogi	ŚDR (poj.rzecz). w roku:				
			2000	2005	2010	2015	2020
1	7	Skarżysko-Kam - Wiśniówka	14472	17609	21798	26098	31250
2	7	Wiśniówka - Niewachlów	5026	6287	7924	9607	11612
3	73	Wiśniówka - Kielce	9179	11349	14196	17122	20616
4	74	Kielce - Radlin	13480	16557	20622	24798	29791
5	745	Dąbrowa - Masłów	2865	2965	3081	3180	3272
6	745	Masłów - Radlin	655	678	704	727	748
7	0269T	Kielce – Zagnańsk	2802	2900	3013	3110	3200
8	0311T	Mąchocice Kap. – Ciekoty	1959	2028	2107	2174	2237
9	0315T	Masłów – Podklonówka	2198	2275	2364	2439	2510
10	0312T	Masłów – Domaszowice	965	999	1038	1071	1102

Obecny układ tras drogowych, stwarza pewne problemy ruchowe i powinien być zmodernizowany. Utrudnieniem dla ruchu na drodze nr 73 jest duża ilość pojazdów w ruchu lokalnym i miejscowym wykonujących mi. lewoskręty na licznych skrzyżowaniach i zjazdach. Niebezpieczne miejsca na tej drodze to mały (nienormatywny) łuk poziomy w Wiśniówce oraz skrzyżowanie z ul. Warszawską.

Drogi powiatowe, posiadające znaczenie ponadlokalne, wymagają poszerzenia jezdni, do co najmniej 5,5 m (na przekrojach drogowych) lub 6,0 – 7,0 m (przekroje uliczne) i ich wzmocnienia, poszerzenia koron dróg do 8,0 m oraz korekt łuków poziomych do wartości normatywnych. Pozostałe drogi powiatowe i gminne, spełniające funkcje obsługi obszaru gminy i drugorzędnych powiązań na jej obrzeżach, wymagają na ogół doprowadzenia do jednolitych parametrów dróg lokalnych lub dojazdowych oraz budowy i modernizacji nawierzchni jezdni. Powinny być pod zarządem gminy a wybrane pod zarządem powiatu.

9.2. Lotnictwo

Lotnisko wielozadaniowe w Masłowie położone w jego środkowej części jest własnością spółki z o. o. zawiązanej w 2004 r przez udziałowców – założycieli:

- Miasto Kielce – 40 % udziałów,
- Samorząd Województwa Świętokrzyskiego – 30 % udziałów,
- Powiat Kielecki – 15,5 udziałów,

- Gminę Masłów – 10 % udziałów,
- Aeroklub Kielecki – 5 % udziałów.

Lotnisko o powierzchni 71,5 ha zarządzane jest przez Aeroklub Kielecki.
Na podstawowe elementy wyposażenia lotniska składają się:

- Droga startowa o wymiarach 900x30 m o nawierzchni utwardzonej z pasem startowym 1020x100 m,
- Pas startowy nr 2 o wymiarach 1020x250 m (bez utwardzonej nawierzchni drogi startowej),
- Droga kołowania z nawierzchnia sztuczną o szerokości 12 m,
- Posterunek celno paszportowy,
- Zabudowa (budynek administracji, stacja paliw, hangar drewniany magazyn drewniany, itp.),
- Oświetlenie pasa startowego i drogi kołowania,
- System kolektorów odprowadzających wody deszczowe.

Lotnisko nie jest wyposażone w pomoce radionawigacyjne.

Dla zapewnienia warunków rozwojowych województwa porównywalnych z innymi regionami przewidywana jest rozbudowa lotniska pozwalająca prowadzenie działalności w zakresie:

- komunikacji lotniczej na liniach krótkiego zasięgu,
- lotnictwa „dyspozycyjnego”,
- lotnictwa gospodarczo – usługowego,
- lotnictwa sportowego, rekreacji i wypoczynku,
- różnych form szkolenia lotniczego,
- hangarowania i przechowywania sprzętu lotniczego,
- innych form działalności.

Dla lotniska zakłada się status portu lotniczego regionalno – lokalnego dostosowanego do potrzeb nieregularnej komunikacji międzynarodowej o zasięgu europejskim. Zakłada się, że przyszła infrastruktura lotniska posłuży do świadczenia usług na liniach o małych potokach ruchu, krótkiego zasięgu dla obsługi rejonów zurbanizowanych, drobnego przemysłu, przesyłek kurierskich, ruchu turystycznego, centrów handlowych, przy zastosowaniu samolotów o pojemności do 40 miejsc.

Parametry lotniska powinny odpowiadać warunkom technicznym dla lotnisk kodu 2 (1199 m wg. Analiz i uzasadnień zawartych w „Koncepcji rozbudowy i modernizacji lotniska w Masłowie” opracowanej w 2000 r.) Lotnisko powinno być wyposażone w pomoce nawigacyjne, zapewniające, co najmniej instrumentalny, nieprecyzyjny system podejścia do lądowania.

9.3. Komunikacja zbiorowa

Obszar gminy obsługiwany jest masową komunikacją pasażerską przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Kielcach, Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kielcach oraz prywatnych przewoźników zrzeszonych w Świętokrzyskim Zrzeszeniu Przewoźników Prywatnych w Kielcach.

Masłów nie posiada bezpośrednich połączeń autobusami pośpiesznymi z odległymi celami podróży jednak skomunikowanie z dworcami PKP i PKS w Kielcach stwarza dogodne warunki dla podróży na dłuższe odległości.

W połączeniach wewnętrznych najkorzystniejsze połączenia z ośrodkiem gminnym mają miejscowości położone na trasie linii komunikacyjnych łączących Kielce z miejscowościami podkieleckimi oraz miastami powiatowymi (Skarżysko-Kam, Starachowice, Opatów). Do miejscowości tych należą; Dąbrowa, Masłów II, Brzezinki, Ciekoty, Domaszowice, Wola Kopcowa, Mąchocice Kapitulne. Sołectwa Marczakowa Dolina, Barcza, Mąchocice Scholasteria posiadają mniejszą, lecz wystarczającą ilość połączeń. Sołectwo Wiśniówka aktualnie nie posiada bezpośredniego połączenia z Masłowem.

W ostatnich latach obserwuje się tendencje przejmowania przewozów przez prywatnych przewoźników dysponujących mniejszym taborem bardziej przystosowanym do obsługi linii o małym potoku ruchu i poruszania się po drogach niższych klas.

Przystanki autobusowe są skromnie wyposażone za wyjątkiem przystanków zlokalizowanych przy drogach krajowych.

9.4. Stan i zaplecze motoryzacji

Na obszarze gminy występuje 57 podmiotów gospodarczych świadczących usługi motoryzacyjne. Największa ich ilość występuje w Masłowie I (12), Dąbrowie (10), Domaszowicach (10), Mąchocicach Kapitulnych (10).

Większe obiekty z zakresu obsługi motoryzacji to:

- stacja paliw płynnych na lotnisku w Masłowie,
- salon sprzedaży samochodów osobowych „Solo” w Dąbrowie wraz ze stacją obsługi samochodów,
- warsztaty mechaniki pojazdowej i blacharstwo samochodowe w Dąbrowie, Mąchocicach Kapitulnych i Domaszowicach.

Duże obiekty zaplecza motoryzacji znajdują się w pobliskich Kielcach. Większe powierzchnie parkingowe (20 – 50 miejsc) znajdują się przy obiektach użyteczności publicznej w Masłowie tj. Urzędzie Gminy, na lotnisku,, Kościele oraz przy obiektach turystycznych w Ameliówce.

9.5. Ogólna ocena układu komunikacyjnego (uwarunkowania rozwoju)

Podstawowy układ drogowy gminy ma charakter tylko częściowo koncentryczny, w stosunku do ośrodka gminnego, co wiąże się z ukształtowaniem terenu i powoduje pewne wydłużenie trasy przejazdu do ośrodka usługowego z sołectw położonych na wschodzie.

Główne elementy układu – drogi krajowe, droga wojewódzka i wybrane powiatowe są w stosunkowo dobrym stanie technicznym i mają zadawalające do obecnego ruchu parametry techniczne. Wyjątkiem jest odcinek drogi krajowej nr 74 w Domaszowicach o wyczerpanej przepustowości. Drogi krajowe są przewidywane w najbliższych latach do modernizacji. W ramach przedsięwzięcia „Węzeł Kielce-Północ realizowane będzie obejście Kajetanowa (gm. Zagnańsk) wraz z węzłem drogowym „Wiśniówka” na drodze ekspresowej nr S-7 i odcinkiem drogi krajowej nr 73 Wiśniówka – Kielce (przebudowa na parametry dwujezdniowej drogi głównej ruchu przyśpieszonego (GP).

Odciążenie odcinka drogi nr 74 nastąpi po realizacji I etapu drogi ekspresowej S-74 tj. odcinka drogi Kielce – Radlin (dwie jezdnie), na który przeniesie się ruch

tranzytowy – głównie ciężarowy. Dotychczasowy odcinek drogi krajowej nr 74 powinien zmienić kategorię z krajowej na wojewódzką (docelowo fragment drogi nr 753 Kielce- Wola Milanowska).

Można stwierdzić, że tylko niektóre ciągi dróg powiatowych realizują funkcje przewidziane dla tej kategorii dróg. Na pozostałej sieci dróg powiatowych należy zrealizować twarde nawierzchnie w celu zamknięcia ciągów drogowych oraz poszerzyć je do parametrów dróg klasy lokalnej.

Drogi gminne w znacznej części wymagają realizacji jezdni o twardej nawierzchni a te, na których jest utwardzona jezdnia posiadają słabe nawierzchnie, braki w poboczach, odwodnieniu i wymagają generalnego uporządkowania. Gęstość sieci dróg publicznych jest wystarczająca. W pierwszej kolejności modernizacji 5 5 wymagają drogi łączące bezpośrednio sołectwa ze sobą, co spowoduje pewne odciążenie od ruchu lokalnego drogi o znaczeniu ponadlokalnym.

Przy wzrastającym ruchu pojazdów mechanicznych coraz bardziej wskazana jest realizacja ciągów pieszych bądź w miarę potrzeb pieszo – rowerowych w pierwszej kolejności (ze względów bezpieczeństwa), wzdłuż istniejących dróg wyższych kategorii oraz dróg przewidywanych do przebudowy na drogi główne ruchu przyspieszonego, główne lub zbiorcze (na odcinkach zabudowanych).

Komunikacja pasażerska publicznymi środkami lokomocji jest dobra. Większa część miejscowości ma szansę dogodnego i częstego korzystania z połączeń autobusowych. Miejscowości położone poza głównymi przebiegami tras linii komunikacyjnych mają szansę poprawy skomunikowania, przy zastąpieniu autobusów mikrobusami, bardziej dostosowanych do malejących potoków ruchu. Przy rosnącej motoryzacji indywidualnej komunikacja publiczna będzie miała bardziej charakter socjalny, (przewóz młodzieży szkolnej i ludzi w podeszłym wieku) niż komercyjny i musi być dotowana.

10. INFASTRUKTURA TECHNICZNA

10.1. System zaopatrzenia w wodę

Istniejący na obszarze gminy system wodociągowy oparty jest o własne ujęcia wód podziemnych tj. Ciekoty, Wola Kopcowa, Mąchocice Kapitulne oraz o wodociąg Kajetanów i Kielce. Zbiorczym systemem wodociągowym objęte jest 50,4% sołectw. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej wyniosła 63,2 km. Podłączono do niej 1100 gospodarstw. Sieć wodociągowa gminna wykonana jest z rur z tworzyw sztucznych, tj. PCV, PE.

Z ujęcia **Ciekoty** zaopatrywana jest część wsi Ciekoty, ośrodki wypoczynkowe we wsi Mąchocice Kapitulne. Ujęcie Ciekoty składa się z dwóch studni wierconych o głębokości 15m. Łączne zasoby ujęcia, określono w dokumentacji hydrogeologicznej , zatwierdzonej decyzją z dnia 24.04.2002 r. RO.III –6223-9/2002 i wynoszą przy eksploatacji 2 studni:

$Q_{śr\ dob}$ =.306,5m^3/d

$Q_{max\ dob}$=401,1m^3/d

$Q_{max\ god}$=32,4 m^3/h

Woda z ujęcia Ciekoty czerpana pompami głębinowymi tłoczona jest oddzielnie do stacji uzdatniania „Ciekoty” i „Mąchocice Ameliówka”. Stacje wyposażone są w urządzenia do oczyszczania i dezynfekcji. Stacja uzdatniania „Ciekoty” posiada urządzenia do uzdatniania o niskim stopniu oczyszczania. Wodociąg „Ciekoty” należy do Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Oddział Kielce.

Ujęcie Ciekoty posiada strefę ochrony bezpośredniej w kształcie trapeza o wymiarach 20 m x 20,3 m x 17 m x 20 m oraz strefę pośrednią o zasięgu oddziaływania ujęcia wody o promieniu 100m od obu studni ustanowioną Decyzją Starosty Powiatowego w Kielcach RO.III-6223-3/2001 z dnia 12.02.2001. r.

W ramach ochrony sanitarnej wprowadza się następujące zakazy:

w strefie bezpośredniej:

- budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu ,
- zajmowania terenu pod inne cele poza ujmowaniem wody ,
- przebywania osób nie związanych z pracą wodociągu,
- wprowadzania i pobytu zwierząt,
- rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu,
- lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu olejów, materiałów łatwopalnych itp.

w strefie pośredniej:

- wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i ziemi,
- rolniczego wykorzystania ścieków,
- zakładania cmentarzy,
- grzebania zwierząt,
- urządzania niezorganizowanych obozowisk i parkingów,
- składania lub gromadzenia śmieci i odpadów, które mogą zanieczyszczać wody gruntowe,
- intensywnej hodowli ryb i ich dokarmiania,

- urządzenia pastwisk i pojenia zwierząt gospodarskich,
- zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw,
- stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
- urządzania nieszczelnych ustępów, osadników ścieków itp.,
- budowli osiedli mieszkaniowych,
- budowy dróg publicznych i torów kolejowych,
- wykonywania wierceń i odkrywek, wydobywania kopalin,
- mycia pojazdów mechanicznych,
- lokalizowania zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu olejów, materiałów łatwopalnych itp.
- lokalizowania nowych ujęć wody,
- wznoszenia urządzeń i wykonywania robót lub czynności, które mogą zmniejszyć przydatność wody lub wydajność ujęcia.

Z ujęcia **Wola Kopcowa** zaopatrywane są: część Woli Kopcowej, Masłów I (Świerczyny) i Mąchocice-Dolne. Woda pobierana jest 2 studniami wierconymi, o zatwierdzonych Decyzją Starosty Powiatowego w Kielcach RO.III-6223-15/2004 z dnia 13.01.2005. r. zasobach:
$Q_{śr\ dob}$ =.783,1m^3/d

Ujęcie posiada strefę ochrony bezpośredniej ujęcia ustanowioną decyzją Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach znak Nr OS.I-6210/192/96 Z 17.10.1996r.

W ramach ochrony sanitarnej wprowadza się następujące zakazy:
w strefie bezpośredniej:
- budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu ,
- zajmowania terenu pod inne cele poza ujmowaniem wody ,
- zamieszkania ludzi
- przebywania osób nie związanych z pracą wodociągu,
- wprowadzania i pobytu zwierząt,
- rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu,
- lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu olejów, materiałów łatwopalnych itp.
- wjazdu pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody,

Ujęcie **Mąchocice Kapitulne – Zakaniów** posiada zatwierdzone decyzją Nr RO.III.6223-6/2000 z dnia 09.08.2000. (ważne do końca 2010 r.) zasoby $Q_{max\ god}$=13,0 m^3/h. Woda z tego ujęcia wymaga uzdatniania. Obecnie nie jest eksploatowane.

Ww. ujęcie nie posiada ustanowionej strefy ochronnej. Dla ujęcia w 1999r. UG Masłów opracował projekt strefy ochronnej, w którym określony został szczegółowo zasięg terenu ochrony bezpośredniej (w promieniu 10 m od studni) i pośredniej

(wewnętrznej – w promieniu 18 m od studni oraz zewnętrznej – w promieniu 317 m), oraz zasady ochrony.

Woda z powyższych ujęć wymaga uzdatniania z uwagi na ponadnormatywną ilości w niej żelaza i manganu.

Pozwolenia wodno prawne umożliwiają pobór wody łącznie w ilości — 105,4 m^3/h. Ujęcia Ciekoty, Wola Kopcowa eksploatowane są w granicach pozwolenia wodno-prawnego. Ze względu na rozwój sieci wodociągowej gmina stara się o zwiększenie możliwości eksploatacji ujęcia Wola Kopcowa do ilości 70 m^3/h. Ujęcie Mąchocice Kapitulne w chwili obecnej nie jest podłączone do sieci i stanowi rezerwę wody w ilości 13 m^3/h. Aktualne potrzeby gminy w ilości 83,4 m^3/h pokrywają dodatkowo ujęcia Kielce i Kajetanów.

Gmina posiada opracowaną „Aktualizacje koncepcji programowej zaopatrzenia w wodę gminy Masłów” opracowana przez GEO-PROJEKT w 2003 roku. Według ww. ” przy wzroście mieszkańców do 15 tyś. potrzeby gminy będą rzędu 148 m^3/h. Ujęcia gminne i Ujęcie Kajetanów pokryje 57% potrzeb perspektywicznych, pozostałą część pokryje wodociąg kielecki. Przewidywany wzrost zapotrzebowania na wodę przeszło 50% w konfrontacji z możliwościami pokrycia tych potrzeb wykazuje na to iż sprawne i pełne zwodociągowanie nowych terenów osadniczych może być utrudnione i rozłożone w czasie.

Obok ujęć własnych gmina zaopatrywana jest w wodę z wodociągu grupowego

1. **„Kajetanów”.** Właścicielem ujęcia jest Kielecka Kopalnia Kwarcytu S.A. Woda z tego ujęcia jest dobrej jakości i nie wymaga uzdatniania. Ujęcie posiada zatwierdzone decyzją o numerze ŚR.II.6811-8/03 z dnia 20.05. 2003 r. (ważne do 20 maja 2013 r.) zatwierdzone zasoby $Q_{śr\ dob}$ =.292m^3/d. Woda z tego ujęcia doprowadzona jest do miejscowości Wiśniówka.
2. **„Kielce”** Z wodociągu Kielce woda dostarczana jest do miejscowości: Dąbrowa, Masłów II (tylko do przysiółka Podwiśniówka i Oboźna Droga) Masłów I (tylko do części przysiółka Świerczyny), Domaszowice. Wymienione miejscowości czerpią wodę ze zbiornika wodociągowego terenowego „Świerczyny”, należącego do wodociągu kieleckiego, lecz zlokalizowanego na terenie gminy Masłów. Do Dąbrowy i przysiółka Świerczyny woda dopływa grawitacyjnie, a do pozostałych – pod wymuszonym ciśnieniem. Część południowa Domaszowic zaopatrywana jest bezpośrednio z sieci wodociągowej.

10.2. System odprowadzania ścieków sanitarnych

Znacznie wolniej w gminie rozwiązywany był problem gospodarki ściekowej.

Między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, istnieje znaczna dysproporcja, co w warunkach gminy stwarza duże zagrożenie dla czystości wód, o czym świadczy między innymi klasa czystości rzeki Lubrzanki.

Na 50 km sieci wodociągowej w gminie przypada 4,96 km sieci kanalizacyjnej – (średnia wojewódzka 50 km sieci wod./5,4 km sieci kan.).

Dysproporcja ta jest w istocie większa, gdyż po stronie zaopatrzenia w wodę uwzględnić należy dodatkowo znaczną liczbę gospodarstw posiadających studnie przydomowe.

Procent kanalizacji i wodociągów w gminie oraz długość sieci.

Wodociąg około[%]	Kanalizacja około [%]	Długość wodociągów [km]	Długość kanalizacji [km]	Ilość przyłączy wodociągowych	Ilość przyłączy kanalizacyjnych
51	9	76,6	7,6	1100	182

Źródło: Dane na podstawie ankiety wypełnianej przez gminę (stan na koniec 2004roku)

Zorganizowane systemy odprowadzania ścieków istnieją jedynie przy Urzędzie Gminy w Masłowie, Hotelu Przedwiośnie w Mąchocicach, Szkole Podstawowej w Brzezinkach, Szkole Podstawowej w Masłowie II oraz przy Kopalni Kwarcytu w Wiśniówce. Ścieki są odprowadzane do mechaniczno- biologicznych oczyszczalni przy ww. obiektach.

Przepustowość istniejących oczyszczalni jest w pełni wykorzystana.

Na obszarze gminy brak jest kanalizacji deszczowej. Wody opadowe odprowadzane są systemem rowów przydrożnych, dlatego ważną sprawa jest utrzymanie drożności rowów w celu swobodnego przepływu wody m.in. w czasie wystąpienia deszczy nawalnych.

Na obszarze gminy Masłów ,według danych z UG zlokalizowano 861 szamb i 16 oczyszczalni przydomowych.

Oczyszczalnie na obszarze gminy nie zapewniają właściwej gospodarki ściekowej. Większość obszaru gminy nie ma zbiorczej kanalizacji i wywozi ścieki do punktu zlewowego m.in. w Kielcach, na Św. Katarzynę, lub wylewa je w miejsca przypadkowe.

Ścieki bytowo-gospodarcze z części skanalizowanej miejscowości Dąbrowa i Domaszowice odprowadzane są do komunalnej sieci kanalizacyjnej miasta Kielce. Docelowo ścieki z całego obszaru gminy maja być doprowadzone do oczyszczalni w Kielcach.

Gmina posiada opracowaną Koncepcje Programową Kanalizacji dla terenów gminy Masłów (Aktualizacja opracowania wykonanego w 1993r.).

10.3. System gazowniczy

Gmina Masłów nie została dotychczas zgazyfikowana.

Przez obszar gminy Masłów tranzytem przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 250 relacji Parszów - Kilce, którego operatorem jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Tarnowie.

Dla wyżej wymienionego istniejącego gazociągu, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 listopada w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U 139 poz. 686 zał. 2) obowiązują następujące minimalne odległości (mierzone od zewnętrznej ścianki gazociągu):

- budynki użyteczności publicznej –15m
- budynki mieszkalne –15m
- budynki gospodarcze –15m
- przewody wodociągowe, kanalizacyjne oraz studzienki kanalizacji mające bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt powinny być usytuowane w odległości minimalnej- 15m mierząc od zewnętrznej ścianki gazociągu wysokiego ciśnienia do skrajni studzienki rurociągu,

- przewody kanalizacyjne, kanały sieci cieplnej wodociągi kanalizacja kablowa, kable elektroenergetyczne, telekomunikacyjne nie mające połączenia z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt w przebiegu równoległym, powinny być sytuowane w odległości minimalnej 5m od gazociągu do 250DN mierząc od zewnętrznej ścianki gazociągu do skrajni studzienki lub rurociągu,
- minimalne odległości parkingów dla samochodów mierzone od zewnętrznej ścianki gazociągów, powinny wynosić –15m od zewnętrznej ścianki gazociągu wysokiego ciśnienia 250DN
- pas terenu o szerokości wynikających z Rozporządzenia może być uprawiany rolniczo lub ogrodniczo. Drzewa i krzewy mogą być sadzone w odległości min. 5m od zewnętrznej ścianki gazociągu.

Obecnie ww. Rozporządzenie zostało zastąpione Rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 2001 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz.U. nr 97 poz. 1055).

10.4. System zasilania elektroenergetycznego

Przez obszar gminy, w zachodniej jej części przebiega tranzytem napowietrzna linia wysokiego napięcia, 110 kV relacji GPZ Radkowice- GPZ Kielce-Wschód oraz GPZ Kielce-Piaski –GPZ Skarżysko Bór. Linie są eksploatowane i zarządzane przez Zakład Wysokich Napięć -RZE Kielce.

Poziom promieniowania elektromagnetycznego jest uzależniony od konstrukcji linii 110kV, układu przewodów, wysokości ich zawieszenia itd., na podstawie przeprowadzonych opracowań, analiz i pomiarów ujętych w fachowej literaturze, należy przyjąć, że w stosunku do istniejących linii 110kV najmniejsza odległość między najbliższym przewodem linii 110kV lub częścią będącą pod napięciem, a najdalej wysuniętą częścią budynku np. krawędzią dachu, tarasu, balkonu lub płaszczyzną poziomą przy której natężenie pola promieniowania elektromagnetycznego nie powinno przekroczyć wartości 1kV/m, wynosi 14,5 m.

Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się z GPZ 110/30/15 kV Kielce-Wschód i GPZ 110/30/15 kV Kielce-Piaski, za pośrednictwem linii 15 kV:

- -GPZ Piaski-Dąbrowa – Wiśniówka
- -GPZ Występa – Belno – Zagnańsk
- -GPZ Wschód - Słupia Nowa
- -Kajetanów- Wiśniówka – Psary
- GPZ Wschód – Psary

linii 30 kV

- -Piaski –Występa- Zagnańsk, która łączy się z pozostałymi liniami. Linia ta zasila w energię elektryczną odbiorców komunalnych , oczyszczalnię Barcza i ujęcie wody Zagnańsk. Linia ta planowana jest do przebudowy i zmiany napięcia z 30 na 15 kV.

Gmina posiada awaryjnie możliwość zasilania z 110/30/15 kV GPZ Występy oraz RZE Ostrowiec.

Na terenie gminy Masłowie znajduje się 59 stacji transformatorowych SN/nN. Moc zainstalowana w poszczególnych stacjach jest na ogół dostosowana do występujących potrzeb. Istniejące typy stacji umożliwiają w miarę potrzeb wymianę

transformatora na jednostkę o większej mocy. Przeważają stacje typu STS-20/250 w większości o max. gabarytach 250. Można przyjąć, że praktycznie 75% stanu obecnego stacji transformatorowych SN/nN na terenie gminy Masłów zostało wybudowanych na przestrzeni lat 1964–1995. Rezerwy mocy istnieją na każdej stacji SN/nn, oznacza to że każda stacja może być rozbudowana.

Linie SN budowane były równocześnie z liniami n/N. Ze względu na liczne modernizacje, wyprowadzenia nowych magistral z GPZ, dobudowy stacji trafo i powiązań, linie te ulegały licznym przebudowom.

Zasilanie jest wystarczające we wszystkich sołectwach na terenie gminy. Nie występują miejsca o zaniżonych parametrach zasilania.

Stacja SN/nn

Lp.	Wskaźnik własności	Nr stacji	Nazwa Stacji	Typ	Rok budowy	Max gabaryt
1	K	1021	Zielona Dolina	STSpb-20/250	1994	250
2	K	1516	Masłów Podklonówka	STSp-20/250	1999	250
3	M	856	Ameliówka	MSTt20/630	1984	630
4	S	51	Masłów Lotnisko	STSa-20/250	1991	250
5	S	116	Masłów	STSa-20/250	1969	250
6	S	117	Masłów Podklonówka	STSa-20/250	1980	250
7	S	118	Mąchocice	STSa-20/250	1993	250
8	S	145	Wola Kopcowa	STSa-20/250	1981	250
9	S	149	Oboźna Droga	ŻH-15B	1964	100
10	S	150	Marczakowe Doły	STS-20/250	1964	250
11	S	151	Podwiśniówka I	STSpb-20/250	1997	250
12	S	159	Scholasteria	STSp-20/250	1993	250
13	S	167	Masłów Świerczyny	STSa-20/250	1980	250
14	S	178	Mąchocice	STSpb-20/250	1993	250
15	S	179	Mąchocice Dolne	STSpb-20/250	1993	250
16	S	220	Scholasteria I	STSpb-20/250	1993	250
17	S	221	Scholasteria III	STSp-20/250	1993	250
18	S	527	Wiśniówka	STSa-20/250	1992	250
19	S	639	Masłów Parcele		1973	100
20	S	640	Wola Kopcowa	STSa-20/100	1973	100
21	S	649	Podmąchocice I	STSpb-20/250	1994	250
22	S	651	Podmąchocice II	STSpb-20/250	1994	250
23	S	654	Mąchocice	STSpb-20/250	1993	250
24	S	657	Mąchocice	STSa-20/100	1993	100
25	S	658	Mąchocice	STSpb-20/250	1993	250
26	S	661	Ameliówka	WSTw-20/630	1974	400
27	S	763	Wiśniówka	STSa-20/100	1977	100
28	S	824	Mąchocice Szkoła	STSa-20/250	1979	250
29	S	838	Masłów Świerczyny	STSa-20/250	1980	250
30	S	839	Masłów Stara Wieś	STSa-20/250	1980	250
31	S	840	Masłów Stara Wieś	STSa-20/250	1980	250
32	S	841	Zakład Przetwórstwa Drobiowego	STSa-20/250	1989	250

33	S	845	Wiśniówka	STSa-20/250	1980	250
34	S	855	Nademłyn	STSa-20/250	1981	250
35	S	863	Wola Kopcowa		1981	250
36	S	864	Wola Kopcowa	STSa-20/250	1981	250
37	S	865	Wola Kopcowa	STSa-20/250	1981	250
38	S	869	Wola Kopcowa V	STSu-20/250	2001	250
39	S	999	Ameliówka CPN	nieznany	1990	630
40	S	1060	Wiśniówka III	STSpb-20/250	1996	250
41	S	1066	Masłów Podklonówka	STSp-20/250	1996	250
42	S	1072	W. Kopcowa Ujęcie Wody	STSpbow-20/250	1997	250
43	S	1086	Podwiśniówka II	STSpb-20/250	1997	250
44	S	1092	Masłów Parcele II	STSpb-20/250	1998	250
45	S	1094	Masłów Parcele I	STSpb-20/250	1998	250
46	S	1116	Podklonówka II	STSp-20/250	1999	250
47	S	1119	Masłów Świerczyny II	STSp-20/250	2000	250
48	S	1136	Masłów Zbiorniki Wody	STSu-20/250	2001	250
49	S	1170	Podwiśniówka	STSpu 20/250	2003	250
50	S	1172	Wola Kopcowa VI	STSpu 20/250	2003	250
51	S	1185	Domaszowice	STSKuo-20/250	2004	250
52	S	76	Domaszowice	STSa-20/250	1992	250
53	S	211	Domaszowice	STSa-20/250	1992	250
54	S	212	Domaszowice	STSa-20/250	1992	250
55	S	213	Domaszowice	STSb-20/250	1992	250
56	S	214	Domaszowice	STSb-20/250	1992	250
57	S	354	Domaszowice	STSa-20/250	1992	250
58	S	987	Domaszowice Wodociąg	STSa-20/250	1989	100
59	S	1143	Domaszowice Pompownia	MRw-b-20/630	2001	630

Na terenie gminy nie przewiduje się budowy nowych obiektów energetycznych o napięciu 110 kV i wyższym.

W związku z dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy zachodzić będzie potrzeba budowy nowych ciągów średniego napięcia oraz stacji transformatorowych SN/nn.

10.5. Telekomunikacja

Gmina jest stelefonizowana w 60%. W oparciu o istniejące centrale telefoniczne i sieć teletechniczną wszystkie miejscowości na terenie gminy mają możliwość korzystania z łączności telefonicznej.

Cały teren gminy znajduje się w zasięgu obsługi operatorów telefonii komórkowej, posiadających stacje bazowe z urządzeniami nadawczo-odbiorczymi w Wiśniówce (na terenie kopalni), Ameliówce. Dodatkowo na obszarze gminy w miejscowości Barcza znajduje się maszt telefonii radiowej TP.SA.

Decydującym czynnikiem warunkującym korzystne warunki propagacji fal radiowych jest ukształtowanie terenu oraz jego pokrycie zwłaszcza przez kompleksy leśne. Tereny położone w dolinach, oddzielone od radiowych stacji bazowych

wzniesieniami, zwłaszcza zalesionymi, charakteryzują się znacznie gorszym dostępem do sieci telefonii komórkowej.

W sieciach telefonii komórkowej i innych sieciach radiowych anteny nadawcze są źródłami pola elektromagnetycznego. Zasięg szkodliwego oddziaływania anten nadawczych jest rzędu kilku –do kilkudziesięciu metrów, zależnie od mocy nadajnika i charakterystyki energetycznej anteny. Ze względów technicznych, ale także z uwagi na wymogi ochrony środowiska, obszary w których przekroczone są dopuszczalne poziomy natężenia pola elektromagnetycznego z reguły są niedostępne dla ludzi , na wysokości zawieszenia anten.

Dla potrzeb planowania rozwoju na obszarze objętym studium można mimo to przyjąć założenie, że będą istniały możliwości obsługi przyszłych odbiorców usług telekomunikacyjnych oraz, że rozwój infrastruktury telekomunikacji będzie dostosowany do dynamiki pozostałych procesów inwestycyjnych. Jak wykazuje praktyka ostatnich lat, operatorzy telekomunikacyjni działają szybko, zwłaszcza na terenach o rosnącym zainwestowaniu.

W odpowiedzi na pismo z dnia 27.08.2004 r. o numerze ŚBRR 0724/86/2004 Telekomunikacja Polska pismem z dnia 24.09.2004 o numerze OK./OR/58/2004 informuje, że tajemnicę przedsiębiorstwa stanowią następujące dane:

1.Centrale obsługujące gminę Masłów -pojemność i zajętość

2. Plany budowy nowych centrali i modernizacji

3.Przebieg kabli dalekosiężnych i światłowodowych oraz plany budowy nowych kabli.

10.6. Ciepłownictwo

Na obszarze gminy Masłów nie występują zorganizowane systemy ciepłownicze. W siedliskach zagrodowych i zabudowie mieszkaniowej dominuje ogrzewanie piecowe. Część budynków mieszkalnych posiada instalacje centralnego ogrzewania zasilane z własnych kotłowni opalanych paliwem i coraz częściej gazem. Większe źródła ciepła istnieją w budynkach użyteczności publicznej.

Biorąc pod uwagę stan zainwestowania gminy i brak zespołów zabudowy wymagających dostawy większej ilości ciepła do celów grzewczych i przygotowania ciepłej wody użytkowej, nie zachodzi potrzeba tworzenia na jej terenie zorganizowanych systemów ciepłowniczych.

Mieszkania w gminie Masłów według sposób ogrzewania

Wyszczególnienie	**Ogółem**	**W tym**			
		Centralne ogrzewanie		**piece**	**inne**
		zbiorowe	**indywidualne**		
m- mieszkania	2149	-	1573	562	13
p- powierzchnia użytkowa mieszkania w m^2	200598	-	169049	30672	877

„Podstawowe informacje ze spisów powszechnych 2002 –gmina Masłów” Kielce listopad 2003r.

10.7. Gospodarka odpadami

Gmina Masłów nie posiada własnego, gminnego składowiska odpadów. Odpady komunalne z terenu gminy składowane są na składowisku odpadów w Promniku, gm. Strawczyn. Zbieraniem i wywozem odpadów z terenu gminy zajmują się firmy posiadające stosowne zezwolenia. Szacunkowa ilość wytworzonych w 2003 r. odpadów w gminie Masłów wyniosła 1 273 Mg, tj. 135 kg/mieszkańca/rok.

Zbiórka odpadów mieszanych jest podstawowym systemem zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy. Wszystkie sołectwa w obrębie gminy są objęte zorganizowaną zbiórką odpadów. Nie dotyczy to wszystkich gospodarstw domowych — liczebnie jest to około 60% gospodarstw.

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy jest sukcesywnie wprowadzana. Segregacja dotyczy tylko odpadów z plastiku i szkła.

Organizacją wywozu powstających osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków zajmują się Wodociągi Kieleckie, które prowadzą obsługę wodno-kanalizacyjną gminy. Niewielka ilość osadów ściekowych, powstająca w istniejących oczyszczalniach przydomowych, jest zagospodarowywana we własnym zakresie.

Na terenie gminy Masłów znajduje się instalacja do odzysku odpadów żelaza i stali o mocy przerobowej 76 Mg/rok.

Gmina Masłów posiada wyjątkowe walory przyrodniczo-krajobrazowe, dlatego na jej terenie nie ma możliwości do lokalizacji składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych.

Nagromadzono duże ilości odpadów z wydobycia i przeróbki surowców skalnych na kopalni Wiśniówka. Na 6 składowiskach (hałdach) zgromadzono około 4,0 mln ton odpadów. Są to odpady eksploatacyjne, często wymieszane z usuwanym nadkładem i przeróbcze. Odpady przeróbcze, po zastosowaniu odpowiedniej technologii mogą zostać w przyszłości powtórnie wykorzystane. Odpady eksploatacyjne i nadkład powinny zostać wykorzystane do rekultywacji powstałych wyrobisk poeksploatacyjnych. Zakłady górnicze zobligowane są do tego przepisami prawa geologicznego i górniczego.

Dużym problemem, jaki występuje w zakresie gospodarki odpadami jest zjawisko powstawania różnej wielkości nielegalnych wysypisk odpadów w miejscach przypadkowych. Jedną z głównych przyczyn ich powstawania jest nieszczelny system zbiórki odpadów komunalnych. Na dzień dzisiejszy brak jest szczegółowej informacji o lokalizacji występowania „dzikich wysypisk”. Najczęściej występują one jednak na terenach leśnych i w dolinach rzek.

11. ASPEKTY OBRONNE

Gmina Masłów nie należy do gmin o wysokim natężeniu czynników zagrażających życiu i zdrowiu ludności, pomimo to „Studium...” uwzględnia możliwość wystąpienia zagrożeń żywiołowych i katastrofalnych, oraz ich wpływ na proces rozwoju przestrzennego zagospodarowania obszaru. Zagrożenia dla ludności mogą nastąpić na skutek powodzi, pożarów, awarii elektrowni atomowych rozmieszczonych na obszarach sąsiadujących państw, skażenia środowiska naturalnego w związku z awarią pojazdów przewożących niebezpieczne substancje, itp.

Część obszaru gminy położona w dolinie Lubrzanki jest zagrożona wystąpieniem powodzi w okresach wysokich stanów wód w rzece. Należy przestrzegać warunków określonych przez właściwe terytorialnie jednostki odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa powodziowego kraju (szczegółowo tematyka ta została omówiona w rozdziale 1.4. Charakterystyka warunków wodnych).

Na obszarze gminy nie występują zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W Masłowie brak typowych obiektów obronnych, natomiast zgodnie z obowiązującą na terenach wiejskich zasadą, przewiduje się tu ukrycia przed promieniowaniem jonizującym, wykorzystując do tego celu wytypowane pomieszczenia piwniczne i inne.

Zagrożone pożarami przestrzennymi mogą być obszary leśne oraz gęsto zabudowane, dlatego tak ważna jest sprawa rozbudowy systemu wczesnego alarmowania ludności. Na obszarze gminy znajduje się 5 syren alarmowych zlokalizowanych w sołectwach: Brzezinki, Ciekoty, Masłów I, Mąchocice Kapitulne, Wola Kopcowa. Należy dążyć do zaopatrzenia w syreny pozostałych sołectw oraz włączenia wszystkich syren do systemu sterowanego radiowo.

Istnieje również zagrożenie skażeniem toksycznym, związane z możliwością wystąpienia kolizji cystern samochodowych, przewożących toksyczne substancje, poruszających się głównie po drogach krajowych (nr 7, 74, 73 na terenie gminy).

Na obszarze gminy nie rejestruje się terenów zamkniętych (terenów o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo kraju).

12. WYKAZ ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

(Wymienione zadania szczegółowo omówione zostały w działach poświęconych poszczególnym dziedzinom zagospodarowania)

1. Rozbudowa lotniska wielozadaniowego w Masłowie do uzyskania parametrów regionalno – lokalnego portu lotniczego dostosowanego do potrzeb nieregularnej komunikacji międzynarodowej o zasięgu europejskim.
2. Doprowadzenie drogi krajowej S-7 Warszawa – Kielce – Kraków – Chyżne do pełnych parametrów drogi ekspresowej, w tym m.in.: budowa węzła drogowego „Wiśniówka”.
3. Doprowadzenie drogi krajowej nr 73 Wiśniówka – Kielce do pełnych parametrów dwujezdniowej drogi głównej ruchu przyspieszonego GP.
4. Realizacja dwujezdniowej drogi ekspresowej S-74, w tym m.in. budowa węzła „Domaszowice” na skrzyżowaniu z projektowaną wschodnią obwodnicą Kielc leżącą w ciągu drogi krajowej nr 73.
5. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 745 do pełnych parametrów drogi głównej (G) z korektami trasy drogi.
6. Modernizacja dróg powiatowych o znaczeniu ponadlokalnym nr: 0269T Kielce – Zagnańsk, 0314T Mąchocice Kapitulne – Ciekoty – Św. Katarzyna do uzyskania pełnych parametrów klasy technicznej drogi głównej.
7. Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr: 0312T Masłów – Wola Kopcowa – Domaszowice, 0311T Masłów Nademłynie – Brzezinki – Ciekoty, do uzyskania parametrów drogi zbiorczej.
8. Realizacja ścieżek rowerowych: od Kielce przez teren ogródków działkowych wzdłuż cieku w Woli kopcowej do zbiornika w Cedzynie oraz od zalewu w Kielcach do gminy Zagnańsk.
9. Utrzymanie z dopuszczeniem remontów, modernizacji i rozbudowy w ramach zajmowanego terenu i stref technicznych istniejącej sieci elektroeneregetycznej wysokiego napięcia 110 kV.
10. Osiągnięcie I klasy czystości na rzece Lubrzance w okresie perspektywicznym do 2020 r.
11. Utrzymanie, ewentualna modernizacja i rozbudowa wodociągów grupowych: „Kajetanów”, „Kielce”.
12. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na obszarze gminy Masłów w oparciu o projektowany kolektor sanitarny wzdłuż rzeki Lubrzanki.
13. Utrzymanie, ewentualna modernizacja i rozbudowa przebiegającego tranzytem przez gminę gazociągu wysokiego ciśnienia DN 250 relacji Parszów – Kielce.
14. Realizacja gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Zborów – Busko – Kielce, będącego odgałęzieniem magistrali gazowej Tarnów – Grzybów.
15. Realizacja gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 za stacją redukcyjną I stopnia w okolicy miejscowości Świerczyny.
16. Realizacja gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 doprowadzającego gaz do Elektrociepłowni Kielce.

IV. GŁÓWNE SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Na podstawie analizy uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego sformułowano główne szanse i zagrożenia, które mają wpływ na wyodrębnienie kierunków przekształceń struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Masłów.

SZANSE:

- wybitne walory przyrodniczo-krajobrazowe, stwarzające szansę aktywizacji turystyki i agroturystyki,
- istniejące i projektowane zbiorniki wodne o charakterze rekreacyjno-retencyjnym,
- obecność cennych zasobów leśnych, pełniących m.in. funkcję strefy buforowej dla miasta Kielce,
- zasobność w kopaliny mineralne jednak przy ograniczonych możliwościach ich wykorzystania,
- korzystne tendencje rozwoju ludnościowego zapewniające prostą zastępowalność pokoleń,
- korzystne warunki do rozwoju drobnoskalowej produkcji ekologicznej z przeznaczeniem na rynek kielecki,
- dogodne powiązania komunikacyjne,
- funkcjonowanie wielozadaniowego lotniska z możliwością jego rozbudowy,
- kultywowanie tradycji oraz lokalnego folkloru, prężna działalność GOK-u.

ZAGROŻENIA:

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- niedobór infrastruktury turystycznej,
- nasilająca się presja urbanizacji zwłaszcza terenów podmiejskich oraz szczególnie atrakcyjnych krajobrazowo,
- niekorzystny agroklimat oraz znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych, uniemożliwiające osiągnięcie rynkowych standardów efektywności w rolnictwie,
- lokalne zagrożenie erozją,
- zagrożenie powodzią w dolinie rzeki Lubrzanki,
- przewaga terenów niewodonośnych, deficytowych w wodę,
- niezrekultywowane wyrobiska i hałdy, po dawnej eksploatacji złóż surowców mineralnych,
- duża dysproporcja pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, stwarzająca zagrożenie dla środowiska,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz zbyt mała retencja,
- brak gazyfikacji gminy,
- niska estetyka zabudowy i występujący lokalnie chaos przestrzenny.

NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY I KONFLIKTY PRZESTRZENNE:

- konflikt pomiędzy postępującą urbanizacją a koniecznością ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu;
- konflikt pomiędzy chęcią lokalizacji zabudowy mieszkaniowej a potrzebą rozbudowy układu komunikacyjnego oraz lotniska;
- niedobór gruntów komunalnych stwarza problemy lokalizacji usług publicznych oraz zapewnienia atrakcyjnej oferty terenów dla inwestorów.